

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021-2030

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Z wielką przyjemnością i radością przekazuję do Państwa rąk – wszystkich osób tworzących naszą społeczność – *Strategię Rozwoju Gminy Kutno na lata 2021-2030*. Dokument ten jest wynikiem wielu miesięcy prac, których nadrzędnym celem było poznanie potrzeb mieszkańców naszej małej ojczyzny i obranie właściwych kierunków rozwoju, których realizacja w przyszłości pozytywnie wpłynie na jakość naszego życia.

Mam silne przekonanie i wiarę, że przedstawiony dokument stanowi dobry fundament i stabilne podłoże do rozwoju naszej Gminy. Opracowana *Strategia* przedstawia najważniejsze cele na następne lata, których realizacja ma zagwarantować nam zrównoważony rozwój, dzięki któremu każdy mieszkaniec odnajdzie swoje miejsce w naszej społeczności. Najważniejszą ideą, która przyświecała nam w trakcie prac nad dokumentem, było wspieranie działań dążących do zjednoczenia mieszkańców Gminy i narodzenia się autentycznej więzi z miejscem zamieszkania.

Poznanie i wsluchanie się w głos mieszkańców było równie ważne, jak przeprowadzenie badań ilościowych związanych z poszczególnymi sferami życia Gminy. Zależało mi, aby przedstawiona *Strategia* dotyczyła naszej Gminy – takiej, jaką jest na co dzień jako miejsce naszego życia. Podejście to pozwoliło na stworzenie dokumentu w pełni dopasowanego do naszych możliwości i oczekiwań. Śmiało można powiedzieć, że zawarte w niej założenia stanowią sumę poszczególnych punktów widzenia każdego członka naszej lokalnej społeczności.

Strategia Rozwoju Gminy Kutno zawiera jasno określone kierunki wyznaczające drogę rozwoju naszej Gminy do punktu, który wyznaczili jej mieszkańcy. Mam nadzieję, że sukcesywne realizowanie jej zapisów pozwoli nam spełnić nasze wspólne oczekiwania względem Gminy i stworzenie jej takiej, jakiej potrzebujemy i o jakiej marzymy.

Wójt Gminy Kutno
Justyna Jasińska

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Spis treści

CHARAKTERYSTYKA GMINY	4
RYS HISTORYCZNY	4
POŁOŻENIE	7
WŁADZE SAMORZĄDOWE.....	10
MIESZKAŃCY	13
GOSPODARKA.....	14
FUNKCJE GMINY	16
WNIOSKI Z DIAGNOZY GMINY KUTNO	32
WNIOSKI Z BADAŃ ILOŚCIOWYCH.....	33
WNIOSKI Z BADAŃ JAKOŚCIOWYCH	39
WYZWANIA ROZWOJOWE	46
ANALIZA SWOT	48
MISJA GMINY	53
WIZJA GMINY	56
CELE STRATEGICZNE I CELE OPERACYJNE	62
KIERUNKI DZIAŁAŃ I ICH REZULTATY	67
MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY	83
POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY	85
OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2030	89
SYSTEM ZARZĄDZANIA.....	93

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

DOKUMENTY WDROŻENIOWE.....	93
MONITORING WDRAŻANIA STRATEGII.....	96
RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	98
SPIS TABEL.....	99
SPIS RYSUNKÓW	99
ZAŁĄCZNIK NR 1 – DIAGNOZA GMINY KUTNO	101

Charakterystyka Gminy

Rys historyczny

Pierwsze ślady pobytu ludzi na terenie Gminy Kutno¹ są związane z ich aktywnością z początku X-tego tysiąclecia p.n.e. Natomiast pierwsze znaleziska, odkryte w okolicach Strzegocina, Gołębiewka i Florka, w postaci między innymi fragmentów narzędzi kamiennych, pochodzą z przełomu IX/VIII w. p.n.e. W późniejszym okresie na terenie Gminy głównie przebywały grupy myśliwych. Poza tym, miejscowi zajmowali się również rybołówstwem i zbieractwem, a obok tego wyrabiali narzędzia z krzemienia, rogów i kości. Koczowniczy tryb życia pozostawił ślady tymczasowego osiedlania się ludności w okolicach Strzegocina, Głogowca, Wierzbia i Komadzyna. W okresie neolitu na teren Równiny Kutnowskiej przybyły plemiona zajmujące się uprawą ziemi i chowem zwierząt, takich jak: świnie, kozy, owce i bydło. Właśnie w tym czasie, w związku z ogromnym skokiem cywilizacyjnym, możliwa stała się zmiana stylu życia z koczowniczego na osiadły. Na pozostałości pierwszych osadników i rolników, w tym założone przez nich duże osady, natrafiono w okolicach: Strzegocina, Leszna, Byszewa, Wierzbia, Komadzyna, Gołębiewka, Raciborowa, Maliny i Bielawek. Kolejnymi miejscami podatnymi pod zasiedlenie i założenie osad, związanymi z kulturą trzciniecką były okolice Piwek, Bożej Woli oraz Gnojna-Parceli. Natomiast w Bielawkach i Florku natrafiono na pierwsze cmentarzyska z epoki brązu. Wraz z nastaniem epoki żelaza nasilił się rozwój osadnictwa. Z pierwszego okresu – halsztackiego (VII-IV w. p.n.e.) – pochodzą pozostałości kultury łużyckiej, które odkryto w Lesznie, Głogowcu, Raciborowie, Strzegocinie, Komadzinie, Sieciechowie, Kuczkowie i Gołębiewku. Obok przedstawicieli kultury łużyckiej, na teren Gminy dotarli również przedstawiciele kultury pomorskiej, którzy założyli swoje osady wraz z cmentarzyskami w Gołębiewku i Florku. W drugim okresie epoki żelaza – lateński (trwającym od IV w. p.n.e. do początków naszej ery) – wykształciła się kultura przeworska związana z mocnym wpływem i ekspansją ludności celtyckiej. W tym czasie duże osady były zlokalizowane na terenie miejscowości: Gołębiewek, Florek, Kutno i Łąkoszyn, jednakże pozostałości świadczące o zamieszkiwaniu ludzi znajdują się na całym terenie Gminy Kutno.

¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kutno, stanowiące załącznik do Uchwały Nr LV/280/2014 Rady Gminy Kutno z dnia 5 września 2014 r. z późniejszymi zmianami, ss. 44-48

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

W czasie wędrówek ludów trwających od V do VI/VII w. na obszar Gminy dotarły plemiona słowiańskie, z których od VIII w. zaczęły kształtować się związki rodowe, z których w IX w. powstało Państwo Polskie. W okresie średniowiecza na terenie Gminy zawiązały się już pierwsze wsie i osady istniejące do czasów współczesnych, takie jak: Sieraków, Piwki, Leszno, Strzegocin, Byszew, Kotliska, Gołębiewek, Krzesin, Nowa Wieś, Podczachy i Bielawki. Rozwijaniu się osadnictwa na tym terenie w szczególności sprzyjała bliskość rzek: Ochnii, Głogowianki, Słudawii i Miłonki. W przypadku handlu ważnym aspektem była rozrastająca się sieć głównych i lokalnych dróg. Oba te czynniki przyczyniły się do szybkiego wzrostu liczby osad. Kutno i Sieciechów już w 1386 r. otrzymały przywilej targowy. W następnych latach niektóre wsie przekształciły się w miasta, jak miało to miejsce w przypadku Kutna i Łąkoszyna.

Patrząc na historię Gminy Kutno w perspektywie powiązania jej z historią miasta Kutna należy wspomnieć, że do końca XIII w. Kutno wraz z terenami leżącymi na północ należało do województwa łęczyckiego, a później do ziemi gostyńńskiej województwa rawskiego. Granica między Mazowszem a województwem łęczyckim przebiegała w Kutnie na linii rzeki Ochnii, tym samym część południowa Gminy Kutno należała do województwa łęczyckiego, a część północna do Mazowsza.

W czasach średniowiecza na obszarze powiatu kutnowskiego miały miejsce liczne najazdy litewskie oraz walki książąt piastowskich w okresie rozbicia dzielnicowego w XIII w. Do czasu wcielenia Mazowsza do Korony w okolicy Kutna zlokalizowana była granica oddzielająca Mazowsze od ziemi łęczyckiej. W XIV w. duży wpływ na zmieniające się warunki miały wojny z Zakonem Krzyżackim. Podobnie było w XV w. w czasie Wielkiej Wojny z krzyżakami, a później w czasie wojny trzynastoletniej za panowania Kazimierza Jagiellończyka.

Czasy nowożytny były latami burzliwymi nie tylko dla Rzeczypospolitej, ale również dla obszaru kutnowskiego. Obszar Gminy znalazł się na trasie Potopu Szwedzkiego, w czasie którego zniszczeniu uległy między innymi miasta Kutno i Oporów. Poważniejsze konsekwencje miały późniejsze wydarzenia, takie jak walki między zwolennikami Lubomirskiego a wojskami króla Jana Kazimierza, liczne pożary i zarazy. W ich wyniku część miast upadło łącznie z utratą

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

praw miejskich. Lepsze czasy dla obszaru Gminy Kutno nastały po nabyciu tych dóbr przez rodzinę Zamoyskich, a szczególnie wtedy, gdy właścicielem dóbr Kutnowskich został kanclerz Andrzej Zamoyski, który dokonał ponownej lokacji miasta w 1766 r. Miasto powoli odzyskiwało swoją pozycję stając się wkrótce jednym z większych ośrodków miejskich w środkowej Polsce. Następnie w okresie rządów pruskich na przełomie XVIII i XIX w. przeniesiono tu siedzibę powiatu.

W czasach Księstwa Warszawskiego, do roku 1816, obszar Gminy Kutno należał do Departamentu Warszawskiego (powiat orłowski z siedzibą w Kutnie), a w mieście swoją siedzibę posiadał prefekt. Po Kongresie Wiedeńskim obszar Gminy Kutno znalazł się w Królestwie Polskim pod panowaniem cara Aleksandra I, administracyjnie stając się częścią Województwa Warszawskiego. W 1867 r. Gmina Kutno, wraz z innymi 11 gminami wiejskimi, znalazła się w granicach nowo utworzonego powiatu kutnowskiego w guberni warszawskiej. W okresie I wojny światowej obszar Gminy Kutno znalazł się pod okupacją niemiecką. W niepodległej Polsce powiat został włączony w granice województwa warszawskiego, a w roku 1939 – województwa łódzkiego. W styczniu 1919 r. po raz pierwszy odbyły się demokratyczne wybory do Rady Gminy Kutno, a pierwszym wójtem wybrany został Franciszek Radzimierski. W 1928 r. Rada Gminy Kutno nadała Józefowi Piłsudskiemu tytuł Honorowego Obywatela Gminy Kutno. Rok 1954 przyniósł nowy podział powiatu na 36 gromad, aby w 1972 r. powtórnie powrócić do gmin jako najniższych jednostek administracyjnych. Wraz z nowym podziałem kraju w 1975 r. Gmina Kutno została włączona w obszar województwa płockiego, a od 1999 r. do dzisiaj ponownie stanowi część województwa łódzkiego.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Fotografia 1 Gmina Kutno / Joanna Stec

Położenie

Gmina Kutno położona jest w centrum Polski na obszarze powiatu kutnowskiego w województwie łódzkim, na terenie Równiny Kutnowskiej. Równina Kutnowska charakteryzuje się występowaniem urodzajnych gleb, co nadaje Gminie Kutno typowo rolniczą funkcję z dominacją produkcji rolniczej i ogrodniczej, a także przemysłu rolniczego. Dodatkowo, niska lesistość wzmacnia sposób wykorzystywania ziemi na cele rolnicze.

Powierzchnia ogólna Gminy wynosi 122,31 km², z czego ponad 100 km² stanowią użytki rolne, takie jak grunty orne, sady, łąki i pastwiska.

Gmina Kutno graniczy z gminami: Krośniewice (miejsko-wiejska), Nowe Ostrowy (wiejska), Łanięta (wiejska), Strzelce (wiejska), Oporów (wiejska), Krzyżanów (wiejska), Witonia (wiejska), Daszyna (wiejska) oraz Kutno (miejska).

W skład Gminy wchodzi 31 sołectw (Bielawki, Boża Wola, Byszew, Florek, Gołębiew Nowy, Gołębiew Nowy, Gołębiew Stary, Grabków, Gnojno, Julinki, Komadzyn, Kotliska, Krzesin, Leszczynek, Leszno, Malina, Marianki, Nagodów, Nowa Wieś, Piwki, Podczachy, Raciborów,

The map displays the Kutno agglomeration, centered on the city of Kutno. Surrounding areas include Grochów, Ryków, Krzesin, and various other villages. The Ochnia river is visible, flowing through the region. The map uses a color-coded system to distinguish between different types of land use and infrastructure, with blue lines indicating roads and green areas representing parks or forests.

Kolejna istotna kwestia związana z położeniem, to obwarzankowy charakter Gminy Kutno w stosunku do Miasta Kutna. Gmina Kutno otacza teren miasta tworząc wokół niego nie

str. 8

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

w pełni zamknięty okrąg, co przekłada się na możliwości osiedlania się ludzi chcących mieć swoje centrum życiowe poza miastem, ale z dobrym dojazdem do miejsca pracy, które jest zlokalizowane poza granicami Gminy Kutno. Dogodne skomunikowanie Gminy (przez jej obszar przebiegają drogi krajowe łączące Warszawę z Poznaniem i Kutno z Płockiem oraz drogi wojewódzkie biegnące do Łodzi i Łęczycy) przekłada się na możliwość prowadzenie życia zawodowego również poza najbliższym ośrodkiem miejskim, którym jest miasto Kutno.

W celu zwiększenia swojej rozpoznawalności Gmina Kutno podjęła kroki zmierzające do nadania charakteru swojej jednostce administracyjnej. W przyszłości tego typu zabiegi mają przełożyć się na możliwość utożsamienia się z miejscem zamieszkania oraz odróżnienia Gminy od miasta Kutno. Jednym z działań było przyjęcie uchwały nr XIII/67/2015 Rady Gminy Kutno z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie ustanowienia herbu Gminy Kutno oraz zasad jego używania. Opracowanie herbu jest szczególnym rodzajem sztuki użytkowej, w której obok zmysłu estetycznego muszą znaleźć się elementy uwzględniające historię i tradycje danej gminy, pozwalając lokalnej społeczności na pogłębianie więzi z lokalną ojczyzną. Herb Gminy Kutno nawiązuje swoją symboliką do dwóch ważnych miejsc na terenie Gminy – Leszczynka i Głogowca. Postać złotego lwa nawiązuje do elementów heraldycznych Prawdziców – lew wspięty, trzymający żelazne koło, wyskakujący zza muru. Taką pieczęcią heraldyczną posługiwał się Józef Bohdan Zaleski, poeta związany z Leszczynkiem. Srebrna lilia nawiązuje do Sanktuarium Matki Bożej w Głogowcu – najstarszego jednego z najcenniejszych zabytków na terenie Gminy. Herb Gminy Kutno stał się punktem wyjściowym do stworzenia logo Gminy, dzięki któremu zyskała ona swoją indywidualność i odróżnialność.

W kwestiach związanych z przyrodą wartym podkreślenia jest fakt zlokalizowania obszaru chronionego krajobrazu w południowo-wschodniej części Gminy obejmującego Obidówek i Strzegocin. To tutaj przebiega odcinek Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, na terenie której występują rzadko spotykane gatunki zwierząt i ptaków. Ponadto, na terenie Gminy zlokalizowanych jest kilka pomników przyrody oraz – przeważnie przylegających do pałaców lub dworów – interesujących zespołów parkowych. Pomimo niskiego wskaźnika lesistości,

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

na terenie Gminy Kutno występują lasy: iglaste (Raciborów), mieszane (Strzegocin) oraz liściaste (Leszno).

Fotografia 2 Leśnictwo Raciborów | Tomasz Skuza

Władze samorządowe

Urząd Gminy Kutno ma swoją siedzibę przy ul. Witosa 1 w mieście Kutnie.

Wójt Gminy Kutno:

mgr inż. Justyna Jasińska

Rada Gminy Kutno

Przewodnicząca:

Joanna Kajszczyk

Wiceprzewodniczący:

Antoni Jóźwiak

Wiceprzewodniczący:

Dariusz Mroczek

Radni:

Michał Kacprzak

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Jerzy Kostrzewa
Wiesława Kowalska
Edyta Lewandowska
Rafał Olszewski
Jarosław Przybysz
Sylwester Sawicki
Anna Strynkiewicz
Zbigniew Szymański
Barbara Tomczak
Jadwiga Wasiak
Sylwester Wójkowski

Sołtysi		
Sołectwo	Miejscowości	Sołtys
Bielawki	Bielawki	Jan Starbała
	Stara Wieś	
Boża Wola	Boża Wola	Bartłomiej Sobiecki
Byszew	Byszew	Wiesława Kowalska
	Byszew-Kaczyn	
Florek	Florek	Robert Nowowiejski
	Michałów	
Gołębiewek Nowy	Adamów	Małgorzata Andrzejczak
	Gołębiewek Nowy	
Gołębiewek Stary	Gołębiewek Stary	Janina Mazur
	Ryków	
Gołębiew Nowy	Gołębiew Nowy	Sylwester Wójkowski
	Gołębiew Stary	
Grabków	Grabków	Radostaw Zawierucha
Gnojno	Gnojno	Paweł Bińkowski

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

	Dębina	
	Siemiennik	
Julinki	Julinki	Mariusz Przybysz
Kotliska	Kotliska	Tomasz Kurzyński
Komadzyn	Komadzyn	Agnieszka Misztal
Krzesin	Krzesin	Jadwiga Wasiak
	Krzesin-Parcela	
	Krzesinówek	
Leszno	Leszno	Sylwester Sawicki
Leszczynek	Dudki	Teresa Lewańska
	Leszczynek	
Malina	Malina	Elżbieta Maćkowiak
Marianki	Marianki	Wioletta Dolat
Nowa Wieś	Nowa Wieś	Paweł Kujawski
Nagodów	Nagodów	Zofia Kacprzak
Podczachy	Podczachy	Konrad Lasecki
Piwki	Piwki	Janina Pigulska
Raciborów	Głogowiec	Bogdan Wasiński
	Raciborów	
Sieciechów	Kuczków	Krzysztof Kowalski
	Sieciechów	
Sieraków	Sieraków	Agnieszka Kopeć
Strzegocin	Kolonia Strzegocin	Katarzyna Wiwała
	Obidówek	
	Strzegocin	
Stanisławów	Stanisławów	Łukasz Kociak
	Włosków	
Wierzbie	Wierzbie	Kazimierz Kwieciak
Wroczyny	Franki Wroczyńskie	Barbara Czarnecka
	Wroczyny	

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Wysoka Wielka	Kalinowa	Karolina Zajączkowska
	Wysoka Duża	
	Wysoka Wielka	
Woźniaków	Adamowice	Stefan Przygocki
	Woźniaków	
Żurawieniec	Kolonia Sójki	Bernardyna Zamerska
	Nowe Sójki	
	Żurawieniec	

Mieszkańcy

Liczba mieszkańców na koniec 2020 roku wynosiła 8 625 i była wyższa od liczby z końca roku 2018 i 2019. Trend wzrostowy w przypadku liczby mieszkańców jest zjawiskiem zdecydowanie pozytywnie wyróżniającym Gminę Kutno na tle całego kraju, w którym notuje się postępujący proces wyludniania. Sołectwami z najwyższą liczbą mieszkańców są: Gołębiew Nowy i Woźniaków, natomiast Julinki, Kotliska, Marianki i Nagodów są miejscowościami z najniższą liczbą ludności. W przypadku mieszkańców Gminy Kutno nie zauważa się znaczącej różnicy pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn.

Kwestią mniej pozytywną jest wartość przyrostu naturalnego wśród mieszkańców Gminy, który jest na niższym poziomie niż średnia dla kraju. Z drugiej strony zauważa się korzystne wartości salda migracji świadczące o tym, że wciąż są osoby chcące zamieszkać na obszarze Gminy, co daje nadzieje na wzrost urodzeń i odwrócenie wartości wskaźnika przyrostu naturalnego.

Patrząc na mieszkańców Gminy pod kątem struktury wiekowej, najwięcej jest osób w wieku produkcyjnym – stanowią oni 63% wszystkich mieszkańców na koniec 2020. Udział najmłodszej grupy mieszkańców w 2020 r. był na poziomie 18%, natomiast najstarszej na poziomie 19%. W przypadku osób w wieku przedprodukcyjnym można powiedzieć, że pożądanym byłoby zwiększenie ich liczby poprzez stworzenie warunków zachęcających do

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

zakładania i powiększania rodzin, co mogłoby przełożyć się na rozwój, zarówno w sferze demograficznej, jak i gospodarczej. W przypadku osób w wieku senioralnym wartość wskaźnika obciążenia demograficznego z roku na rok nieznacznie wzrasta. Z tego powodu najstarsi mieszkańcy Gminy również zasługują na szczególną uwagę w kwestiach projektowania wyzwań i ich realizacji, w celu stworzenia jak najlepszych warunków życiowych dla społeczności lokalnej. Wartym uwagi jest fakt, że w grupie najstarszych mieszkańców Gminy w 2020 była duża przewaga kobiet.

Gospodarka

Kwestie związane z gospodarką na terenie Gminy Kutno obejmują szereg zjawisk związanych z tą sferą życia. Pierwszą z nich jest rynek pracy. Podstawowym sektorem zatrudnienia na terenie Gminy jest rolnictwo. Jednak na przestrzeni lat obserwuje się coraz niższy udział osób pracujących w rolnictwie na rzecz usług. Dodatkowo bliskość miasta Kutno sprawia, że coraz więcej mieszkańców podejmuje pracę poza granicami Gminy. Konsekwencją tych zjawisk jest bardzo zróżnicowany profil pracowniczy mieszkańców Gminy – od niewykwalifikowanych pracowników fizycznych do osób zasilających kadry eksperckie. Dobrym znakiem jest niższa niż dla powiatu stopa bezrobocia rejestrowanego, co pokazuje, że mieszkańcy Gminy potrafią odnaleźć się w zmieniającej rzeczywistości pracowniczej. Wśród osób pozostających bez pracy zauważa się przewagę kobiet, mieszkańców w wieku 25-44 lat z wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

Działalność rolnicza stanowi przeważającą gałąź gospodarki na terenie Gminy, a użytki rolne stanowią blisko 90% jej powierzchni. Liczba gospodarstw rolnych na koniec 2020 r. wynosiła 1443, z czego blisko 99% było prowadzonych przez osoby fizyczne. Wśród wszystkich gospodarstw przeważają te o najmniejszej powierzchni, liczącej od 1 do 5 hektarów (blisko 60%). Natomiast udział gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 50 hektarów nie przekracza 1%. Na obszarze Gminy rozwija się zarówno hodowla zwierząt, jak i uprawa roślin. Hodowlą bydła zajmuje się 416 aktywnych siedzib. Poza tym, na obszarze Gminy funkcjonują

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

hodowle świń (16 siedzib), owiec (3 siedziby) i kóz (1 siedziba). W kwestii uprawy roślin największe są notowane w przypadku pszenicy ozimej (blisko 25%).

Analizując rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej, należy zauważyć pozytywny trend wzrostu liczby podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON. Co ważne, wzrost nowo zarejestrowanych podmiotów jest widoczny w każdej możliwej formie prawnej. Częściową konsekwencją tego zjawiska jest zauważalny wzrost ogólnej liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Gminy Kutno. Jest on również spowodowany tym, że wcześniej zarejestrowane podmioty nadal prowadzą swoją działalność. Biorąc pod uwagę te dwa zjawiska należy podkreślić dobre warunki do prowadzenia działalności na terenie Gminy, gdzie powstają nowe firmy, które mają spore szanse na powodzenie. W ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych zdecydowanie przeważają te zatrudniające do 9 osób (96% wszystkich podmiotów).

Fotografia 3 Pole rzepaku | Joanna Stec

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Funkcje Gminy

Głównym zadaniem Gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, czyli ogółu mieszkańców oraz podmiotów działających na jej terenie. W tym kontekście Gmina Kutno starannie przykłada się do powierzonych jej działań.

W pierwszej kolejności należy wspomnieć o zadaniach z zakresu pomocy społecznej, których celem jest wspomaganie osób i rodzin znajdujących się w niełatwej sytuacji życiowej. Podejmowane działania mają pozytywnie wpłynąć na dobrostan i podnieść poziom życia mieszkańców Gminy Kutno. Jednostką odpowiedzialną za realizowanie polityki w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie z siedzibą przy ul. Wincenta Witosa 1 w Kutnie. W zakresie działań Ośrodka znajduje się między innymi ustalanie form i zasad udzielania pomocy społecznej. Z jednej strony przyznawane wsparcie ma na celu zmianę trudnej sytuacji życiowej, w której już znajdują się niektórzy mieszkańcy Gminy, a z drugiej – ma zapobiegać powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, a także przyczyniać się do uniezależnienia osób i rodzin od wsparcia socjalnego. Jednocześnie przekłada się to na wzrost zaradności życiowej i integrację społeczną. Pomoc jest udzielana w dwóch formach:

- świadczenia pieniężne – zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe oraz dożywianie,
- świadczenia niepieniężne – praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie emerytalno-zdrowotne, sprawianie pogrzebów, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, posiłki, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, ośrodki wsparcia oraz domy pomocy społecznej.

Trudne sytuacje życiowe mogą być związane między innymi z: ubóstwem, bezrobociem, niepełnosprawnością, uzależnieniami, potrzebą ochrony macierzyńska i wielodzietności lub bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Poza wyżej wymienionymi zadaniami, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie zajmuje się: obsługą funduszu alimentacyjnego, świadczeniami rodzinnymi, dodatkami mieszkaniowymi i energetycznymi, Kartą Dużej Rodziny oraz programami – Rodzina 500+ i Dobry Start.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Patrząc na dane z ostatnich 3 lat, sytuacja życiowa mieszkańców Gminy poprawia się, co przekłada się na spadek odsetka osób korzystających z pomocy społecznej. W 2018 r. z pomocy społecznej korzystało 635 mieszkańców Gminy, co stanowiło 7,4% wszystkich mieszkańców, natomiast w 2020 r. było to już tylko 429 mieszkańców, stanowiących 5% ogólnej populacji Gminy. Jednocześnie znacznie wzrósł koszt udzielanego wsparcia – z ponad 7 mln zł w 2018 r. do blisko 11,5 mln zł w 2020. Co ważne, wzrost ten jest w głównej mierze związany z wypłatami w ramach Programu 500+, który jako program społeczny nie uwzględnia kryterium dochodowego beneficjentów. Jest to pozytywny trend świadczący o tym, że na terenie Gminy Kutno wzrasta liczba dzieci (z 1505 w 2018 r. do 1550 w 2020 r.), a coraz większa liczba opiekunów składa wnioski o przyznanie świadczenia (liczba świadczeń w 2018 r. wyniosła 9202, a w 2020 r. było ich 18040).

Ważnym aspektem działania Gminy na rzecz mieszkańców jest nadzorowanie funkcjonowania jednostek oświatowych. W przypadku szkół podstawowych Gmina Kutno jest organem prowadzącym dla 4 podmiotów. Są to:

1. Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Byszewie,
2. Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Gołębiewku Nowym,
3. Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Strzegocinie,
4. Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Walk nad Bzurą we Wroczyńnach.

Szkołą z największą liczbą uczniów jest Szkoła Podstawowa w Gołębiewku (42% wszystkich uczniów), kolejnymi szkołami są: Szkoła Podstawowa w Byszewie (30%), Szkoła Podstawowa w Strzegocinie (18%) oraz najmniejsza – Szkoła Podstawowa we Wroczyńnach (10%). Wartym podkreślenia jest fakt, że tylko 42% uczniów z obwodów poszczególnych szkół podstawowych pobiera w nich naukę. Patrząc na poziom kształcenia mierzony średnimi wynikami egzaminu ósmoklasisty, wyniki osiągnięte przez uczniów przedmiotowych szkół podstawowych nie odbiegają znacznie od tych osiąganych na poziomie powiatu, województwa i kraju.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Fotografia 4 Szkoła Podstawowa w Byszewie

Fotografia 5 Szkoła Podstawowa w Gołębiewku

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

W przypadku edukacji przedszkolnej Gmina Kutno prowadzi oddziały przedszkolne w publicznych szkołach podstawowych, do których uczęszcza prawie 150 dzieci.

Rodzice dzieci do lat 3 mogą korzystać z oferty Klubu Dziecięcego „Leśna Gromada”, działającego w Gołębiewku Nowym. Przystosowanie i wyposażenie placówki było możliwe dzięki realizacji projektu pn.: „Wsparcie aktywności zawodowej rodziców w Gminie Kutno” z dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Klub dysponuje 23 miejscami dla dzieci w wieku od 1 roku do 3 lat i jest czynny przez 10 godzin dziennie od poniedziałku do piątku.

Fotografia 6 Klub Dziecięcy "Leśna Gromada"

Fotografia 7 Klub Dziecięcy „Leśna Gromada” – spotkanie świąteczne

Poza podstawowymi potrzebami związanymi z pomocą, edukacją oraz kwestiami zapewnienia opieki nad dziećmi, Gmina Kutno jest również organizatorem życia kulturalnego. Potrzeby społeczne i kulturalne mieszkańców Gminy są ważnym elementem ich codziennego funkcjonowania. Możliwość korzystania z zasobów kulturalnych i zajęć oferowanych przez jednostki działające na terenie Gminy Kutno przyczynia się między innymi do rosnącego

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

przywiązania do miejsca, budowania tożsamości lokalnej i możliwości zaspakajania większości potrzeb w miejscu swojego zamieszkania, co pośrednio integruje ze sobą społeczność lokalną.

W Gminie Kutno najważniejszą jednostką kultury jest Centrum Kultury Gminy Kutno z siedzibą w nowo wyremontowanym zespole dworsko-parkowym w Leszczynku. Prace remontowo-budowlane, przeprowadzone w ramach realizacji projektu pn.: „Rozwój gospodarki turystycznej w Gminie Kutno poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego” współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, kosztowały razem ponad 11,5 mln zł, z czego ponad 6 mln stanowiło dofinansowanie z EFRR oraz budżetu państwa. Całość zadania obejmowała 4 etapy:

- pierwszy – przebudowa trzech budynków na potrzeby obsługi mieszkańców i turystów oraz zagospodarowanie terenu wokół,
- drugi – utworzenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej,
- trzeci – zakup sprzętu i wyposażenia do obsługi ruchu turystycznego oraz zaaranżowanie przestrzeni zewnętrznej na potrzeby organizacji wydarzeń kulturalnych (zakup sprzętu nagłośnieniowego, wyposażenie: kina letniego, zewnętrznej sceny, sali widowiskowej oraz punktu informacji turystycznej),
- czwarty – kampania promocyjna.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Fotografia 8 Zespół dworsko-parkowy w Leszczynku | Tomasz Skuza

Fotografia 9 Zespół dworsko-parkowy w Leszczynku zimą | Adam Pietrusiak

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Po zakończeniu realizacji projektu Centrum Kultury Gminy Kutno ma szansę stać się jedną z ważniejszych placówek organizacji życia kulturalnego mieszkańców Gminy oraz główną atrakcją turystyczną regionu.

W ramach swojej codziennej działalności Centrum Kultury prowadzi trzy sekcje:

- rekreacyjną, skupioną na zaspokajaniu potrzeb aktywności ruchowej oraz wspomagającą harmonijny rozwój psychofizyczny. W ramach sekcji prowadzone są takie zajęcia i treningi dla dzieci i dorosłych. Dodatkowo organizowane są zawody sportowe. Na terenie Parku w Leszczynku uczestnicy zajęć mają do dyspozycji: siłownię zewnętrzną, boisko sportowe, plac zabaw. Dla zainteresowanych poruszaniem się rowerami działa Wypożyczalnia Rowerowa w ofercie, której znaleźć rowery turystyczne, przyczepkę dziecięcą oraz tandem.
- muzyczną, zajmującą się nauką gry dla dzieci, młodzieży i dorosłych na takich instrumentach jak: keyboard, akordeon i instrumenty dęte.
Ściśle z sekcją muzyczną współpracuje Stowarzyszenie Zespół Ludowy Leszczynianki, którego celem jest zachowanie oraz przekazywanie tradycji i obyczajów ludowych. Wartym podkreślenia jest fakt otrzymania w 2019 r. Nagrody Sejmiku Województwa w dziedzinie kultury, co jest dowodem na ponadlokalną rozpoznawalność Zespołu oraz dostrzeżenie wartości kulturotwórczej i artystycznej wykonawców.
- artystyczną, dbającą o rozwój plastyczny mieszkańców Gminy, w szczególności tych najmłodszych. Jest to ważny aspekt rozwoju kulturalnego człowieka umożliwiający rozwinięcie smaku estetycznego, zdolności plastycznych oraz wrażliwości artystycznej dostrzeżenia pozytywnych stron obecności sztuki w życiu. W ramach sekcji prowadzony jest szereg zajęć warsztatowych, takich jak: zajęcia plastyczno-manualne dla dzieci i młodzieży, warsztaty z rękodzieła dla dorosłych, rodzinne warsztaty oraz szkolne warsztaty. Należy podkreślić możliwość zaangażowania całych rodzin w proponowane formy zajęć, co przekłada się na wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych wśród mieszkańców Gminy.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Dane z 2018 r. pokazują, że miesięcznie z regularnych zajęć organizowanych przez Centrum Kultury korzystało średnio 170-200 osób.

Fotografia 10 Zajęcia dla mieszkańców

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Drugą ważną jednostką kulturalną jest Gminna Biblioteka Publiczna im. Józefa Bohdana Zaleskiego. W 2020 roku główna siedziba biblioteki została przeniesiona do Leszczynka. Ponadto w Gołębiewie Nowym, Byszewie, Strzegocinie i Wierzbiu funkcjonują Filie Biblioteczne. Krzewienie czytelnictwa wśród mieszkańców Gminy jest zadaniem trudnym do realizacji, na co wskazuje spadająca wartość wskaźnika wypożyczonych woluminów na 1000 mieszkańców (w 2018 jego wartość wyniosła 928 woluminów, natomiast w 2020 r. – 460 woluminów). Spadek liczby wypożyczeń był głównie spowodowany pandemią wirusa SARS-CoV-2. W roku 2020 zostały wprowadzone obostrzenia ograniczające możliwość swobodnego korzystania ze zbiorów bibliotecznych. Drugim powodem spadku zainteresowania czytelnictwem była zmiana siedziby Biblioteki i przeniesienie jej do nowo wyremontowanego zespołu dworsko-parkowego w Leszczynku. Poza podstawową działalnością biblioteczną, polegającą na wypożyczaniu książek i innych wydawnictw piśmienniczych, jednostka zajmuje się organizacją wydarzeń kulturalnych, na które składają się między innymi: wystawy okolicznościowe, spotkania autorskie, spotkania z tekstami, warsztaty, konkursy oraz przedstawienia kulturalne. Ważną zmianą, która ma ułatwić czytelnikom korzystanie ze zbiorów bibliotecznych, było wprowadzenie usługi „Pogotowia Czytelniczego”, w ramach której można wypożyczyć książki z opcją dowozu i odbioru z domu. Takie rozwiązanie jest wyjściem naprzeciw potrzebom mieszkańców Gminy, w szczególności jest ono skierowane do seniorów, osób przewlekle chorych i borykających się z problemami z poruszaniem się, oraz rozwiązuje problemy wynikające z wprowadzenia ograniczeń korzystania ze zbiorów bibliotecznych w siedzibie Biblioteki. Należy zaznaczyć, że działalność Biblioteki przekłada się na rozwój życia kulturalnego społeczności lokalnej oraz pomaga w budowaniu tożsamości regionalnej i integracji społecznej.

Fotografia 11 Biblioteka w Leszczynku

Ważnymi elementami życia kulturalnego w Gminie są dwa wydarzenia. Jednym z nich są coroczne dożynki, na których w 2020 roku można było zobaczyć występy między innymi: Zespołu Ludowego Leszczynianki, Orkiestry Gminy Kutno, Anny Misztal i Kapeli Odnova Folk, Zespołu Folklorystycznego Szamotuły oraz Zespołu Muzycznego Sobota. Ponadto w trakcie wydarzenia można było spróbować lokalnych specjałów przyrządzonych przez Koła Gospodyń Wiejskich, a dla dzieci przygotowano strefę zabaw oraz fotobudkę. Dożynki są ważnym wydarzeniem integrującym społeczność lokalną, pomagającym budować poczucie tożsamości, a jednocześnie uroczyste świętować zakończenie prac polowych i podziękować za zebrane plony. Drugim elementem życia kulturalnego są organizowane wydarzenia o charakterze historycznym. Składają się na nie: Złot Grup Rekonstrukcji Historycznych „Odyseja Historyczna” oraz zorganizowany w 2020 r. piknik historyczny „Historia na wyciągnięcie ręki”. Ponadto Gmina dba o upamiętnienie ważnych wydarzeń historycznych, również o randze ponadlokalnej, a także uroczyste obchodzenie świąt państwowych, których celem jest zachowanie pamięci o historii regionu i kraju oraz budowanie postaw patriotycznych wśród mieszkańców Gminy Kutno.

Fotografia 12 Zespół Leszczynianki | Dominika Łukowczyk

Na uwagę zasługuje też działalność kulturalna świetlic wiejskich zlokalizowanych w miejscowościach: Strzegocin, Komadzyn, Gołębiew Nowy, Nowa Wieś i Wysoka Wielka. Część świetlic wiejskich – we Wroczynach, Gołębiewku Nowym, Leszczynku i Wierzbii – stanowi własność Ochotniczej Straży Pożarnej. Ich głównym celem jest organizacja inicjatyw mających na celu krzewienie tradycji, kultury oraz wspomaganie integracji społeczności lokalnej.

Ostatnimi podmiotami działającymi w zakresie kultury, nawet jeśli nie są to ich główne zadania, są Koła Gospodyń Wiejskich oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Koła Gospodyń Wiejskich w szczególności zajmują się aktywowaniem mieszkańców Gminy do uczestniczenia w kulturze, propagują i krzewią lokalny folklor, promują przedsiębiorczość wśród kobiet oraz wspomagają rodziny z obszaru Gminy Kutno. Dodatkowo przedstawicielki Kół Gospodyń Wiejskich są widoczne na różnego rodzaju wydarzeniach lokalnych,

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

spotkaniach, festynach oraz dożynkach gminnych. Na terenie Gminy działa dziewięć Kół Gospodyń Wiejskich i są to:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Leszczynku,
- Koło Gospodyń Wiejskich Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Gołębiew,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wierzbju,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Nowej Wsi,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Sójka” w Kolonii Sójki,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Komadzynie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wysokiej Wielkiej,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Strzegocinie,
- Koło Kobiet Aktywnych w Gołębiewku Nowym.

Fotografia 13 Koło Gospodyń Wiejskich w Nowej Wsi | Łukasz Stasiak

Fotografia 14 Koło Gospodyń Wiejskich w Wysokiej Wielkiej | Łukasz Stasiak

Obok Kół Gospodyń Wiejskich ważną rolę, w szczególności w budowaniu tożsamości lokalnej, ogrywają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Ich przedstawiciele angażują się w szereg wydarzeń kulturalnych oraz wydarzeń o charakterze państwowym, pełniąc służbę reprezentacyjną w ich trakcie. Na terenie Gminy działa 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej i są to:

- Ochotnicza Straż Pożarna Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego Wroczyń,
- Ochotnicza Straż Pożarna Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego Komadzyn,
- Ochotnicza Straż Pożarna Leszczynek,
- Ochotnicza Straż Pożarna Gołębiewek Nowy,
- Ochotnicza Straż Pożarna Strzegocin,
- Ochotnicza Straż Pożarna Wierzbie,
- Ochotnicza Straż Pożarna Wysoka Wielka.

Poza organizacją życia mieszkańców w obszarze pomocy społecznej, edukacji, opieki nad najmłodszymi i kultury, Gmina Kutno odpowiada również za realizację inwestycji ważnych dla

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

społeczności lokalnej. Poza dwoma wyżej wymienionymi projektami dotyczącymi utworzenia Klubu Dziecięcego zapewniającego miejsca opieki dla dzieci do lat 3 oraz rewitalizacji zespołu dworsko-pałacowego z otaczającym parkiem w Leszczynku, w 2020 r. Gmina zrealizowała następujące projekty:

- „Przebudowa drogi dojazdowej w miejscowości Kotliska” – dofinansowanie z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w ramach programu rządowego Fundusz Dróg Samorządowych,
- „Przebudowa drogi dojazdowej w miejscowości Wysoka Duża” – dofinansowanie z budżetu Województwa Łódzkiego w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych,
- „Przebudowa drogi powiatowej nr 2164E Kutno – Antoniew – Witonia km od 2+800 do 4-300 na długości 1,500 km oraz od 4+300 do 4+600 na długości 0,3 km” – realizacja wraz z powiatem kutnowskim z dofinansowaniem z Funduszu Dróg Samorządowych,
- „Zagospodarowanie terenu w parku wiejskim celem rozwoju i integracji społecznej poprzez utwardzenie placu przy siłowni gimnastycznej, montaż ławek parkowych oraz latarni solarnej” w Nowej Wsi – grant sołecki z dofinansowaniem z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego,
- „Budowa placu zabaw w miejscowości Gołębiew Stary jako miejsca aktywności i integracji społeczności lokalnej” – grant sołecki z dofinansowaniem z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego,
- „Zagospodarowanie terenu znajdującego się przy świetlicy wiejskiej w miejscowości Wysoka Wielka” – grant sołecki z dofinansowaniem z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego.

Obok inwestycji zrealizowanych w roku 2020 należy wymienić te, których realizacja została zaplanowana na rok 2021, a dofinansowanie zostało pozyskane wcześniej. Są to:

- „Termomodernizacja wraz z wymianą źródła ciepła w budynku szkoły podstawowej w Byszewie oraz budynku szkoły podstawowej w Gołębiewku Nowym, gmina Kutno” – zadanie realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020,

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

- „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowości Leszno” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- „Przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowa Wieś” w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych,
- „Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach: Woźniaków i Gnojno”,
- „Remont poboczy drogi gminnej w miejscowości Nagodów”.

Gmina Kutno również odpowiada za właściwą jakość infrastruktury publicznej. Jednym z obszarów działania są kwestie związane z infrastrukturą drogową. Biorąc pod uwagę obecny stan dróg na terenie Gminy, władze samorządowe z każdym rokiem podejmują starania, mające na celu poprawę jakości dróg, między innymi poprzez naprawy bieżące oraz większe inwestycje polegające na uzupełnianiu sieci dróg. Dodatkowo, w ramach utrzymywania dróg gminnych, Gmina dba o właściwe oświetlenie, oznakowanie pionowe oraz otoczenie zielone wzdłuż dróg.

Kolejnym zadaniem Gminy jest prowadzenie właściwej gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Kutno. Na koniec 2020 r. na obszarze Gminy było poprowadzone 195,37 km gminnej sieci wodociągowej, która doprowadzała wodę do odbiorców. Ponadto sieci były wyposażone w 666 hydrantów przeciwpożarowych. W posiadaniu Gminy znajdują się dwie stacje uzdatnia wody w Żurawieńcu i Strzegocinie, zaopatrujące w wodę miejscowości znajdujące się na obszarze Gminy. W kwestii odbioru ścieków komunalnych o charakterze ścieków bytowych z gospodarstw domowych na obszarze Gminy znajduje się 36,26 km gminnej grawitacyjnej sieci kanalizacji. Gmina posiada dwie oczyszczalnie ścieków w Lesznie i Głogowcu. Ścieki z części sołectw były odprowadzane do Grupowej Oczyszczalni Ścieków Sp. z o.o., a pozostałe były gromadzone w bezodpływowych zbiornikach (1577 w 2020 r.) oraz przydomowych oczyszczalniach ścieków (486 w 2020 r.).

Gmina jest również odpowiedzialna za organizację odbioru odpadów od mieszkańców Gminy oraz zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Fotografia 15 Panorama Gminy Kutno | Tomasz Skuza

Wnioski z diagnozy Gminy Kutno

Przedstawiony dokument został opracowany na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834), gdzie wskazano niezbędne elementy, które musi zawierać *Strategia Rozwoju Gminy Kutno na lata 2021-2030*. Zgodnie z zapisem artykułu 10e ustępu 3 w tekście *Strategii* muszą znaleźć się wnioski z diagnozy, o której mowa w artykule 10a ustępie 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057). Wspomniana diagnoza uwzględnia badania sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

W związku z powyższym na potrzeby opracowania *Strategii* sporządzono *Diagnozę sytuacji Gminy Kutno*, która to stanowi Załącznik nr 1 do *Strategii*. Wnioski z poszczególnych sfer badania przedstawiono w poniższym podrozdziale. Obok wniosków z badań ilościowych zaprezentowanych w *Diagnozie*, dołączono również wnioski z przeprowadzonych badań jakościowych, które zostały zebrane w podrozdziale *Wnioski z badań jakościowych* niniejszej *Strategii*.

Wnioski z badań ilościowych

Przeprowadzone badania ilościowe w całości przedstawione w *Diagnozie sytuacji Gminy Kutno* objęły trzy główne sfery działalności Gminy i płaszczyzny, na których (w zależności od sytuacji) powinno podjąć się działania. Obszarami zainteresowania były: sfera społeczna, gospodarcza oraz przestrzenna.

Uzyskane wnioski zostały uwzględnione przy dalszych pracach nad *Strategią*. Takie podejście pozwala na rzeczywiste dopasowanie celów i kierunków działań, które w przyszłości mają zostać zrealizowane poprzez zamierzone działania władz samorządowych Gminy Kutno. W wyniku tego zabiegu przygotowany dokument jest *Strategią „szytą na miarę”* Gminy, uwzględnia jej potrzeby i deficyty, które pozytywnie wysuwają się na prowadzenie oraz możliwości rozwojowe.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

W kolejnych etapach opracowywania *Strategii* możliwe będzie wykorzystanie potencjału Gminy w celu realizacji wyzwań rozwojowych, które będą wynikały bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów. Innymi słowy, obrana metoda pozwala na zindywidualizowane podejście do problemów stanowiących wyzwania dla Gminy Kutno, z wykorzystaniem jej pozytywnych stron, umożliwiając powstanie jak najbardziej zoptymalizowanego scenariusza rozwoju Gminy.

W tym celu wnioski wynikające z poszczególnych części badań ilościowych pogrupowano tematycznie oraz przypisano im jedną z trzech kategorii:

- pozytywne – zjawiska, które należy wykorzystać jako potencjały i szanse dla Gminy, umożliwiające osiągnięcie zaplanowanych działań,
- neutralne – stwierdzające istniejący stan, który z perspektywy wyzwań rozwojowych stanowi bazę do osiągnięcia założonej koncepcji,
- negatywne – zjawiska, które w pierwszej kolejności należy uwzględnić jako wyzwania rozwojowe i w przyszłości doprowadzić do polepszenia ich wartości lub niwelacji obecnego stanu.

SFERA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA		
1. DEMOGRAFIA		
1.1.	Nie odnotowano problemu depopulacji na terenie Gminy	POZYTYWNY
1.2.	Lokalizacja Gminy wokół miasta Kutno oraz dobre połączenia komunikacyjne z innymi większymi ośrodkami miejskimi daje szansę na rozwój funkcji mieszkaniowych i napływ nowych mieszkańców	POZYTYWNY
1.3.	Sołectwami z najwyższą liczbą mieszkańców są: Gołębiew Nowy i Woźniaków	NEUTRALNY
1.4.	Sołectwami z najniższą liczbą mieszkańców są: Julinki, Kotliska, Marianki i Nagodów	NEUTRALNY
1.5.	Stały przyrost liczby urodzeń	NEGATYWNY
1.6.	Wzrost liczby zgonów w 2020 roku	NEGATYWNY
1.7.	Pogorszenie się sytuacji związanej z przyrostem naturalnym (duża różnica pomiędzy wartościami dla Gminy a wartościami dla całego kraju)	NEGATYWNY
1.8.	Pozytywny trend ogólnego salda migracji	POZYTYWNY
1.9.	Równomierna struktura płci wśród mieszkańców Gminy Kutno (różnice wynoszą mniej niż 1%)	NEUTRALNY
1.10.	Niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym na poziomie – 18% w 2020 roku	NEGATYWNY
1.11.	Niższy niż w województwie udział osób w wieku poprodukcyjnym (w 2019 r. było to blisko o 5% mniej niż wartość dla całego województwa)	POZYTYWNY

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

1.12.	Przewaga kobiet w grupie seniorów (średnia z lat 2018-2020 wynosi 66,8%)	NEUTRALNY
1.13.	Coroczny wzrost wartości wskaźnika obciążenia demograficznego (o 1% corocznie)	NEGATYWNY
2. POMOC SPOŁECZNA		
2.1.	Zmniejszający się udział osób korzystających z pomocy społecznej (na przestrzeni analizowanych lat wartość tego wskaźnika zmalała o 2,4%)	POZYTYWNY
2.2.	Wzrost o 36% liczby wypłaconych świadczeń oraz o 62% kosztów związanych z wypłaconymi świadczeniami (rok 2020 w stosunku do roku 2018)	NEUTRALNY
2.3.	Duży udział świadczeń wychowawczych, czyli 500+, w ogólnej liczbie wszystkich udzielonych form wsparcia	POZYTYWNY
2.4.	Udział pozostałych form świadczeń (ich liczba oraz poniesione koszty) z roku na rok jest coraz mniejszy	POZYTYWNY
3.1.	Gmina Kutno jest organem prowadzącym dla 4 szkół podstawowych w miejscowościach: Byszewo, Gołębiew, Strzegocin i Wroczyny	NEUTRALNY
3.2.	Spadek liczby uczniów pobierających naukę w szkołach podstawowych, dla których Gmina Kutno stanowi organ prowadzący	NEGATYWNY
3.3.	Największą szkołą podstawową pod względem liczby uczniów jest Szkoła Podstawowa w Gołębiemku (42% wszystkich uczniów pobierających naukę), a najmniejszą Szkoła Podstawowa we Wroczynach (10% uczniów)	NEUTRALNY
3.4.	Spora liczba uczniów szkół podstawowych pobiera naukę w placówkach poza obwodem zamieszkania	NEGATYWNY
3.5.	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z 2020 roku z języka polskiego i języka angielskiego są na podobnym poziomie, jak w powiecie, województwie i kraju, w przypadku egzaminu z matematyki odnotowano niższą liczbę punktów w odniesieniu do województwa i kraju	NEUTRALNY
3.6.	Znaczący wzrost liczby miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	POZYTYWNY
3.7.	Wzrost liczby dzieci uczęszczających do niepublicznych placówek wychowania przedszkolnego zlokalizowanych na terenie Gminy Kutno	POZYTYWNY
4.1.	Nowo wyremontowany zespół dworsko-pałacowy w Leszczynku – siedziba Centrum Gminy Kutno i Gminnej Biblioteki Publicznej im. Józefa Bohdana Zaleskiego – jest dobrym miejscem na organizację wydarzeń kulturalnych, bycie centrum życia społecznego mieszkańców oraz stania się jedną z głównych atrakcji turystycznych Gminy	POZYTYWNY
4.2.	Spore zainteresowanie mieszkańców zajęciami organizowanymi przez Centrum Kultury Gminy Kutno, prowadzonymi w ramach sekcji tematycznych	POZYTYWNY
4.3.	Odyseja Historyczna – ogólnopolski zlot rekonstrukcji historycznych – powinna stać się jedną z głównych atrakcji turystycznych Gminy na skalę ogólnopolską	POZYTYWNY
4.4.	Integracja społeczności lokalnej jest możliwa dzięki funkcjonowaniu świetlic wiejskich w miejscowościach: Strzegocin, Wroczyny,	NEUTRALNY

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

	Komadzyn, Gołębiew Nowy, Nowa Wieś, Wysoka Wielka, Leszczynek, Wierzbie i Gołębiewek Nowy	
4.5.	Szeroki zakres działań podejmowanych przez Gminną Bibliotekę Publiczną – poza wypożyczaniem woluminów – Biblioteka dokłada wielu starań w celu krzewienia czytelnictwa i organizuje szereg wydarzeń kulturalnych, w tym konkurs im. Zaleskiego	POZYTYWNY
4.6.	Spadek poziomu liczby wypożyczeń przypadających na 1000 mieszkańców (od 2018 do 2020 roku spadek ponad 50%)	NEGATYWNY
4.7.	Kontynuowanie organizacji Dożynek jako święta ważnego dla społeczności lokalnej, budującego poczucie tożsamości, umacnianie więzi społecznych oraz promujące Gminę na zewnątrz	POZYTYWNY
4.8.	Ważna rola działalności Kół Gospodyń Wiejskich jako jednostek wzmacniających tradycję i folklor, organizujących i angażujących mieszkańców w życie kulturalne, budujących kobiecą przedsiębiorczość oraz podejmujących aktywności z pogranicza pomocy społecznej	POZYTYWNY
4.9.	7 działających jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, które poza swoją podstawową działalnością, uczestniczą w życiu kulturalnym Gminy i stanowią jeden z elementów budujących tożsamość lokalną	POZYTYWNY
5. RYNEK PRACY		
5.1.	Stopa bezrobocia rejestrowanego jest niższa niż dla województwa	POZYTYWNY
5.2.	Kapitał ludzki zasilający pracę w sektorze rolnictwa oraz zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników mających zasilać gospodarkę większych miast	NEUTRALNY
5.3.	Zapotrzebowanie na pracowników sezonowych	NEUTRALNY
5.4.	Uzależnienie od rolnictwa	NEUTRALNY
5.5.	Wyższy odsetek kobiet bezrobotnych niż mężczyzn w ogólnej liczbie bezrobotnych	NEGATYWNY
5.6.	Brak wystarczających miejsc opieki dla osób zależnych, takich jak dzieci, osoby starsze lub chore	NEGATYWNY
5.7.	Problem bezrobocia najczęściej dotyczy osoby w wieku 25-44 lata	NEGATYWNY
5.8.	Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (około 34%), natomiast najlepiej na rynku pracy (najmniejszy udział wśród bezrobotnych) radzą sobie osoby z wykształceniem wyższym i średnim	NEGATYWNY
6. ROLNICTWO I DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA		
6.1.	Stała liczba gospodarstw rolnych	POZYTYWNY
6.2.	Blisko 99% gospodarstw rolnych jest prowadzonych przez osoby fizyczne	NEUTRALNY
6.3.	Znaczna przewaga gospodarstw rolnych o powierzchni do 5 hektarów (blisko 60% wszystkich gospodarstw), natomiast liczba gospodarstw powyżej 50 hektarów jest tak mała, że nie przekracza nawet 1% udziałów we wszystkich gospodarstwach	NEUTRALNY
6.4.	Na terenie Gminy funkcjonuje 416 aktywnych siedzib zajmujących się hodowlą bydła, największy odsetek hodowli utrzymuje zwierzęta w wieku 0-6 miesięcy (26%), natomiast najmniej utrzymujących zwierzęta w wieku 24-30 miesięcy (13%)	NEUTRALNY
6.5.	W przypadku upraw największy udział jest pszenicy ozimej (24,82%), a najniższy – pszenicy jarej (2,33%)	NEUTRALNY

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

6.6.	15% wzrostu nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat 2019 – 2020	POZYTYWNY
6.7.	13% wzrostu liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Kutno	POZYTYWNY
6.8.	Największy udział podmiotów gospodarczych zajmujących się pozostałą działalnością (74%), natomiast podmioty gospodarcze zajmujące się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem stanowią jedynie 4% wszystkich podmiotów gospodarczych	NEUTRALNY
6.9.	96% podmiotów gospodarczych stanowią najmniejsze przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób	NEUTRALNY
6.10.	Największe przedsiębiorstwa zatrudniające więcej niż 50 osób stanowią zaledwie 0,5% wszystkich przedsiębiorstw	NEUTRALNY
6.11.	Najwyższy procent przyrostu przedsiębiorstw jest w grupie podmiotów zatrudniających do 9 osób (13%), na drugim miejscu są średnie podmioty z przyrostem na poziomie 8%, natomiast liczba największych podmiotów zatrudniających powyżej 50 osób utrzymuje się na stałym poziomie – 4	NEUTRALNY
6.12.	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowią prawie 92% wszystkich podmiotów gospodarczych, a ich liczba systematycznie rośnie (o 13% w analizowanym czasie)	NEUTRALNY
6.13.	Spółki handlowe, również te z udziałem zagranicznego kapitału, z roku na rok mają coraz mniej przedstawicieli wśród podmiotów gospodarczych	NEGATYWNY
6.14.	Wzrost o 11% liczby działających stowarzyszeń i organizacji społecznych	POZYTYWNY
6.15.	Na podstawie wybranych wskaźników można stwierdzić, że sytuacja gospodarcza w Gminie Kutno w perspektywie analizowanych lat jest coraz lepsza, zauważa się wzrost liczby podmiotów gospodarczych, spadek podmiotów wyrejestrowanych oraz wzrost liczby organizacji pozarządowych	POZYTYWNY
SFERA PRZESTRZENNA		
7. POŁOŻENIE		
7.1.	Gmina zlokalizowana w centrum Polski	POZYTYWNY
7.2.	Gmina obwarzankowa w stosunku do miasta Kutno	POZYTYWNY
7.3.	Na obszarze Gminy znajduje się 31 sołectw oraz 23 miejscowości niesołeckie	NEUTRALNY
8.1.	Łączna długość dróg na terenie Gminy to 150 km	NEUTRALNY
8.2.	40% dróg w Gminie stanowią drogi asfaltowe	NEGATYWNY
8.3.	Gęstość dróg w Gminie jest poniżej średniej dla województwa oraz kraju	NEGATYWNY
8.4.	Obręb z największym udziałem – powyżej 5% – dróg w ogólnej powierzchni wszystkich dróg w Gminie: Gołębiewek, Woźniaków, Wysoka Wielka, Byszew, Gołębiew, Krzesin, Głogowiec i Julinki	NEUTRALNY
8.5.	Obręb z najniższym udziałem – poniżej 1% – dróg w ogólnej powierzchni wszystkich dróg w Gminie: Kotliska i Komadzyn	NEUTRALNY
8.6.	Przez obszar Gminy Kutno przebiegają dwie drogi krajowe nr: 60 i 92	POZYTYWNY
8.7.	Gmina Kutno leży bezpośrednio w korytarzu autostrady A1, łączącej północ kraju z południem	POZYTYWNY

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

8.8.	Sąsiedztwo miasta Kutna daje duże możliwości dogodnych połączeń kolejowych z większością większych miast w Polsce oraz korzystania z pociągu relacji Warszawa – Berlin	POZYTYWNY
9. RODZAJE POKRYCIA TERENU		
9.1.	Przeważająca funkcja terenów rolniczych stanowiących 88,6% powierzchni całkowitej Gminy	NEUTRALNY
9.2.	Niski udział terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe	NEGATYWNY
10.1.	Wysokie możliwości rozwoju biogospodarki w województwie łódzkim	POZYTYWNY
10.2.	Wysoki udział użytków rolnych, niski poziom lesistości oraz położenie w granicach terenów silnie zagrożonych suszą rolniczą czyni Gminę Kutno obszarem szczególnie narażonym na negatywne zmiany klimatu, takie jak ekstremalne zjawiska pogodowe (z naciskiem na występowanie zjawiska suszy oraz coraz mniejszych zdolności do zatrzymywania wody)	NEGATYWNY
11. ZASOBY NATURALNE		
11.1.	Niskie zasoby wodne	NEGATYWNY
11.2.	Niska lesistość	NEGATYWNY
11.3.	Melioracja niezatrzymująca wody	NEGATYWNY
11.4.	Zanieczyszczenie wód i powietrza	NEGATYWNY
12. ZABYTKI I OBSZARY O WALORACH PRZYRODNICZYCH		
12.1.	Wyremontowany zespół dworsko-parkowy w Leszczynku, na terenie którego utworzono „Park kulturowy etnograficznego podregionu kutnowskiego związanego z poetą romantycznym Józefem Bohdanem Zaleskim”	POZYTYWNY
12.2.	Z architektury sakralnej na wyróżnienie zasługują: Sanktuarium Matki Bożej Głogowieckiej oraz kościół św. Bartłomieja w Strzegocinie	POZYTYWNY
12.3.	Z architektury pałacowej oraz dworskiej należy wymienić: zespół pałacowy w Lesznie, zespół dworski w Głogowcu, zespół dworski w Strzegocinie oraz pałac w Malinie	POZYTYWNY
12.4.	Na terenie wsi Obidówek i Strzegocin zlokalizowany jest Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków, stanowiący część Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej	POZYTYWNY
12.5.	Na terenie Gminy jest zlokalizowanych kilka pomników przyrody, między innymi w Leszczynku, Głogowcu i Komadzynie	POZYTYWNY
12.6.	Lasy z możliwością budowy infrastruktury turystycznej są zlokalizowane w okolicach Raciborowa, Strzegocina i Leszna	POZYTYWNY
13. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO		
13.1.	100% powierzchni Gminy Kutno jest pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	POZYTYWNY

Tabela 1 Wnioski z diagnozy ilościowej

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Wnioski z badań jakościowych

W tej części *Strategii* przedstawiono wnioski z przeprowadzonych dwóch badań jakościowych, których celem było zebranie sugestii, uwag i potrzeb mieszkańców Gminy Kutno. Głos mieszkańców Gminy i przedstawicieli zróżnicowanych środowisk jest nieocenionym wkładem i wskazówką do opracowania *Strategii*. Możliwość oparcia się na opiniach osób zamieszkujących Gminę jest ważnym elementem dopasowania działań zaplanowanych w dokumencie. Dodatkowo uwzględnienie wyników badań jakościowych w połączeniu w wnioskami z diagnozy ilościowej jest najbardziej odpowiednią i pożądaną metodą opracowywania dokumentów strategicznych.

Pierwsze badanie uwzględnione w *Strategii* polegało na wypełnieniu anonimowej ankiety dotyczącej jakości życia i potrzeb społecznych mieszkańców Gminy Kutno. Wartym podkreślenie jest fakt, iż to władze Gminy Kutno były pomysłodawcami i jedynymi realizatorami przedmiotowego badania. Jego głównym celem było zebranie opinii mieszkańców, a następnie przełożenie ich na konkretne działania Gminy, które mają przyczynić się do podniesienia poziomu i jakości warunków życia w Gminie oraz wzmocnienia aktywności poszczególnych grup społecznych, stowarzyszeń oraz uatrakcyjnienia oferty turystycznej Gminy Kutno. Ankiety zbierano od lipca do końca 2020 r. Ostatecznie przesłano 107 wypełnionych formularzy.

Analizując sytuację ankietowanych mieszkańców znaczną większość stanowiły kobiety – blisko 72% przesłanych ankiet. Najaktywniejsze grupy wiekowe tworzyły osoby z przedziału 35-55 lat (prawie 50%) oraz 18-35 lat (37%). Patrząc na status na rynku pracy 65% ankietowych to osoby zatrudnione poza rolnictwem. Swoje zdanie wyraziły również osoby uczące się lub studiujące (11%), emeryci lub renciści (8%), bezrobotni (7%). Niespełna 4% osób biorących udział w badaniu stanowiły fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Przeważająca większość ankietowanych zamieszkuje na terenie Gminy Kutno ponad 5 lat (osoby mieszkające od urodzenia oraz od ponad 5 lat stanowiły 87% wszystkich ankietowanych). Na wyróżnienie zasługują mieszkańcy sołectw Bielawki i Stara Wieś, których reprezentowało 14 mieszkańców (13%).

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Wyjściowe pytanie dotyczyło określenia warunków życia na terenie Gminy. Blisko 50% ankietowanych określiła je na poziomie średnim, 34% – dobrym, natomiast 16% osób biorących udział w badaniu wskazało, że warunki życia są złe. Jak widać, ogólne postrzeganie sytuacji jest kwestią, która wymaga uwzględnienia w planowaniu działań strategicznych tak, aby w kolejnych badaniach ankietowych poziom warunków życia w Gminie został lepiej oceniony.

Z drugiej strony 56% ankietowanych bierze udział w wydarzeniach organizowanych przez Gminę, a 38% określa siebie jako osoby lubiące swoją społeczność lokalną. W pierwszym przypadku jest to sygnał, że oferta proponowana przez Gminę cieszy się zainteresowaniem jej mieszkańców. Procent osób związanych ze społecznością lokalną, a pośrednio ze swoim miejscem zamieszkania, nie jest zbyt wysoki.

Kolejna część ankiety dotyczyła kwestii inwestycji, które należy podjąć w celu podniesienia jakości życia na terenie Gminy. Sprawami najważniejszymi dla mieszkańców są:

- budowa, przebudowa lub remont dróg będących w zarządzie Wójta Gminy Kutno (29% wszystkich udzielonych odpowiedzi),
- budowa infrastruktury oświetlenia ulicznego (15%),
- budowa infrastruktury kanalizacyjnej (13%),
- budowa infrastruktury informatycznej, niestanowiąca zadania własnego Gminy (13%).

Do wyboru mieszkańcy mieli jeszcze inwestycje polegające na: sadzeniu drzew i tworzeniu zielonych enklaw (8%), budowie lub remoncie przystanków autobusowych (5,5%), budowie, przebudowie lub remoncie infrastruktury sportowej (5,5%), budowie, przebudowie lub remoncie infrastruktury turystycznej (5%), budowie infrastruktury wodnej (4%) oraz usuwaniu azbestu (2%).

W przypadku działań inwestycyjnych, w których Gmina powinna pomóc mieszkańcom pozyskać zewnętrzne środki finansowane, wskazano:

- wymianę kotłów grzewczych na ekologiczne (21% wszystkich udzielonych odpowiedzi),

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

- zakup i montaż instalacji fotowoltaicznych (19%),
- włączenie do gminnej sieci kanalizacyjnej (16%),
- budowę zbiornika retencyjnego do gromadzenia wody opadowej (14%),
- zakup i montaż instalacji solarnej (13%),
- termomodernizację budynku mieszkalnego (9%),
- budowę przydomowej oczyszczalni ścieków (6%),
- inne (2%).

W kolejnej części ankiety mieszkańcy mieli możliwość oceny działań Gminy w różnych kategoriach. Do wyboru były odpowiedzi: dobrze, źle, średnio lub nie mam zdania. Poniżej przedstawiono tematy podlegające ocenie wraz z odpowiedzią, która znalazła się na pierwszym miejscu:

- atrakcyjność turystyczna – średnio (48%),
- promocja – średnio (56%),
- oferta kulturalna – średnio (50%),
- oferta sportowa – średnio (45%),
- działania na rzecz dzieci – średnio (45%),
- działania na rzecz osób starszych – średnio (36%),
- działania na rzecz osób z niepełnosprawnością – źle (36%),
- działania na rzecz kobiet – średnio (36%),
- działania na rzecz mężczyzn – nie mam zdania (38%),
- działania na rzecz grup, stowarzyszeń, kół, itp. – nie mam zdania (39%).

Jednocześnie większość mieszkańców (53%) pozytywnie oceniła zakończoną realizację projektu polegającego na remoncie i zagospodarowaniu kompleksu dworsko-parkowego w Leszczynku.

Korzystnie został oceniony poziom bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Kutno. W tym przypadku 67% ankietowanych zadeklarowało, że czuje się bezpiecznie mieszkając na terenie Gminy.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Najczęściej wskazywanymi źródłami, z których mieszkańcy czerpią informacje na temat działań podejmowanych przez Gminę Kutno są:

- strona internetowa Gminy Kutno (22% wszystkich udzielonych odpowiedzi),
- portal społecznościowy Facebook (21%),
- poczta pantoflowa lub rozmowy z mieszkańcami (17%),
- lokalne media, prasa lub portale internetowe (15%).

Do wyboru ankietowani mieli również: ogłoszenia sołeckie (8%), Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Kutno (6%), plakaty i ulotki (5%), ogłoszenia na terenie Urzędu Gminy Kutno i jednostek podległych (5%) i inne (1%).

Następną kwestią było określenie, czy Gmina Kutno jest gminą przyjazną mieszkańcom. W tym miejscu ankietowani, pomimo wcześniejszego określenia poziomu warunków życia w Gminie, przeważnie udzielili odpowiedzi twierdzącej (48%), natomiast 37% respondentów nie miało zdania na ten temat.

Jako czynniki wpływające pozytywnie na warunki mieszkania na terenie Gminy, ankietowani wskazali między innymi: mały ruch uliczny, przyjazne sąsiedztwo, realizację nowych inwestycji, ładne pasy zieleni, wsparcie wobec mieszkańców, zwracanie uwagi na ich potrzeby oraz zadowolenie z obsługi interesantów w Urzędzie, niskie opłaty (poza opłatami za odbiór odpadów), bliskość A1, odrestaurowanie zespołu dworsko-parkowego w Leszczynku, organizacja wydarzeń kulturalnych (w szczególności Odyseja historyczna), dogodna lokalizacja oraz otaczający krajobraz.

Rzeczami, które obniżają komfort życia w Gminie są między innymi: brak inwestycji drogowych, brak zainteresowania sprawami mieszkańców, słabej jakości infrastruktura turystyczna, przeważający udział rolnictwa, brak odpowiedniej infrastruktury drogowej, wysokie opłaty za odbiór odpadów, brak konsultacji społecznych z mieszkańcami, niedokończone inwestycje, słabej jakości infrastruktura oraz brak zabytków i atrakcyjnych przyrodniczo miejsc. Jak widać, niektóre z odpowiedzi wzajemnie wykluczają się, jednakże jest

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

to cecha badań jakościowych i bazowania na odczuciach poszczególnych mieszkańców, które w tych samych kwestiach mogą być przeciwstawne.

W kwestiach braków, które są dostrzegalne w Gminie Kutno, respondenci w szczególności wskazali: brak miejsc integracji społecznej (świetlice, place zabaw, boiska, parki), brak inicjatyw na rzecz dzieci i młodzieży oraz brak wydarzeń kulturalnych.

Należy wspomnieć, że na wyniki ankiet spory wpływ mogły mieć obostrzenia i ograniczenia wprowadzone w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. W czasie trwania pandemii wiele wydarzeń i spotkań nie mogło się odbyć, co w rezultacie mogło doprowadzić do mylnego postrzegania działań zgodnych z prawem, czyli obowiązujących ograniczeń, jako zaniechań ze strony władz.

Wartym podkreślenia jest fakt, że na pytanie czy mieszkańcy poleciliby Gminę Kutno jako dobre miejsce do zamieszkania 72% ankietowanych wskazała odpowiedź tak.

Podsumowując wyniki przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców, pomimo określenia warunków życia na średnim poziomie, respondenci pozytywnie oceniają Gminę jako miejsce przyjazne mieszkańcom i poleciliby ją jako lokalizację odpowiednią do osiedlenia się. Ważnym aspektem ankiety jest wskazanie mocnych i słabych stron Gminy Kutno, które należy uwzględnić przy planowaniu działań strategicznych i celów przedmiotowego dokumentu.

Drugim badaniem jakościowym były przeprowadzone przez zewnętrznego eksperta w październiku 2020 r. wywiady grupowe z liderami lokalnych środowisk. W ramach badania jakościowego odbyły się dwa spotkania dotyczące potencjału rozwojowego Gminy oraz potencjału współpracy pomiędzy poszczególnymi grupami. W pierwszym spotkaniu udział wzięli:

- przedstawiciele władz samorządowych – Wójt Gminy, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy i Przewodniczący Rady Gminy,
- dyrektorzy publicznych instytucji – Szkoły Podstawowej we Wroczyńcach, Szkoły Podstawowej w Gołębiewku, Szkoły Podstawowej w Strzegocinach, Centrum Usług Wspólnych, Gminnej Biblioteki Publicznej, Centrum Kultury i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

- dyrektor do spraw inwestycji i administracji Urzędu Gminy.

Zebrani podkreślili dobrą lokalizację Gminy, biorąc pod uwagę zarówno położenie w centrum Polski, jak i obwarzankowy charakter w stosunku do miasta Kutno. Co ważne, podkreślili fakt zacierania się granic pomiędzy Gminą a miastem, co prowadzi do utrudnień w kwestii budowania tożsamości lokalnej i jednoznacznego utożsamiania się z Gminą Kutno. Jednocześnie zwrócili uwagę na problemy infrastrukturalne, w szczególności dotyczące stanu i sieci dróg lokalnych. Wśród obiektów, które stanowią potencjał Gminy zostały wymienione między innymi zespół dworsko-parkowy w Leszczynku oraz sanktuarium w Głogowcu. Ponadto wskazano interesujące tereny zielone, takie jak lasy i otaczające je ścieżki rowerowe oraz ścieżki dydaktyczne w lesie borowym, które można wykorzystać zarówno jako magnes turystyczny dla mieszkańców powiatu i województwa, jak i wartościowe tereny rekreacyjne dla mieszkańców Gminy. Aktualnie Gmina powinna skupić się na zachęcaniu nowych mieszkańców do osiedlania się na jej terenie i celować głównie w osoby młodsze, dobrze sytuowane, które mieszkając na terenie Gminy mogą pozwolić sobie na dojazdy do pracy poza jej granice. Jednocześnie jest to dobry kierunek rozwoju, który będzie w przyszłości zapobiegał problemowi depopulacji. Należy przy tym jednak pamiętać o budowaniu tożsamości lokalnej i przywiązaniu do miejsca zamieszkania, które powinno stanowić centrum życia, gdzie zaspakaja się większość potrzeb. Z drugiej strony nie można zapomnieć o starszych mieszkańcach Gminy, dla których znacznym utrudnieniem jest brak dobrze zorganizowanego transportu publicznego. W kwestii budowania tożsamości lokalnej zauważa się pewną bierność, która negatywnie wpływa na możliwość identyfikacji z Gminą Kutno. Poza wcześniej wymienionymi wskazano następujące problemy:

- część nowych mieszkańców nie dopełnia obowiązku meldunkowego,
- działalność podmiotów społecznych jest mało widoczna, nie przekłada się na budowanie tożsamości lokalnej oraz integracji społecznej,
- problemy infrastrukturalne,
- wybieranie szkół podstawowych spoza obszaru Gminy Kutno.

Działaniami, które należy podjąć w najbliższych latach są w szczególności: polepszenie infrastruktury publicznej, przywiązanie większej wagi do kwestii integracji społecznej, również

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

poprzez rozbudowę infrastruktury pozytywnie wpływającej na łączenie ze sobą mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności i zbudowanie marki miejsca oraz skupienie się na potrzebach starszych mieszkańców Gminy Kutno.

W drugim spotkaniu udział wzięli między innymi: radni, sołtysi Strzegocina i Komadzyna, prezes Stowarzyszenia Leszczynianki, przewodnicząca Koła Gospodyń Wiejskich w Nowej Wsi oraz proboszcz parafii Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Kutnie. Podobnie jak wcześniej, zebrani zwrócili uwagę na brak wspólnoty lokalnej oraz brak wyraźnych więzów z Gminą Kutno. Z drugiej strony podkreślili zalety osiedlania się na obszarze Gminy, gdzie jest większa przestrzeń do życia. Podobnie, jak wcześniej podkreślono potencjał takich miejsc, jak zespół dworsko-parkowy w Leszczynku oraz sanktuarium w Głogowcu. Dodatkowo wymieniono północną część Gminy jako miejsce, które powinno rozwijać funkcje rekreacyjne. Gmina Kutno została wskazana jako dobre miejsce do osiedlania się dla młodych ludzi z dziećmi, którzy cenią sobie spokój mieszkania poza miastem. W tym ujęciu działania władz samorządowych powinny skupić się na poprawie jakości infrastruktury publicznej przy jednoczesnym rozwijaniu oferty edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej. Ważnym elementem jest również niwelowanie rosnącego rozwarstwienia społecznego, w szczególności dotyczącego rolników, którzy nie zawsze są rozumiani przez resztę mieszkańców. Do działań, które powinna podjąć Gmina, zaliczyć należy stworzenie warunków do rozwijania się infrastruktury sprzyjającej integracji społecznej, podniesienie poziomu oferty edukacyjnej w szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie Gminy Kutno oraz oferowanie ciekawego programu kulturalnego, który pośrednio wpłynęłoby na budowanie tożsamości lokalnej, w szczególności wśród nowych mieszkańców.

Podsumowując wyniki badań jakościowych należy podkreślić, że mieszkańcy widzą potrzebę podejmowania działań sprzyjających budowaniu społeczności lokalnej, tożsamości z miejscem oraz braki w infrastrukturze publicznej, w szczególności dotyczącej dróg lokalnych.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Wyzwania rozwojowe

Po zebraniu wszystkich wniosków z przeprowadzonych badań mających na celu ocenę sytuacji Gminy Kutno, zarówno jej pozytywnych stron, jak i kwestii, które w przyszłości powinny ulec poprawie lub zostać zupełnie zniwelowane, nadszedł czas na wyznaczenie poszczególnych wyzwań rozwojowych. Przyjęcie takiej metody pracy pozwoli na skupienie się na najważniejszych rzeczach w poszczególnych sferach funkcjonowania Gminy Kutno. Wśród wyznaczonych wyzwań rozwojowych znalazły się zarówno kwestie, które należy wykorzystać w dalszym projektowaniu działań strategicznych, jak i te, które w wyniku wdrożenia zapisów przedmiotowego dokumentu powinny ulec poprawie w stosunku do sytuacji teraźniejszej.

Wyzwania rozwojowe dla Gminy Kutno prezentują się następująco:

1. Utrzymanie pozytywnego trendu demograficznego i stale zwiększającej się liczby mieszkańców Gminy poprzez napływ nowej ludności.
2. Poprawienie wartości wskaźnika przyrostu naturalnego poprzez wzrost dzietności.
3. Utrzymanie przewagi w zakresie gospodarki rolnej.
4. Utrzymanie wysokiego poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców.
5. Utrzymanie wysokiego poziomu działających na terenie Gminy Kutno placówek oświatowych, w tym publicznych szkół podstawowych.
6. Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców, w szczególności kobiet, osób młodych oraz osób z niższym wykształceniem.
7. Budowanie zaufania pomiędzy mieszkańcami a władzami Gminy Kutno.
8. Wzmocnienie więzi społecznych, kapitału relacyjnego oraz poczucia tożsamości z miejscem.
9. Wzrost poziomu wykorzystania oferty kulturalnej i oferty spędzania czasu wolnego w sposób zorganizowany przez publiczne instytucje kultury.
10. Zwiększenie dostępu do infrastruktury i usług przyczyniających się do wzrostu integracji społecznej.
11. Poprawa stanu jakości wód.
12. Podjęcie działań mających na celu radzenie sobie z konsekwencjami występowania suszy, w szczególności rolniczej oraz innych ekstremalnych zjawisk pogodowych.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

13. Podejmowanie działań mających na celu zapobieganie negatywnym konsekwencjom rosnącej presji urbanizacyjnej, w szczególności zjawisku niekontrolowanej suburbanizacji.
14. Zapobieganie postępującej degradacji układów i struktur funkcjonalno-przestrzennych w ośrodkach historycznych.
15. Wzrost ochrony walorów przyrodniczych, w tym zrównoważone wykorzystywanie ich oraz podejmowanie działań na rzecz różnorodności biologicznej.
16. Pełne wykorzystanie dobrych połączeń drogowych, w tym z autostradą A1.
17. Pełne wykorzystanie potencjału leżącego w dobrej lokalizacji Gminy Kutno w centrum Polski.
18. Wzrost dostępności do infrastruktury publicznej, w tym sieci wodno-kanalizacyjnej.
19. Pełne wykorzystanie potencjału zespołu dworsko-parkowego w Leszczynku.
20. Podejmowanie działań w zakresie wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców w celu ochrony zasobów naturalnych.
21. Stwarzanie dogodnych warunków do rozwoju stowarzyszeń i organizacji społecznych działających na rzecz mieszkańców Gminy Kutno.
22. Kontynuacja działań w zakresie budowania marki miejsca, jakim jest Gmina Kutno.

Analiza SWOT

Opracowywanie *Strategii* było procesem złożonym i wieloetapowym. W pierwszej kolejności przedstawiono krótką charakterystykę Gminy Kutno, analizując różne sfery jej funkcjonowania. Następnie przeprowadzono diagnozę ilościową, czyli zbadano kwestie związane z obszarami, takimi jak: demografia, pomoc społeczna, oświata, kultura, rynek pracy, rolnictwo, działalność gospodarcza, położenie, skomunikowanie, uwarunkowania środowiskowe, zabytki oraz pokrycie terenu. Do badania ilościowego dołączono wnioski z dwóch analiz jakościowych, czyli ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców Gminy oraz wywiadów z przedstawicielami różnych środowisk działających na terenie Gminy. Część diagnostyczna została zakończona przedstawieniem wniosków, które wynikały wprost z wymienionych wcześniej analiz.

W niniejszej części *Strategii* zaprezentowano analizę SWOT. Jest to narzędzie badawcze pozwalające w sposób kompleksowy zbadać otoczenie Gminy oraz przeprowadzić analizę jej sytuacji, przedstawić zarówno pozytywne, jak i niekorzystne elementy mające wpływ na jej dalszy rozwój. Wyniki badania, zgodnie z metodyką analizy SWOT, przedstawiono w podziale na cztery kategorie:

- mocne strony – zastane elementy rzeczywistości mające pozytywny wpływ na dalszy rozwój Gminy. Są one czynnikami, które należy wykorzystać projektując dalsze działania strategiczne lub zachować korzystny trend badanych zjawisk,
- słabe strony – zastane elementy rzeczywistości mające niekorzystny wpływ na dalszy rozwój Gminy. W przypadku tych zjawisk należy w przyszłości podjąć starania w celu ich niwelacji lub odwrócić negatywny trend,
- szanse – zjawiska, które stwarzają szansę na pozytywną zmianę zastanej sytuacji,
- zagrożenia – zjawiska, które stwarzają niebezpieczeństwo zaistnienia niekorzystnej zmiany.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Zestawienie ze sobą wszystkich czterech obszarów analizy SWOT pozwoliło na określenie pozycji Gminy Kutno, a następnie stanowiło dobre źródło do skonkretyzowania wizji rozwoju oraz właściwego skonstruowania dalszego scenariusza rozwoju Gminy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Dobra sytuacja demograficzna na tle otoczenia (lokalnego i regionalnego), będąca rezultatem między innymi napływu nowych mieszkańców	Część nowych mieszkańców Gminy nie dopełnia obowiązków formalnych oraz nie jest administracyjnie związana z Gminą (np. obowiązek meldunkowy, podatki, uczęszczanie dzieci do szkół)
Sukcesywnie poprawiająca się sytuacja materialna mieszkańców Gminy oraz wzrost jakości życia przejawiający się między innymi zmniejszającym się odsetkiem osób korzystających z różnych form pomocy społecznej	Rosnące różnice w statusie materialnym mieszkańców przekładające się na postępujące rozwarstwienie społeczne
Dobrze rokujący rozwój przedsiębiorczości widoczny w postępującym wzroście liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Gminy	
Doskonała lokalizacja Gminy w centrum kraju w pobliżu głównych szlaków komunikacyjnych, zarówno infrastruktury drogowej, jak i kolejowej	System komunikacji publicznej wymagający uzupełnienia
	Lokalna infrastruktura drogowa wymagająca rozbudowania
Rozwinięte rolnictwo o zróżnicowanych profilach gospodarczych, z udziałem małych i dużych gospodarstw rolnych	

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Dobrze rozwinięta i doposażona baza edukacyjna w postaci 4 szkół podstawowych umożliwiającą zaspokojenie potrzeb mieszkańców Gminy w kwestii kształcenia najmłodszych	Spora część uczniów szkół podstawowych uczęszcza do placówek edukacyjnych zlokalizowanych poza granicami Gminy
Na terenie Gminy powstają nowe placówki i miejsca opieki dla dzieci do 3 roku życia, co znacznie ułatwia rodzicom powrót do aktywności zawodowej i życiowej	Potrzeby związane z opieką nad osobami zależnymi, w szczególności nad dziećmi w wieku przedszkolnym, nie są w pełni zaspokojone
Dobrze rozbudowa sieć miejsc sprzyjających integracji społecznej, takich jak świetlice wiejskie i filie biblioteczne	Brak powszechnej dostępności do działań kulturalnych i integrujących społeczność lokalną na terenie Gminy
Na terenie Gminy zlokalizowane są szczególnie wartościowe obszary przyrodnicze – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków, pomniki przyrody, lasy – podnoszące jakość życia mieszkańców	Niska znajomość i rozpoznawalność dziedzictwa materialnego, kulturowego oraz przyrodniczego poza granicami Gminy
Gmina posiada odpowiednie zasoby dziedzictwa materialnego i kulturowego w postaci obiektów architektury dworskiej i sakralnej	Niektóre obiekty zabytkowe są w złym stanie technicznym, a część z nich jest wykorzystywana w nieodpowiedni sposób lub w ogóle
Wysoki potencjał oraz aktywność Centrum Kultury w Leszczynku	Niezadawalająca rozpoznawalność marki miejsca – zespołu dworsko-parkowego w Leszczynku oraz działań Centrum Kultury
Widoczna działalność podmiotów społecznych, takich jak Koła Gospodyń Wiejskich i jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, przekładająca się pozytywnie na integrację społeczną oraz budowanie tożsamości lokalnej	Niedostateczne zainteresowanie mieszkańców działalnością i ofertą podmiotów społecznych

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Poziom bezrobocia jest na niskim poziomie, co jest zapewnione przez dużą ilość i zróżnicowanie ofert miejsc pracy	Zjawisko bezrobocia w szczególności dotyczące osób o niższym wykształceniu
Cała powierzchnia Gminy jest pokryta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	Niewystarczająca podaż terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe
Wysoka atrakcyjność osiedleńcza Gminy w oczach mieszkańców	Odczuwane przez mieszkańców deficyty związane z infrastrukturą publiczną, w szczególności drogową, kanalizacyjną, wodociągową, rowerową i informatyczną
	Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wynikające z tego konsekwencje, takie jak wysokie opłaty za odbiór odpadów komunalnych spowodowane niskim poziomem ich segregacji oraz średnia jakość powietrza związana z niską emisją z przydomowych źródeł ciepła
SZANSE	ZAGROŻENIA
Integracja społeczna nowych i dotychczasowych mieszkańców, dzięki aktywności organizacji społecznych i pozarządowych oraz aktywna działalność prospołeczna prowadzona przez władze Gminy	Stopniowe zacieranie się granic przestrzennych i funkcjonalnych pomiędzy Gminą a miastem Kutno, związane ze wzrostem napływu mieszkańców
Rozwój gospodarczy Gminy oparty na kooperacji z istniejącymi parkami przemysłowymi i wykorzystaniem renty lokacyjnej	Brak odpowiednich środków finansowych w budżecie Gminy oraz niepewność co do instrumentów zewnętrznych, które mogą sfinansować niezbędne inwestycje

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Otwartość mieszkańców na działania związane z poprawą jakości środowiska	
Rosnące zapotrzebowanie na edukację przedszkolną i szkolną związaną z napływem mieszkańców	Niewystarczająca atrakcyjność placówek oświatowych związana z infrastrukturą i poziomem nauczania
Pozytywny trend rozwojowy pozarolniczej gałęzi gospodarki, szczególnie widoczny w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, aktywnych podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	
Wzrastająca aktywność stowarzyszeń i organizacji społecznych, prowadząca do budowania społeczności lokalnej	
	Zasoby naturalne w postaci wód i powietrza wymagające poprawy, w szczególności związane z niskim poziomem wód spowodowanym nieodpowiednio działającymi systemami melioracji

Tabela 2 Analiza SWOT

Misja Gminy

Zgodnie z przyjętą metodologią pracy nad opracowywaniem *Strategii*, po zakończeniu diagnozy sytuacji Gminy, zebraniu wniosków z poszczególnych obszarów analizy oraz przedstawieniu ich w formie analizy SWOT, przyszedł czas na pierwszy krok, którego zwieńczeniem będzie określenie celów strategicznych, odpowiadających im celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja zapewni osiągnięcie założonych celów.

Kwestią wartą podkreślenia jest fakt sporządzania *Strategii* w oparciu o model partycypacyjno-ekspercki, którego ważnym elementem było włączenie społeczności lokalnej w proces diagnozy stanu wyjściowego Gminy Kutno. We wnioskach z diagnozy ujęto dwa badania jakościowe. Pierwszym z nich były wyniki ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców Gminy, dzięki czemu można było uwypuklić problemy, które z perspektywy mieszkańców wpływają niekorzystnie na komfort życia. Z drugiej strony mieszkańcy mieli możliwość oceny zagadnień, które pozytywnie oddziałują na postrzeganie Gminy, stanowią jej potencjały oraz mogą być punktem wyjścia do właściwego określenia celów strategicznych na najbliższe kilka lat. Drugim badaniem były pogłębione wywiady z lokalnymi liderami różnych środowisk. Dzięki tej analizie po raz kolejny możliwe było spojrzenie na działania Gminy z perspektywy zarówno mieszkańców, jak i osób kreujących życie lokalne. Wyniki obu badań pozwoliły na trafne położenie akcentów w dalszych pracach nad *Strategią*. Partycypacja społeczna obecnie jest jednym z nieodłącznych elementów konstruowania dokumentów strategicznych, umożliwiając pełne zdiagnozowanie rzeczywistych problemów Gminy, a także określenie przyszłych celów, których realizacja przyczyni się do faktycznego zaspokojenia oczekiwań i potrzeb mieszkańców wspólnoty samorządowej. Wartością dodaną wykorzystania takiej metody przygotowywania *Strategii* jest większe prawdopodobieństwo zaangażowania podmiotów lokalnych w późniejszą realizację założonych celów. Przyczynia się do tego wzrost poczucia wpływu ze strony mieszkańców w proces sporządzania dokumentu oraz poczucie odpowiedzialności za jego realizację.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Biorąc pod uwagę efekty analizy ilościowej oraz wyniki badań jakościowych można było stosownie do zastanej sytuacji i oczekiwań różnych podmiotów określić mocne i słabe strony Gminy Kutno oraz szanse i zagrożenia rozwojowe. Efektem tego była przedstawiona w poprzedniej części analiza SWOT. Na podstawie jej wyników określono możliwości rozwoju Gminy Kutno, które bezpośrednio wynikają z wartości kapitału terytorialnego oraz możliwości efektywnego wykorzystania mocnych stron i szans rozwojowych w celu niwelacji zdiagnozowanych problemów oraz uniknięcia rozpoznanych zagrożeń. Efektem tych prac jest przedstawienie w dalszej części rozdziału najbardziej adekwatnej dla sytuacji Gminy Kutno misji rozwoju, która będzie towarzyszyła całej społeczności Gminy przez najbliższe lata wyznaczając kierunki podejmowanych działań w celu realizacji przedstawionej misji.

Misja Gminy stanowi pewnego rodzaju deklarację władz samorządowych oraz wszystkich interesariuszy uczestniczących w procesie powstawania *Strategii* dotyczącą perspektyw rozwoju Gminy. W tym syntetycznym ujęciu mieszczą się zarówno intencje podmiotów odpowiedzialnych za podejmowanie ważnych decyzji, jak i podstawowe wartości ważne dla wspólnoty mieszkańców. Zaprezentowana misja rozwoju w najkrótszy sposób opisuje najważniejsze kierunki rozwoju będące podstawą do sporządzenia wizji, a w dalszej kolejności drzewa celów strategicznych, operacyjnych i pożądanych rezultatów. W pracy nad *Strategią* można zauważyć, że wychodzi się od szerokiego wachlarza zagadnień, jakim jest opracowanie diagnozy, określenie podstawowych problemów oraz mocnych stron i szans Gminy, które zostały zebrane w postaci analizy SWOT. Następnie dochodzimy do pewnego „zwinięcia” w postaci misji i wizji rozwoju. Na podstawie tych dwóch elementów ponownie będzie można rozwijać plany zawarte w *Strategii* dotyczące przyszłości Gminy Kutno.

W misji rozwoju Gminy Kutno określono też jaką jednostką terytorialną, na jakie aspekty kładącą nacisk, będzie Gmina po zaimplementowaniu zapisów przedmiotowej *Strategii*.

**Dynamicznie rozwijająca się,
z poszanowaniem każdego
członka społeczności lokalnej,
ceniąca dziedzictwo materialne,
kulturowe i przyrodnicze,
wzmacniająca więzy międzyludzkie,
dbająca o zasoby naturalne wspólnota
samorządowa.**

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Wizja Gminy

Kolejnym ważnym elementem projektowania działań strategicznych na najbliższe kilka lat było skonkretyzowanie wizji rozwoju Gminy Kutno. Wizja rozwoju stanowi rozwinięcie założeń ujętych w misji. Innymi słowy wizja rozwoju stanowi rozszerzenie i skonkretyzowanie idei zawartych w misji Gminy. Jednocześnie w wizji rozwoju został zawarty obraz przyszłości Gminy, obraz przedstawiający miejsce, które zostanie stworzone dzięki konsekwentnej realizacji zapisów niniejszej Strategii. Wszystko, co zostało zawarte w wizji rozwoju, ma przyczynić się w przyszłości do osiągnięcia założonych celów, wykorzystania szans rozwojowych przy jednoczesnej eliminacji rozpoznanych problemów i zagrożeń. Wizja rozwoju stanowi również fundament określenia celów strategicznych, odpowiadających im celów operacyjnych i kierunków działań. Podobnie jak w misji, w wizji zawiera się pożądaný stan Gminy na koniec założonego horyzontu czasowego.

Dodatkowym elementem wizji jest opracowany scenariusz rozwoju na najbliższe lata, na podstawie, którego można streścić najważniejsze punkty wizji rozwoju. Umieszczenie tego elementu w przedmiotowym rozdziale zwiększa prawdopodobieństwo zrealizowania założonych zamierzeń, ponieważ jasno określa możliwości, powiązania pomiędzy poszczególnymi czynnikami ujawnionymi w przeprowadzonej diagnozie. Jednocześnie odpowiada na pytanie czy i w jaki sposób będzie możliwy dalszy rozwój Gminy, na czym powinny skupić się władze samorządowe oraz jak kreować życie społeczności lokalnej.

W związku z tym, że Gmina Kutno jest jednym z nielicznych miejsc na mapie kraju, którego obecnie nie dotyczy problem depopulacji oraz ma dobre możliwości osiedlania się nowych mieszkańców, w tym wartościową rentę lokacyjną, myślą przewodnią stanowiącą podstawę dalszych działań władz Gminy Kutno powinno być utrzymanie tego trendu oraz stwarzanie dogodnych warunków, we wszystkich aspektach funkcjonowania analizowanej jednostki samorządu terytorialnego, do życia dla obecnych i napływowych mieszkańców, którzy w przyszłości powinni stanowić jeden, dobrze działający organizm. Dlatego też przedstawiony scenariusz można określić jednym słowem – **przyciągający**. Ważne jest to, że celem założonego

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

scenariusza nie jest tylko i wyłącznie przyciągnięcie nowych mieszkańców, ale również integracja społeczności lokalnej (przyciąganie ludzi między sobą), zacieśnienie więzów z miejscem zamieszkania (przyciąganie mieszkańców do Gminy Kutno jako miejsca ich centrum życiowego oraz większe wykorzystanie istniejących potencjałów miejsc), wzrost świadczonych usług publicznych (między innymi przyciąganie uczniów do szkół podstawowych działających na terenie Gminy), poprawa jakości infrastruktury technicznej, w tym sieci dróg, oraz zwiększenie świadomości wpływu działalności człowieka na środowisko i nadchodzących negatywnych skutków zmian klimatu (przyciągania wody oraz poprawa stanu zasobów naturalnych). Dodatkową kwestią jest dobrze rozwijająca się sfera gospodarcza na obszarze Gminy Kutno, w szczególności wzrost liczby podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne oraz wzrost liczby podmiotów społecznych. Na tej płaszczyźnie Gmina Kutno powinna utrzymać pozytywny trend i stwarzać dogodne warunki zachęcające przedsiębiorców do rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej, skupić się na przyciągnięciu usług, z których mieszkańcy będą mogli korzystać bez konieczności wyjazdu poza granice Gminy. W przypadku rolników należy zdecydowanie położyć nacisk na zacieśnienie więzów pomiędzy ich społecznością a napływowymi mieszkańcami, w szczególności tymi, którzy pracują poza Gminą Kutno, aby jedna i druga grupa społeczna mogła poczuć, że mają sobie coś do zaoferowania, a tym co ich łączy jest Gmina Kutno. Rolnicy – plony swoich upraw, a pozostali mieszkańcy – rynek zbytu.

W związku z powyższym przyciągający scenariusz rozwoju powinien w pierwszej kolejności skupić się na działaniach utrzymujących pozytywny trend wzrostu liczby mieszkańców. Z jednej strony stwarzać warunki do rozwijania budownictwa mieszkaniowego, w tym właściwe przygotowanie terenów pod zabudowę wielorodzinną i jednorodzinną. W tej kwestii należy zwrócić uwagę na rozwój usprawnień fizycznych, aby nie doprowadzić do powstawania nowych osiedli domów mieszkalnych bez dostępu do odpowiedniej sieci dróg, źle skomunikowanych, bez podstawowego zabezpieczenia w sieci. Z drugiej strony nie należy pomijać kwestii związanych z przyrostem naturalnym i podejmować starania zmierzające do stworzenia warunków sprzyjających powiększaniu się rodzin już zamieszkujących Gminę Kutno. Jakość życia obecnych i przyszłych mieszkańców z pewnością jest w stanie

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

zagwarantować rozwijającą się infrastruktura publiczna, w tym dobrej jakości sieć dróg lokalnych oraz będący na wysokim poziomie transport publiczny. Dodatkowo należy zadbać o miejsca opieki dla dzieci do lat 3 i w wieku przedszkolnym oraz stale podnosić poziom kształcenia w szkołach podstawowych. Dzięki temu Gmina ma szansę na przyciągnięcie osób w wieku produkcyjnym, którzy będą mieli możliwość zaspokojenia większości swoich potrzeb w miejscu zamieszkania. Kolejnym ważnym elementem jest kreowanie sytuacji sprzyjających integracji społecznej. Jest to szczególnie ważne w momencie, kiedy zmienia się profil mieszkańca, a co za tym idzie – następuje coraz większe rozwarstwienie społeczne mające swoje źródło w różnicach pomiędzy poszczególnymi osobami zamieszkującymi Gminę Kutno. W tym celu należy oprzeć się na dobrze funkcjonujących miejscach życia kulturalnego i właściwie dostosować ich ofertę, żeby była atrakcyjna dla każdego mieszkańca Gminy. W celu budowania tożsamości lokalnej trzeba odpowiednio wykorzystać zasoby dziedzictwa materialnego i kulturowego. Ostatnim ważnym elementem powinny być działania podejmowane w sferze środowiskowej. To, na co ma bezpośredni wpływ Gmina Kutno, to budowanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. Konsekwentne realizowanie działań edukacyjnych obejmujących wszystkich mieszkańców Gminy, zaczynając od najmłodszych, a kończąc na osobach w wieku senioralnym. Wiedza dotycząca negatywnego wpływu działalności człowieka na stan środowiska naturalnego, w szczególności działalności związanej z prowadzeniem upraw rolniczych i hodowli zwierząt, daje duże szanse na zmianę podejścia do swoich codziennych zachowań i wyborów. Zmiany w aktywności ludzkiej przyczyniają się do poprawy stanu środowiska naturalnego, co jest stanem pożądanym na koniec realizacji zapisów niniejszego dokumentu. Poza działaniami miękkimi, Gmina Kutno powinna kontynuować wspieranie mieszkańców w działaniach prośrodowiskowych, takich jak likwidacja źródeł zanieczyszczenia, w szczególności wymiana domowych pieców przyczyniających się do wysokiej emisji, a w konsekwencji – do pogorszenia stanu jakości powietrza. Drugą istotną sprawą ze sfery zasobów przyrodniczych jest jakość i stan zasobów wodnych. W tym aspekcie Gmina Kutno wraz z mieszkańcami powinna zadbać zarówno o poprawę jakości wód w granicach Gminy, jak i skupić swoje działania w kwestii zatrzymania, przyciągania oraz gromadzenia wody za pomocą odpowiednich rozwiązań retencyjnych. Należy podkreślić, że na obszarze Gminy znajdują się wartościowe tereny przyrodnicze, które

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

można wykorzystać jako idealne miejsca rekreacyjne. Co ważne obcowanie z przyrodą daje ludziom niezaprzeczalne korzyści, takie jak zmniejszenie poziomu stresu, wzmacnianie więzi społecznych oraz nadanie właściwej wartości dbania o zasoby naturalne.

Realizacja przedstawionego scenariusza przyczyni się do powstania autentycznej społeczności lokalnej, która będzie w stanie wykorzystać potencjał swojej Gminy oraz współtworzyć jej rzeczywistość.

Po zaprezentowaniu scenariusza rozwoju można przejść do kolejnego etapu, czyli przedstawienia wizji rozwoju Gminy Kutno. Głównym celem Gminy jest stanie się miejscem atrakcyjnym do osiedlania się i życia. Atrakcyjność miejsca zamieszkania przyczyni się do powstania scalonej wewnętrznie społeczności lokalnej, w ramach której każdy z mieszkańców będzie mógł odczuć przywiązanie do miejsca. Warty podkreślenia jest fakt, że kiedy mówi się o przywiązaniu do miejsca, to poza więzią z miejscem jako punktem na mapie, ma się na myśli również więź z okolicą i sąsiedztwem, ze współmieszkańcami danego obszaru. W tej kwestii działania powinny skupić się zarówno na tych powszechnie nazywanych twardymi, czyli wszelkiego rodzaju inwestycje w infrastrukturę publiczną, jak i działaniach miękkich, na przykład z zakresu kultury oraz organizacji wydarzeń akcentujących ważne zdarzenia z historii Gminy. Równie ważnym jest budowanie więzi pomiędzy mieszkańcami a przedstawicielami władz samorządowych, aby społeczność lokalna czuła, że jest kluczowym partnerem w kreowaniu życia Gminy.

Przedstawione poniżej założenia stanowią obraz Gminy pożądaną na koniec okresu realizacji przedmiotowej *Strategii*, czyli na koniec 2030 roku.

Stale powiększająca się społeczność Gminy Kutno

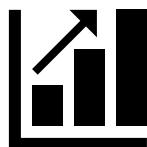
STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

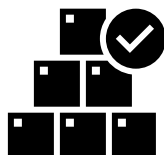
Pełne wykorzystanie renty lokacyjnej

Mieszkańcy Gminy Kutno mają silne poczucie przynależności do społeczności lokalnej

Wzrost jakości życia mieszkańców dzięki dobrze funkcjonującej infrastrukturze publicznej

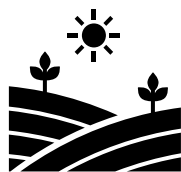
**Rozwój gospodarczy obejmujący zarówno sektor rolniczy
oraz stale powiększającą się gałąź gospodarki pozarolniczej,**

Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Podejmowanie działań sprzyjających zachowaniu dobrego stanu środowiska naturalnego

**Jakość kształcenia w szkołach podstawowych jest na poziomie konkurencyjnym
w stosunku do szkół zlokalizowanych w większych ośrodkach**

Oferta kulturalna Gminy jest interesująca i dopasowana do potrzeb mieszkańców

**Centrum Kultury zlokalizowane w zespole dworsko-parkowym w Leszczynku
jest miejscem przyciągającym mieszkańców oraz turystów**

Wykorzystanie potencjału przyrodniczego dzięki powstałej infrastrukturze rekreacyjnej

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Cele strategiczne i cele operacyjne

Podstawowym celem działania władz samorządowych we współpracy z mieszkańcami Gminy Kutno powinno być osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, co w konsekwencji doprowadzi do poprawy jakości życia społeczności lokalnej.

Wcześniej przeprowadzona analiza problemów i potencjałów Gminy Kutno pozwoliła na właściwe sformułowanie misji i wizji działań strategicznych na najbliższe kilka lat. Kolejnym etapem jest opracowanie głównych celów strategicznych oraz odpowiadającym im, bardziej szczegółowych, celów operacyjnych. Ich określenie oraz konsekwentna realizacja przez władze samorządowe i podmioty funkcjonujące na obszarze Gminy, w tym mieszkańców, ma służyć wskazanej w przedmiotowym dokumencie misji Gminy, co pozwoli na urzeczywistnienie wizji w roku 2030.

Wyrażone cele operacyjne i strategiczne stanowią jedną z fundamentalnych części niniejszego dokumentu, wpisującą się w hierarchiczny i spójny plan zamierzeń rozwojowych Gminy Kutno. Cele strategiczne polityki rozwoju Gminy pozwalają na określenie niezbędnych działań w perspektywie do roku 2030. Z jednej strony cele strategiczne pozwalają na wykorzystanie rozpoznanych mocnych stron i potencjałów Gminy, a z drugiej – na niwelację barier rozwojowych i zdiagnozowanych problemów. W kolejnej części do poszczególnych celów operacyjnych zostaną przypisane odpowiadające im kierunki działań pozwalające na osiągnięcie założonych celów strategicznych. Ostatnim punktem projektowania działań rozwojowych było określenie rezultatów dla poszczególnych kierunków działań, które będą w przyszłości służyły monitorowaniu i ocenie realizacji *Strategii*. Warte podkreślenia jest, że wymienione cele strategiczne nie zostały uporządkowane w sposób hierarchiczny. Innymi słowy żaden z nich nie jest ważniejszy od innego i realizacja każdego z nich powinna przebiegać równorzędnie z pozostałymi. Jedynie pełna i równoczesna realizacja wszystkich celów strategicznych, a dalej celów operacyjnych i odpowiadających im kierunków działań, pozwoli na pełne wdrożenie zapisów *Strategii*.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Ostatnią ważną kwestią jest to, że cele strategiczne nie zostały jednoznacznie przyporządkowane do sfer: społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Takie rozwiązanie było podyktowane faktem przenikania się wymienionych sfer w ramach określonych celów strategicznych. Realizacja przedstawionych celów strategicznych dotyczy problemów rozpoznanych prawie na każdej płaszczyźnie analizowanych sfer. Co więcej, wprowadzając w życie zapisy niniejszej Strategii z podziałem celów strategicznych na problemy, którym należy zapobiegać, a nie z podziałem na sfery tematyczne, wzrasta prawdopodobieństwo osiągnięcia efektu synergii, czyli połączenia efektów działań, które w przyszłości dają większe lub zupełnie nowe, pozytywne efekty. Takie podejście również jaśniej pokazuje jak działania w poszczególnych obszarach, takich jak działania społeczne, gospodarcze lub przestrzenne, mogą jednocześnie wpływać na rozwiązanie więcej niż jednego problemu. Innymi słowy, na przykład działania w sferze społecznej pomogą równocześnie przyciągnąć nowych mieszkańców, zacieśnić więzi wśród społeczności lokalnej oraz mieć pozytywny efekt gospodarczy.

Cele strategiczne rozwoju Gminy Kutno prezentują się następująco:

CEL I

**Rozwijanie funkcji mieszkaniowych Gminy poprzez
podnoszenie jakości usług publicznych oraz polepszenie infrastruktury publicznej,
w tym odpowiedzialnie prowadzona polityka przestrzenna**

CEL II

**Wzrost kapitału społecznego przyczyniający się do uformowania spójnej społeczności
lokalnej oraz zbudowania tożsamości lokalnej miejsca**

CEL III

**Równomierny rozwój Gminy nakierowany na zachowanie i polepszenie jakości istniejących
zasobów przyrodniczych w celu ich większej ochrony
oraz zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu**

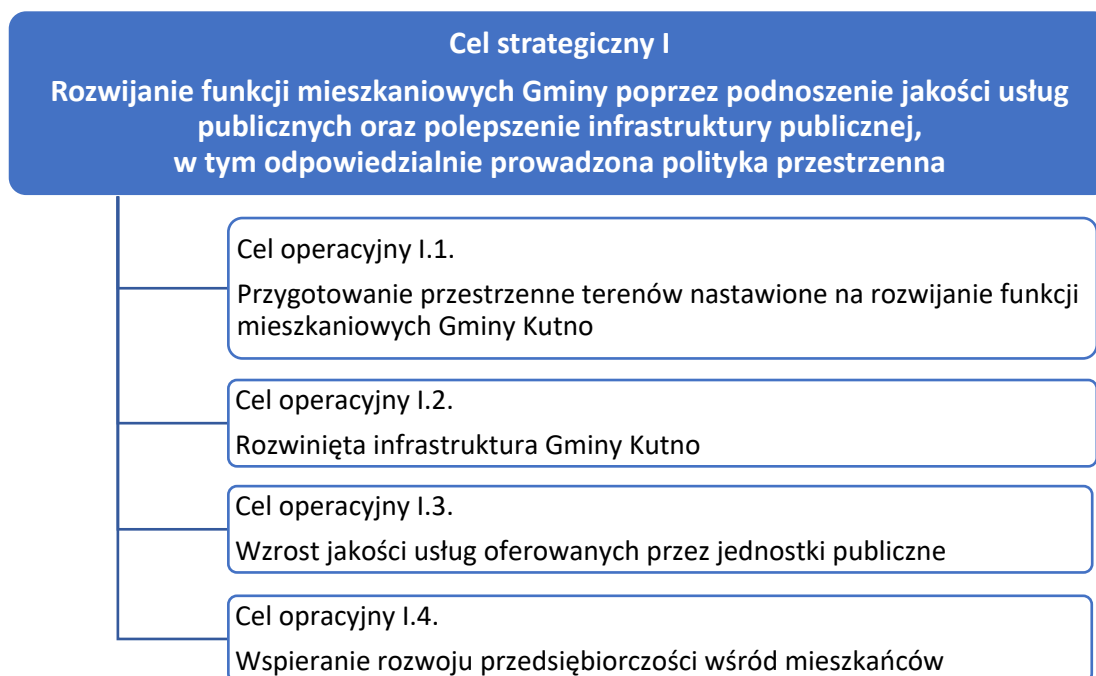

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Każdemu z wymienionych celów strategicznych przyporządkowano bardziej szczegółowe cele operacyjne, dzięki którym możliwa będzie realizacja głównych, bardziej ogólnych celów.

Poniżej przedstawiono drzewa celów operacyjnych przyporządkowane do odpowiadających ich celów strategicznych.

W przypadku pierwszego celu strategicznego jego główną intencją jest utrzymanie pozytywnego trendu demograficznego, czyli stwarzanie dogodnych warunków do osiedlania się nowych mieszkańców poprzez odpowiedzialną politykę przestrzenną, w której skład wchodzi między innymi rozwój infrastrukturalny Gminy Kutno oraz zwiększanie oferty usług publicznych, w szczególności w sferze dobrej jakości placówek oświatowych, wysokiej jakości oferty kulturalnej i rekreacyjnej oraz możliwości zagospodarowania czasu wolnego. Ważnym aspektem działań rozwojowych w ramach tego celu jest również zachęcenie mieszkańców Gminy Kutno do zakładania rodzin, a co za tym idzie – wzrostu wskaźnika dzietności, co przełoży się na lepsze wyniki przyrostu naturalnego.

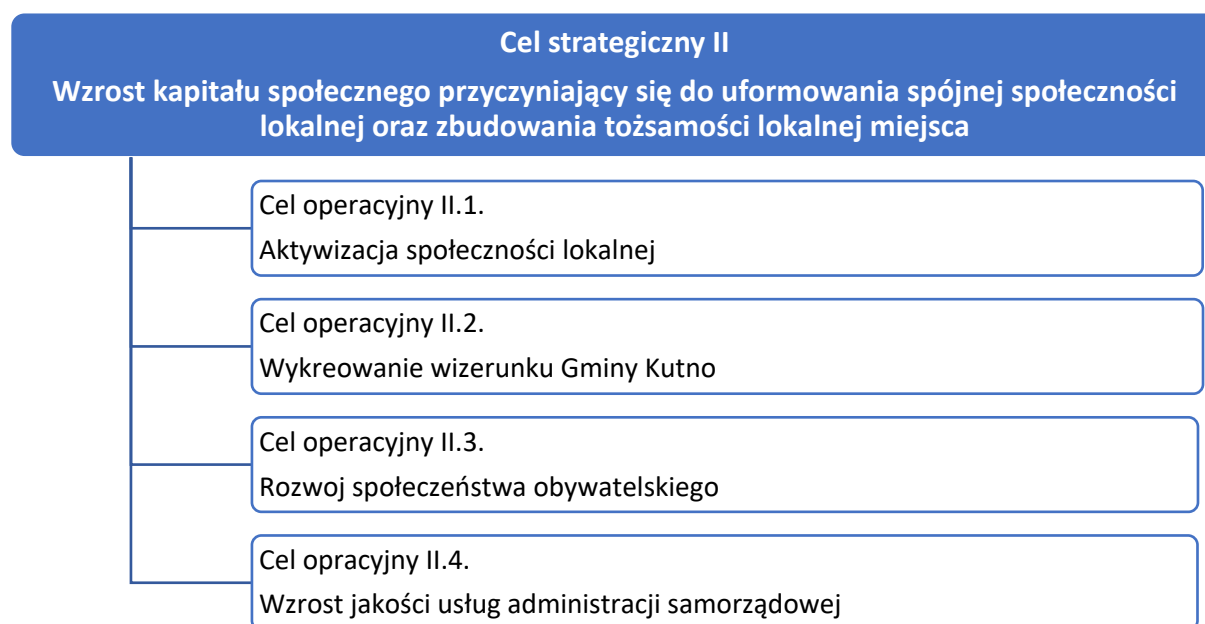

Rysunek 2 Drzewo celów operacyjnych dla I celu strategicznego

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Realizacja działań w ramach drugiego celu strategicznego w szczególności ma przyczynić się do zniwelowania istniejącego i postępującego rozwarstwienia społecznego oraz zbudowania autentycznych więzi zarówno pomiędzy poszczególnymi grupami społecznymi mieszkańców, jak i z miejscem zamieszkania. Poza organizacją wydarzeń jednoczących wspólnotę mieszkańców pomocne będzie zbudowanie indywidualnej tożsamości miejsca Gminy Kutno, opartej na wykorzystaniu potencjału kulturowego i dziedzictwa materialnego. Równie ważnym elementem będą działania podejmowane na rzecz budowania zaufania i dobrej relacji pomiędzy władzami samorządowymi a mieszkańcami.

Rysunek 3 Drzewo celów operacyjnych dla II celu strategicznego

Ostatni cel strategiczny jest związany z działaniami na rzecz środowiska naturalnego oraz zapobieganiem negatywnym skutkom zmian klimatu. W przypadku Gminy Kutno głównymi wyzwaniami w tym obszarze będą działania na rzecz zachowania zasobów wodnych, zarówno ich ilości, jak i jakości, poprawa jakości powietrza oraz wykorzystanie potencjału przyrodniczego miejsc zlokalizowanych w granicach Gminy Kutno. Istotnym elementem tego planu będą podejmowane wszelkiego rodzaju akcje edukacyjne wśród mieszkańców pokazujące, w jaki sposób i w jakim stopniu działalność człowieka wpływa na degradację środowiska naturalnego. W tym miejscu należy podkreślić, że prowadzona polityka, zarówno

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

na poziomie jednostek samorządów terytorialnych, województw, państwa, jak i ogółnoświatowa, zaczyna skupiać się na zbliżających się w przyszłości negatywnych zmianach spowodowanych kryzysem klimatycznym. Wobec tego skupienie się na tej sferze życia jest niezwykle istotne i ważne z perspektywy władz Gminy Kutno oraz wszystkich jej mieszkańców.

Cel strategiczny III

Równomierny rozwój Gminy nakierowany na zachowanie i polepszenie jakości istniejących zasobów przyrodniczych w celu ich większej ochrony oraz zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu

Cel operacyjny III.1.

Poprawa zasobów wodnych Gminy

Cel operacyjny III.2.

Poprawa jakości powietrza

Cel operacyjny III.3.

Zrównoważone wykorzystanie potencjału przyrodniczego Gminy

Cel operacyjny III.4.

Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy

Rysunek 4 Drzewo celów operacyjnych dla III celu strategicznego

Kierunki działań i ich rezultaty

Kolejnym etapem projektowania działań strategicznych na najbliższe lata dla Gminy Kutno, przedstawionych w przedmiotowej *Strategii* było określenie kierunków działań oraz spodziewanych rezultatów. W niniejszym rozdziale zostaną zaprezentowane szczegółowe kierunki działań dla poszczególnych celów strategicznych i odpowiadających im celów operacyjnych.

Z jednej strony kierunki w sposób jednoznaczny określą, jak osiągnąć założone cele strategiczne, a z drugiej strony monitoring realizacji założonych rezultatów pozwoli na przeprowadzenie oceny skuteczności podejmowanych działań oraz w przypadku nieosiągnięcia zamierzonych efektów, modyfikację zapisów dokumentu strategicznego i dopasowanie ich do występujących realiów.

Co ważne, zarówno kierunki działań, jak i odpowiadające im rezultaty, zostały przyporządkowane do określonych celów operacyjnych, co w przyszłości w bardziej precyzyjny sposób pozwoli na ocenę ich realizacji. Jednocześnie należy podkreślić, że jedynie wspólna praca – władz samorządowych i mieszkańców Gminy Kutno – pozwoli na osiągnięcie zamierzonych celów.

CEL STRATEGICZNY I

Rozwijanie funkcji mieszkaniowych Gminy poprzez podnoszenie jakości usług publicznych oraz polepszanie infrastruktury publicznej, w tym odpowiedzialnie prowadzona polityka przestrzenna

Cel operacyjny I.1.

Przygotowanie terenów nastawione na rozwijanie funkcji mieszkaniowych Gminy Kutno

- Poszukiwanie terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego, w szczególności jednorodzinnego, poparte dokładną analizą mającą na celu zapobieganie negatywnym procesom suburbanizacyjnym
- Aktualizowanie dokumentów planistycznych
- Gwarantowanie przestrzeni pod funkcje rekreacji i zieleni
- Promocja Gminy jako dobrego miejsca do osiedlania się

Cel operacyjny I.2.

Rozwinięta infrastruktura Gminy Kutno

- Podniesienie poziomu życia mieszkańców
- Równomierny rozwój infrastruktury publicznej
- Uzupełnianie sieci dróg lokalnych oraz naprawa bieżąca infrastruktury drogowej
- Zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych w Gminie
- Zwiększenie dostępności usług wodociągowych w Gminie
- Poprawa integralności komunikacyjnej Gminy
- Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości usług transportu zbiorowego
- Rozwój infrastruktury alternatywnych form komunikacji w stosunku do samochodów osobowych, w tym ścieżek rowerowych
- Zwiększanie potencjału przyciągania nowych mieszkańców

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Cel operacyjny I.3.

Wzrost jakości usług oferowanych przez jednostki publiczne

- Poprawa jakości kształcenia i wyników egzaminów końcowych w szkołach podstawowych
- Poprawa warunków nauki, w tym zwiększenie oferty edukacyjnej
- Rozwój przyszkolnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej
- Rozwój oferty zapewniającej opiekę dzieci w wieku do lat 3 i przedszkolnym
- Rozwój oferty kulturalnej publicznych jednostek kultury
- Poszerzenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego

Cel operacyjny I.4.

Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców

- Tworzenie warunków sprzyjających prowadzeniu działalności gospodarczej
- Wzrost integracji lokalnego środowiska przedsiębiorców z możliwością nawiązywania partnerstw biznesowych
- Zwiększenie kompetencji lokalnych przedsiębiorców w zakresie korzystania z różnych form zewnętrznego wsparcia finansowego
- Tworzenie warunków do rozwijania się podmiotów z zakresu ekonomii społecznej oraz innych organizacji pozarządowych
- Wsparcie Gminy w prowadzeniu działalności gospodarczej

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Po określeniu kierunków działań dla każdego z celów operacyjnych dobrano stosowne rezultaty w postaci wskaźników, które powinny zostać osiągnięte po wdrożeniu zapisów niniejszej *Strategii*.

LP	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika
CEL OPERACYJNY I.1.		
Przygotowanie terenów nastawione na rozwijanie funkcji mieszkaniowych Gminy Kutno		
1	Zwiększenie areálu terenów przeznaczonych pod rozwój budownictwa mieszkaniowego, w szczególności jednorodzinne	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
2	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Gminy	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
3	Analiza i propozycje zmian dotyczące mpzp	opracowanie propozycji do 30 czerwca danego roku
4	Wzrost liczby mieszkańców na terenie Gminy Kutno	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
CEL OPERACYJNY I.2.		
Rozwinięta infrastruktura Gminy Kutno		
1	Długość wybudowanej, zmodernizowanej lub wyremontowanej infrastruktury drogowej	wartość określana corocznie
2	Długość wybudowanej, zmodernizowanej lub wyremontowanej sieci kanalizacyjnej w Gminie	wartość określana corocznie
3	Odsetek mieszkańców mających dostęp do sieci kanalizacyjnej w Gminie	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
4	Długość wybudowanej, zmodernizowanej lub wyremontowanej sieci wodociągowej w Gminie	wartość określana corocznie
5	Odsetek mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej w Gminie	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

6	Liczba miejscowości w Gminie z dostępem do linii transportu zbiorowego	wartość określana corocznie
7	Długość wybudowanych ścieżek, dróg i szlaków rowerowych	wartość określana corocznie
CEL OPERACYJNY I.3.		
Wzrost jakości usług oferowanych przez jednostki publiczne		
1	Odsetek uczniów z obwodów poszczególnych szkół podstawowych uczęszczających do nich	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
2	Poziom zadowolenia rodziców z oferowanej edukacji szkolnej, przyszkolnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej oraz oferty spędzania czasu wolnego skierowanej do dzieci i młodzieży	badanie ankietowe przeprowadzane co najmniej raz na 2 lata
3	Wyniki egzaminów końcowych w odniesieniu do innych placówek z regionu i w porównaniu z wynikami na poziomie wojewódzkim	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 30 września 2022 r.
4	Liczba uczniów objętych stypendiami	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 30 września 2022 r.
5	Liczba uczniów biorących udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, w szczególności laureatów konkursów i olimpiad	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 30 września 2022 r.
6	Liczba szkoleń i kursów odbytych przez nauczycieli	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 30 września 2022 r.
7	Liczba zajęć pozaszkolnych oferowanych przez szkoły podstawowe	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 30 września 2022 r.
8	Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach pozaszkolnych oferowanych przez szkoły podstawowe	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 30 września 2022 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

9	Liczba zajęć organizowanych przez publiczne instytucje kultury z podziałem na poszczególne podmioty	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
10	Liczba osób korzystających z zajęć organizowanych przez publiczne instytucje kultury z podziałem na poszczególne podmioty	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
11	Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych przez Gminę Kutno	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
12	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez Gminę Kutno	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
CEL OPERACYJNY I.4.		
Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców		
1	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Kutno	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
2	Liczba przedsiębiorstw utrzymujących się na rynku przez co najmniej 3 lata	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
3	Liczba wspólnych inicjatyw/partnerstw realizowanych przez przedsiębiorców	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
4	Program współpracy Gminy z podmiotami społecznymi	co najmniej 2
5	Liczba działających podmiotów społecznych, w tym organizacji pozarządowych	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Tabela 3 Wskaźniki dla celu strategicznego I

CEL STRATEGICZNY II

Wzrost kapitału społecznego przyczyniający się do uformowania spójnej społeczności lokalnej oraz zbudowanie tożsamości miejsca

Cel operacyjny II.1. Aktywizacja społeczności lokalnej

- Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców
- Tworzenie warunków do powstawania różnorodnych form współpracy pomiędzy mieszkańcami
- Wzmacnianie atrakcyjności i różnorodności oferty kulturalnej i rozrywkowej publicznych instytucji kultury
- Efektywne włączanie mieszkańców w życie Gminy
- Zadbanie o stan infrastruktury sprzyjającej integracji społecznej
- Poprawa stanu obiektów zabytkowych

Cel operacyjny II.2. Wykreowanie wizerunku Gminy Kutno

- Określenie wizerunku Gminy Kutno
- Przygotowanie i wdrożenie planu promocji Gminy Kutno
- Zespół dworsko-parkowy w Leszczynku fundamentem budowania tożsamości lokalnej mieszkańców Gminy
- Rozpoznawalność Gminy Kutno wśród jej mieszkańców oraz poza jej granicami
- Zbudowanie więzi pomiędzy mieszkańcami a miejscem, którym jest Gmina Kutno

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Cel operacyjny II.3. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

- Aktywne uczestnictwo mieszkańców Gminy Kutno w jej życiu, w szczególności w procesach konsultacyjnych i decyzyjnych
- Stałe podnoszenie kompetencji i wiedzy pracowników samorządowych
- Dobrze rozbudowany system komunikacji oraz wymiany informacji na linii mieszkańcy-Gmina poprzez serwisy internetowe i portale społecznościowe
- Rozwój form współpracy pomiędzy mieszkańcami a władzami samorządowymi
- Powstawanie i funkcjonowanie nowych podmiotów społecznych, w tym organizacji pozarządowych

Cel operacyjny II.4. Wzrost jakości usług administracji samorządowej

- Podnoszenie wiedzy, kompetencji i kwalifikacji pracowników samorządowych
- Skuteczna realizacja i finansowanie działań strategicznych
- Kształtowanie polityki rozwoju w oparciu o możliwości i potencjał rozwojowy Gminy
- Upowszechnienie katalogu usług publicznych
- Wzrost świadomości społecznej w zakresie obszarów działalności administracji samorządowej
- Realizacja standardów dostępności cyfrowej usług publicznych

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

LP	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika
CEL OPERACYJNY II.1.		
Aktywizacja społeczności lokalnej		
1	Liczba wydarzeń organizowanych przez Gminę podkreślających jej tradycję lub historię	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
2	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach organizowanych przez Gminę podkreślających jej tradycję lub historię	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
3	Aktywnie funkcjonujący profil Gminy Kutno w mediach społecznościowych	raport sporządzany na koniec danego roku (zaczynając od 2022 r.)
4	Liczba obserwujących profil Gminy Kutno w mediach społecznościowych	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
5	Liczba spotkań zainicjonowanych przez Gminę Kutno mających charakter integrujący	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
6	Liczba zajęć stałych organizowanych przez publiczne instytucje kultury	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
7	Liczba wydarzeń organizowanych przez publiczne instytucje kultury	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
8	Liczba osób uczestniczących w zajęciach stałych organizowanych przez publiczne instytucje kultury	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
9	Liczba uczestników wydarzeń organizowanych przez publiczne instytucje kultury	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
10	Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych organizowanych przez Gminę Kutno	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

11	Liczba uczestników konsultacji społecznych organizowanych przez Gminę Kutno	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
12	Liczba przeprowadzonych prac remontowych lub modernizacyjnych obiektów sprzyjających integracji społecznej	wartość określana corocznie
13	Liczba przeprowadzonych prac remontowych lub modernizacyjnych obiektów zabytkowych	wartość określana corocznie
CEL OPERACYJNY II.2.		
Wykreowanie wizerunku Gminy Kutno		
1	Opracowanie planu określającego wizerunek Gminy Kutno	1 (realizacja do końca 2023 r.)
2	Opracowanie programu promocji wizerunku Gminy Kutno	1 (realizacja do końca 2025 r.)
3	Wdrażanie programu promocji wizerunku Gminy Kutno	raport sporządzany na koniec danego roku (zaczynając od 2026 r.)
4	Liczba przeprowadzonych kampanii promocyjnych Gminy, w szczególności o zasięgu regionalnym i wojewódzkim	co najmniej 2 rocznie
5	Liczba publikacji medialnych poświęconych Gminie	co najmniej 2 rocznie
6	Aktywnie funkcjonujący profil Gminy Kutno w mediach społecznościowych	raport sporządzany na koniec danego roku (zaczynając od 2022 r.)
7	Liczba obserwujących profil Gminy Kutno w mediach społecznościowych	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
8	Liczba wydarzeń organizowanych w zespole dworsko-parkowym w Leszczynku	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

9	Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w zespole dworsko-parkowym w Leszczynku	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
10	Liczba wydarzeń typu targi, konferencje, etc., na których możliwe jest promowanie Gminy Kutno	co najmniej 2 rocznie
11	Poziom zadowolenia mieszkańców związany z jakością życia na terenie Gminy Kutno	badanie ankietowe przeprowadzane co najmniej raz na 2 lata
CEL OPERACYJNY II.3.		
Rozwój społeczeństwa obywatelskiego		
1	Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych organizowanych przez Gminę Kutno	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
2	Liczba uczestników konsultacji społecznych organizowanych przez Gminę Kutno	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
4	Liczba klientów działań administracji samorządowej, w tym obsługiwanych w formie elektronicznej	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
5	Liczba szkoleń lub kursów odbytych przez pracowników administracji samorządowej	co najmniej 2 rocznie
6	Aktywnie funkcjonująca strona internetowa Gminy Kutno	raport sporządzany na koniec danego roku (zaczynając od 2022 r.)
7	Liczba publikacji pojawiających się na stronie internetowej Gminy Kutno	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
8	Aktywnie funkcjonujący profil Gminy Kutno w mediach społecznościowych	raport sporządzany na koniec danego roku (zaczynając od 2022 r.)
9	Liczba obserwujących profil Gminy Kutno w mediach społecznościowych	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

10	Liczba inicjatyw, których autorami byli mieszkańcy Gminy Kutno (w formie propozycji składanych do władz samorządowych)	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
11	Program współpracy Gminy z podmiotami społecznymi	co najmniej 2
12	Liczba działających podmiotów społecznych, w tym organizacji pozarządowych	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
CEL OPERACYJNY II.4.		
Wzrost jakości usług administracji samorządowej		
1	Liczba szkoleń lub kursów odbytych przez pracowników administracji samorządowej	co najmniej 25 rocznie
2	Liczba pracowników administracji samorządowej, którzy wzięli udział w szkoleniach lub kursach	co najmniej 25 rocznie
3	Liczba klientów działań administracji samorządowej, w tym obsługiwanych w formie elektronicznej	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
4	Liczba usług publicznych dostępnych on-line	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Tabela 4 Wskaźniki dla celu strategicznego II

CEL STRATEGICZNY III

Równomierny rozwój Gminy nakierowany na zachowanie i polepszenie jakości istniejących zasobów w celu ich większej ochrony oraz zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu

Cel operacyjny III.1. Poprawa zasobów wodnych Gminy

- Rozwój zielonej infrastruktury, w szczególności realizacja inwestycji przyczyniających się do gromadzenia i wykorzystywania wody opadowej
- Poprawa retencji
- Działania na rzecz podnoszenia świadomości mieszkańców dotyczącej wpływu działalności człowieka na stan i jakość zasobów wodnych
- Rozwój systemu wodno-kanalizacyjnego

Cel operacyjny III.2. Poprawa jakości powietrza

- Poprawa warunków aerosanitarnych powietrza
- Realizacja przedsięwzięć wspierających inwestycje z zakresu termomodernizacji i instalacji odnawialnych źródeł energii
- Realizacja przedsięwzięć wspierających wymianę źródeł grzewczych, w szczególności w gospodarstwach domowych na źródła ekologiczne
- Działania na rzecz podnoszenia świadomości mieszkańców dotyczące wpływu działalności człowieka na jakość powietrza

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Cel operacyjny III.3. Zrównoważone wykorzystanie potencjału przyrodniczego Gminy

- Kształtowanie systemu zieleni publicznej o charakterze naturalnym i półnaturalnym
- Rozbudowa ścieżek rowerowych i dydaktycznych na obszarach wartościowych przyrodniczo
- Działania na rzecz zachowania, ochrony i wzbogacania bioróżnorodności przyrodniczej
- Poprawa estetyki krajobrazu
- Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury w celu łagodzenia zmian klimatu

Cel operacyjny III.4. Edukacja ekologiczna mieszkańców

- Wzrost wiedzy i świadomości mieszkańców między innymi w zakresie niskiej emisji, wykorzystywania odzyskiwalnych źródeł energii, zmniejszania wytwarzania odpadów i ich segregacji
- Ekodoradztwo dla mieszkańców i przedsiębiorców
- Działania na rzecz promowania takich inicjatyw, jak na przykład FoodSharing, Targ Rolny i Zero Waste

LP	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika
CEL OPERACYJNY III.1.		
Poprawa zasobów wodnych Gminy		
1	Pojemność obiektów retencji zlokalizowanych na obszarze Gminy	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

2	Pojemność obiektów małej retencji zlokalizowanych na obszarze Gminy	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
3	Pojemność obiektów retencji stanowiących własność prywatną	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
4	Liczba akcji promujących rozwiązania małej retencji, w szczególności gromadzenie wód opadowych, w celu ich późniejszego wykorzystania	co najmniej 1 rocznie
5	Liczba akcji edukacyjnych dotyczących wpływu działalności człowieka na stan i jakość zasobów wodnych	co najmniej 1 rocznie
6	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	określana corocznie
7	Ilość przyłączy do sieci wodno-kanalizacyjnej	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
CEL OPERACYJNY III.2.		
Poprawa jakości powietrza		
1	Liczba gospodarstw domowych, które dokonały poprawy wydajności energetycznej	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
2	Liczba gospodarstw domowych, które dokonały wymiany niskoemisyjnych źródeł ciepła	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
3	Liczba zlikwidowanych nieekologicznych źródeł ciepła	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
4	Liczba akcji edukacyjnych dotyczących wpływu działalności człowieka na jakość powietrza	co najmniej 1 rocznie

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

1	Powierzchnia terenów zieleni publicznej	wartość wskaźnika określana na dzień 31 grudnia danego roku
2	Powierzchnia terenów zieleni publicznej, które w danym roku kalendarzowym zostały zagospodarowane	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
3	Długość dróg, ścieżek i szlaków rowerowych oraz pieszorowerowych, w tym powstałych w danym roku kalendarzowym	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
4	Długość ścieżek edukacyjnych, w tym powstałych w danym roku kalendarzowym	sukcesywny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.
5	Liczba wydarzeń na rzecz środowiska naturalnego	co najmniej 2 rocznie
CEL OPERACYJNY III.4.		
Edukacja ekologiczna mieszkańców		
1	Liczba akcji edukacyjnych skierowanych do mieszkańców Gminy	co najmniej 2 rocznie
2	Liczba akcji edukacyjnych przeprowadzonych w szkołach podstawowych działających na obszarze Gminy	co najmniej 2 rocznie
3	Liczba akcji edukacyjnych skierowanych do osób prowadzących gospodarstwa rolnicze	co najmniej 1 rocznie
4	Działanie punktu/telefonu ekodoradztwa	co najmniej 5 dni w miesiącu
5	Liczba wydarzeń promujących inicjatywy proekologiczne	co najmniej 1 rocznie

Tabela 5 Wskaźniki dla celu strategicznego III

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy

Jednym z obligatoryjnych elementów *Strategii* było opracowanie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy, której zadaniem jest osadzenie terytorialne strategicznych obszarów i pomysłów na rozwój Gminy Kutno. Ważnym aspektem tego przedstawienia jest zidentyfikowanie miejsc, których rozwój zwiększy prawdopodobieństwo osiągnięcia zamierzonych celów strategicznych. Ponadto model struktury funkcjonalno-przestrzennej ma ułatwić lokalizację kluczowych przedsięwzięć strategicznych.

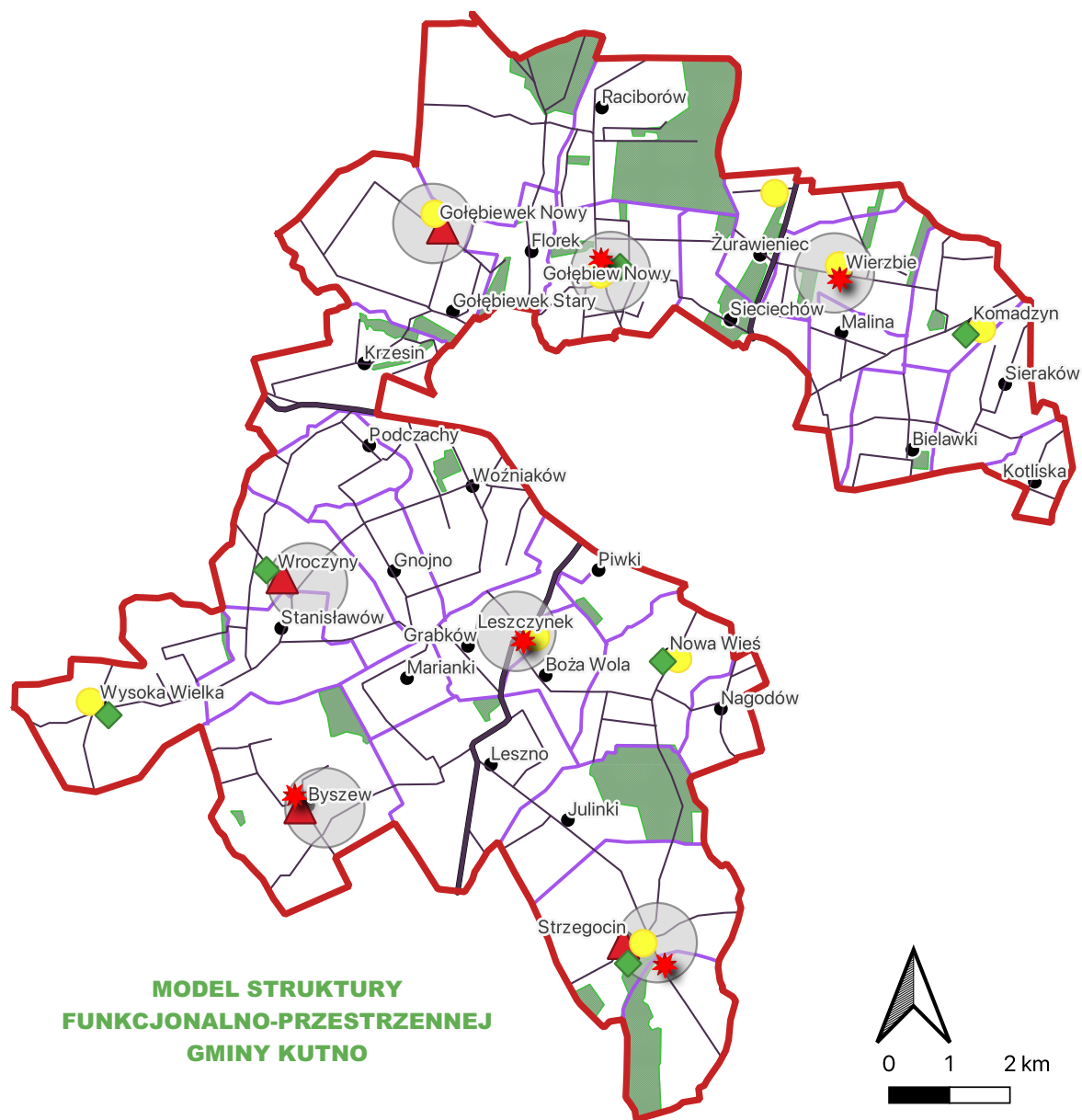
Opracowując model dla Gminy Kutno wzięto pod uwagę lokalizację ważnych instytucji publicznych i funkcjonujących podmiotów społecznych. Dzięki temu możliwe było wskazanie miejscowości, w granicach których skupiają się najważniejsze placówki lub instytucje umożliwiające budowanie silnej społeczności Gminy Kutno. W okolicach niżej wymienionych miejscowości – wskazanych na modelu jako strefy rozwoju – powinno zwiększać się powierzchnie terenów przeznaczonych pod budownictwo, zadbać o rozwój infrastruktury publicznej oraz skupiać wydarzenia mające potencjał integrujący społeczność lokalną i umożliwiające zbudowanie więzi z Gminą Kutno. Miejscowościami o potencjale rozwojowym są:

- Gołębiewek Nowy,
- Gołębiew Nowy,
- Wierzbie,
- Wroczyń,
- Leszczynek,
- Byszew,
- Strzegocin.

Wskazane na modelu tereny zielone powinny stanowić obszar ochrony ze względu na ich stosunkowo niski udział w powierzchni Gminy, walory przyrodnicze, które należy wykorzystać jako dobrze zaaranżowane miejsca spędzania wolnego czasu oraz ich pozytywny wpływ na zmiany klimatu, w szczególności przyczyniające się do zachowania bioróżnorodności.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

**MODEL STRUKTURY
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ
GMINY KUTNO**

LEGENDA:

Gmina	Drogi krajowe	Szkoły podstawowe	Koła Gospodyń Wiejskich
Sołectwa	Drogi lokalne	Instytucje kultury	Strefy rozwoju
Miejscowości	Tereny zielone i lasy	Świetlice wiejskie	

Rysunek 5 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kutno

Polityka przestrzenna Gminy

W przedmiotowym rozdziale przedstawiono rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej Gminy Kutno. Należy podkreślić w tym miejscu, że kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej Gminy musi przyczynić się do wsparcia realizacji celów strategicznych niniejszego dokumentu, przy jednocześnie mądrych decyzjach dotyczących ingerencji w rozwój przestrzenny Gminy. Głównym celem ma być rozwój Gminy oraz niedopuszczanie do błędów związanych z brakiem dobrego planowania przestrzennego, w szczególności w przypadku Gminy Kutno do zapobiegania negatywnym skutkom procesu suburbanizacji. Z jednej strony osiedlanie się nowych mieszkańców jest elementem pożądanym z punktu widzenia rozwoju Gminy, jednakże powstawanie nowych budynków mieszkalnych musi być wcześniej dobrze zaplanowane oraz rozwijać się na terenach wyznaczonych i przygotowanych w tym celu, w miejscu, gdzie nowi mieszkańcy będą mieli zapewniony dostęp do infrastruktury publicznej oraz usług. Dzięki temu Gmina będzie miała więcej możliwości kreowania życia społecznego przyczyniającego się do budowania tożsamości lokalnej oraz budowania poczucia więzi z Gminą Kutno. Oczywiście jest to tylko jedno z wyzwań w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej na najbliższe lata.

Odwołując się do celów strategicznych przedstawionych w *Strategii* przed Gminą Kutno w najbliższej przyszłości stoją wyzwania związane z:

- rozwojem funkcji mieszkaniowych Gminy,
- stwarzaniem dobrych warunków do budowania się lokalnej społeczności oraz tożsamości lokalnej,
- dbałością o zasoby naturalne.

W przypadku pierwszego celu strategicznego, jak już to zostało wcześniej podkreślone, należy szczególnie zapobiegać powstawaniu nowych budynków zarówno jednorodzinnych, jak i wielorodzinnych, na terenach, które mają utrudniony dostęp do infrastruktury, usług a lokalizacja budynków mieszkalnych przyczynia się do powstawania zamkniętych enklaw, co znacznie utrudnia „wsiąknięcie” nowych mieszkańców w zastaną społeczność lokalną.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Miejsca, które zostaną wyznaczone zostaną pod budownictwo mieszkaniowe muszą być dobrze zlokalizowane i wspomagać realizację innych celów strategicznych, czyli nowi mieszkańcy muszą być blisko ważnych miejsc z punktu widzenia Gminy. W szczególności nowe osiedla powinny rozwijać się na terenach już zurbanizowanych, w sąsiedztwie takich obiektów, jak szkoły podstawowe, instytucje kultury, usługi oraz być dobrze zlokalizowane, jeśli chodzi o podstawową infrastrukturę publiczną. Podobnie, powstawanie nowych osiedli nie może negatywnie wpływać na środowisko naturalne.

Drugi cel strategiczny skoncentrowany wokół zacieśniania więzów pomiędzy mieszkańcami oraz Gminą Kutno jako organem administracji samorządowej i miejscem na mapie, w mniejszym stopniu ma związek z polityką przestrzenną. Jednak w planowaniu inwestycji realizujących zapisy *Strategii* należy uwzględnić między innymi bliskość do miejsc sprzyjających integracji społecznej. W szczególności dotyczy to powstawania miejsc pod budownictwo mieszkaniowe.

Ostatni cel strategiczny w kwestii planowania przestrzennego oznacza priorytetowe traktowanie środowiska naturalnego oraz jego bezwzględną ochronę, w szczególności ochronę istniejących obszarów zielonych i ich odpowiednie zagospodarowanie oraz eksplorowanie. Tym samym należy objąć ochroną między innymi elementy naturalnej rzeźby, obszary przyrzeczne, w szczególności w celu tworzenia obiektów małej retencji oraz kompleksy leśne.

W przypadku ustalenia rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla Gminy Kutno z uwzględnieniem różnych typów terenów prezentują się one następująco:

1. tereny o funkcjach mieszkaniowych:

- kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, w szczególności uzupełnianie jej,
- przygotowanie terenów pod rozwój zabudowy jednorodzinnej,

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

- przygotowanie terenów pod rozwój zabudowy wielorodzinnej, zlokalizowanych blisko istniejących centrów życia społeczności lokalnej,
- właściwe kreowanie połączeń z układem wewnętrznym Gminy oraz układem zewnętrznym, w szczególności zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez dobrze rozwinięty układ dróg publicznych oraz transport zbiorowy, odpowiednią lokalizację przestanków,
- właściwe kształtowanie zieleni przyczyniające się do podnoszenia jakości życia mieszkańców, w tym zachowanie niezabudowanych odcinków przyrzecznych,
- działania na rzecz poprawy dostępności podstawowej infrastruktury społecznej, takiej jak żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, instytucje kultury, place zabaw,
- planowanie rozbudowy infrastruktury technicznej uwzględniające zarówno możliwości Gminy, jak i potrzeby mieszkańców;

2. tereny o funkcjach usługowych:

- rozwój funkcji usługowych w sąsiedztwie obszarów najbardziej zurbanizowanych,
- dążenie do kształtowania się lokalnych centrów usługowych,
- rozwój usług odpowiadający zapotrzebowaniu społeczności lokalnej, rosnący wraz z liczbą mieszkańców Gminy Kutno,
- kształtowanie zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych,
- mieszkanie i dodawanie funkcji w swoim najbliższym sąsiedztwie, przenikanie się funkcji mieszkaniowych, usługowych i kulturalnych,
- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej, w tym skupienie się na rozwoju infrastruktury pieszej;

3. tereny o wartości historycznej i kulturowej:

- zachowanie historycznej tkanki i struktury przestrzennej wraz z elementami wspierającymi budowanie tożsamości lokalnej,
- poprawa atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni,
- zwiększenie udziału zieleni,
- uwzględnienie funkcji organizacyjnej dla wydarzeń o charakterze kulturalnym, rozrywkowym i integrującym;

4. tereny zielone:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

- zachowanie i ochrona istniejącego systemu przyrodniczego i krajobrazu,
- zachowanie i ochrona kompleksów leśnych oraz tworzenie kompleksów leśnych, w tym poszerzanie i uzupełnianie istniejących kompleksów leśnych
- przeciwdziałanie degradacji środowiska, w szczególności dotyczy to rozwijania funkcji mieszkaniowych Gminy Kutno,
- porządkowanie istniejących zespołów zieleni urządzonej,
- tworzenie nowych zespołów zieleni urządzonej,
- wyznaczanie ścieżek edukacyjnych, dydaktycznych oraz stref rekreacji i wypoczynku,
- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej;

5. tereny rolnicze:

- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych,
- przeciwdziałanie rozdrobnieniu arealów rolnego,
- realizacja planów zalesień gruntów najślabszych,
- zakaz powstawania obiektów oraz urządzeń degradujących w szerszym zasięgu środowisko i krajobraz naturalny;

6. wody powierzchniowe i podziemne:

- dążenie do poprawy klas czystości wód,
- ochrona bezpośredniej otuliny biologicznej cieków wodnych,
- zakaz podejmowania przedsięwzięć mogących mieć negatywny wpływ na stan lub jakość zasobów wodnych,
- rozwój systemów retencyjnych, w szczególności małej retencji.

Obszary Strategicznej Interwencji określone w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

W *Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030* zdefiniowano obszar strategicznej interwencji jako „obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązań funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne”³.

W ramach *Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030* wyznaczono dwa rodzaje obszarów strategicznej interwencji – krajowe oraz regionalne. Jednym z obszarów z kategorii obszarów regionalnych jest obszar walorów turystyczno-środowisko-rolnych, w skład którego wchodzi 94 gminy z województwa łódzkiego, w tym Gmina Kutno wraz z pozostałymi Gminami z powiatu kutnowskiego. Tak wyznaczone **obszary zielonej gospodarki** i sukcesywnie realizowane w ich granicach działania kładące akcent na rozwój funkcji rolniczej, turystycznej i ochronę środowiska, mają przyczynić się do urzeczywistnienia realizacji koncepcji kształtowania przestrzeni województwa jako Zielonego Ogrodu Polski. Ważnym jest, że gminy wchodzące w skład obszaru zielonej gospodarki są jednocześnie poza Miejskimi Obszarami Funkcjonalnymi. Dominującymi funkcjami w gminach z obszaru zielonej gospodarki są funkcje: rolnicza, przyrodnicza oraz są predysponowane do rozwoju turystyki ze względu na swój potencjał endogeniczny i dziedzictwo kulturowe.

³ Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, s. 99

Rys. 78. Obszar Zielonej Gospodarki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BPPWŁ

Rysunek 6 Obszar zielonej gospodarki⁴

Dla gmin z obszaru zielonej gospodarki, w których dominującą funkcją jest rolnictwo, zaleca się rozwijanie potencjału rolnictwa, ochronę gruntów rolnych oraz rozwijanie wiodącej funkcji. Należy jednak zwracać uwagę na prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, co oznacza między innymi dobór upraw dostosowany do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych oraz racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin. W zakresie opłacalności produkcji rolnej zaleca się między innymi

⁴ Źródło: Strategia Rozwoju Województwa łódzkiego 2030, s. 102

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

polepszenie struktur gospodarstw rolnych, stosowanie nowych technologii i innowacji, inwestycje przyczyniające się do wzrostu produktywności, rozwijanie współpracy pomiędzy rolnikami i innymi branżami, grupami społecznymi, stwarzanie warunków do rozwijania lokalnych rynków zbytu. W przypadku obszarów chronionych i cennych przyrodniczo wskazany jest rozwój systemu rolnictwa zrównoważonego, produkcja wysokiej jakości żywności, jak i rozwój produkcji ekologicznej.

W budowaniu rozpoznawalnej marki turystycznej regionu mają pomóc działania związane z rozwojem turystyki aktywnej, rozbudowa szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych, tworzenie i promocja produktów turystycznych opartych na walorach kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych oraz podkreślanie i wykorzystanie tradycji w budowaniu tożsamości miejsca.

Ważnym aspektem rozwoju obszaru zielonej gospodarki są wszelkiego rodzaju działania związane z ochroną i poprawą jakości środowiska oraz wzmocnienie odporności obszaru strategicznej interwencji na zmiany klimatu i zagrożenia naturalne. W szczególności będzie to związane ze zwiększeniem zdolności retencyjnych zlewni, możliwym dzięki między innymi wprowadzeniu zalesień, budowie i modernizacji zbiorników wodnych, rozwojowi systemów melioracyjnych oraz odtworzeniu oczek wodnych i mokradeł.

Podsumowując, działania strategiczne dla Gminy Kutno określone w niniejszym dokumencie są zbieżne z założeniami dla obszaru zielonej gospodarki jako obszaru strategicznej interwencji określonego w *Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030*.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BPPWł.

⁵ Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, s. 105

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

System zarządzania

Po przedstawieniu głównej części *Strategii*, w szczególności celów strategicznych oraz odpowiadających im celów operacyjnych, a w dalszej kolejności kierunków działań, których sukcesywna realizacja gwarantuje spełnienie założonych celów w perspektywie czasowej do 2030 roku, przyszedł czas na omówienie systemu zarządzania przedmiotowego dokumentu. System zarządzania zawiera w sobie między innymi wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za realizację zaplanowanych działań, jakie dokumenty w okresie wdrażania *Strategii* zostaną opracowane oraz kto będzie odpowiedzialny za monitorowanie postępów urzeczywistniania zapisów *Strategii*.

Urzeczywistnienie zapisów *Strategii* stanie się możliwe po opracowaniu i wdrożeniu metodologii zarządzania opartej na rzetelnej analizie zamierzeń, celów i środków. Dlatego też poniżej przedstawiono system rozwiązań pozwalających na sprawne, czytelne i oparte na faktach monitorowanie postępów wdrażania zapisów *Strategii*, a co za tym idzie możliwości jej modyfikacji w przyszłości tak, aby jej treść odpowiadała rzeczywistym warunkom, a nie założeniom powziętym na etapie jej sporządzania. Dodatkowo wprowadzenie wszelkich zmian przez władze Gminy będzie zawsze uzasadnione twardymi danymi i przesłankami, które również w jasny sposób pokażą kierunki zmian, co przełoży się na zwiększenie przejrzystości działań władz w oczach mieszkańców Gminy Kutno.

Dokumenty wdrożeniowe

Z perspektywy władz samorządowych w pierwszej kolejności należy wziąć pod uwagę coroczny budżet Gminy Kutno, który powinien być projektowany i realizowany w modelu budżetu zadaniowego, w taki sposób, aby zaplanowane działania były jak najbliższe kierunkom przedstawionym w *Strategii*. Takie podejście do projektowania budżetu postawi zapisy *Strategii* jako nadrzędne związane z rozwojem Gminy i pozwoli na realizację zrównoważonego rozwoju z uwzględnieniem jej rzeczywistych potencjałów oraz deficytów, które należy w przyszłości zmniejszać. To właśnie budżet Gminy należy uznać za najbardziej podstawowy

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

instrument wdrażania poszczególnych zapisów *Strategii*, który jednocześnie gwarantuje osiągnięcie założonych celów.

W przypadku zapisów dotyczących prowadzenia polityki przestrzennej fundamentalnymi narzędziami jej realizacji są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Po raz kolejny należy podkreślić fakt, że cały obszar Gminy Kutno jest pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co jest rzadko spotykane w Polsce. Jednak część miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy przeanalizować pod kątem możliwości realizacji przedsięwzięć wymienionych w *Strategii*. W sytuacji rozpoznania i konieczności dokonania zmiany istniejącego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy niezwłocznie przystąpić do podjęcia działań mających na celu jego aktualizację, co umożliwi realizację koniecznych projektów przybliżających Gminę do spełnienia wizji przedstawionej w *Strategii*. Oczywiście wszystkie zmiany muszą uwzględniać uwarunkowania i zalecenia dotyczące prowadzenia polityki przestrzennej znajdujące się w przedmiotowym dokumencie. Co ważne, jako jeden z rezultatów dla celu operacyjnego I.1. wskazano opracowanie do dnia 30 czerwca każdego roku analizy dotyczącej konieczności aktualizacji i ewentualnej zmiany obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu realizacji przedsięwzięć urzeczywistniających zapisy *Strategii*. Podobne obostrzenia dotyczą treści studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kutno, które musi być zgodne z zapisami *Strategii* oraz realizować zawarte w *Strategii* kierunki działań.

Część celów strategicznych i operacyjnych oraz odpowiadających im kierunków działań wpisuje się w zapisy dokumentów wykonawczych, które zostały i zostaną opracowane w poszczególnych zakresach działania Gminy Kutno. W tej sytuacji w celu uspoźnienia i skoordynowania działań rozwojowych, zarówno obecnie, jak i w przyszłości, należy zadbać o zgodność zapisów poszczególnych dokumentów ze *Strategią*. W szczególności dotyczy to dokumentów skupiających się na najważniejszych kwestiach dotyczących usług publicznych, takich jak: gospodarka wodno-kanalizacyjna, rozwój sieci dróg lokalnych, programy skupiające

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

się na ochronie środowiska, programy rozwoju kultury i współpracy z podmiotami społecznymi.

W sposób bezpośredni *Strategia* zakłada konieczność opracowania dokumentów dotyczących:

- opracowania planu promocji Gminy Kutno jako dobrego miejsca życia dla nowych mieszkańców oraz miejsca, w którym warto podejmować inwestycje mieszkaniowe. Powstałe programy mają być skierowane zarówno do nowych mieszkańców, jak i potencjalnych inwestorów. Do roku 2030 Gmina powinna opracować dwa plany promocji;
- opracowania planu, jaki powinien być wizerunek Gminy Kutno. Główną oraz na czym powinien zostać oparty. Taki plan powinien powstać do końca 2023 r.;
- opracowania programu promocji Gminy Kutno. Po określeniu wizerunku Gminy Kutno, kolejnym krokiem ma być jego promocja. Wskazany program ma powstać do końca 2025 r.;
- opracowania programu równomiernego rozwoju infrastruktury publicznej. Program ma pomóc w określeniu zarówno możliwości rozwojowych Gminy, jak i potrzeb mieszkańców, dotyczących rozwoju podstawowej infrastruktury publicznej. Jego zadaniem będzie również skoordynowanie i realizacja poszczególnych etapów przystępowania do kolejnych inwestycji wraz z określeniem możliwości ich finansowania. W całym okresie obowiązywania przedmiotowej Strategii powinny powstać co najmniej dwa tego typu dokumenty;
- opracowania co roku programu współpracy z podmiotami społecznymi. Głównym celem tego programu ma być stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi wszelkiego rodzaju organizacji pozarządowych i innych podmiotów społecznych działających na terenie Gminy. Dzięki temu możliwe będzie poznanie oczekiwań przedstawicieli trzeciego sektora i określenie warunków współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a władzami samorządowymi Gminy Kutno. Minimalną liczbę niniejszych programów, z wyjątkiem programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, określono na dwa do końca okresu realizacji *Strategii*.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Wszystkie wyżej wymienione dokumenty opracowane przez Gminę Kutno mają przyczynić się do realizacji zapisów przedstawionej *Strategii*. Co ważne, to właśnie *Strategia* stanowi dokument wyznaczający główne kierunki rozwoju w przyszłości i gwarantuje spójność rozwoju Gminy i poszczególnych dokumentów.

Monitoring wdrażania Strategii

Ważnym elementem realizacji Strategii jest ocena efektywności podejmowanych działań oraz ocena ich przełożenia na urzeczywistnienie założonych celów strategicznych i odpowiadających im celów operacyjnych.

W celu oceny efektywności podejmowanych działań i monitoringu realizacji *Strategii* będą analizowane poziomy osiągnięcia wskaźników przypisanych do poszczególnych celów operacyjnych. Punktem odniesienia będzie stan wyjściowy określony na dzień 31 grudnia 2021 roku. Do tego punktu na osi czasu będą odwoływały się badane wskaźniki. Wyniki przeprowadzanych analiz zostaną przedstawione w corocznie opracowywanych raportach z działalności Wójta Gminy Kutno. W ten sposób na bieżąco będzie można monitorować postępy w realizacji Strategii. W przypadku nieosiągnięcia założonych wartości wskaźników w raporcie powinno pojawić się uzasadnienie tego stanu wraz z rozważaniem przeprowadzenia zmiany w zapisach *Strategii* lub podjęcia działań naprawczych. Wartym podkreślenia jest fakt, że to Radni Gminy Kutno będą oceniali efektywność realizacji *Strategii*, decydując na posiedzeniu Rady o przyjęciu raportu.

Ważnym elementem pomagającym w ocenie efektywności wdrażania zapisów Strategii będą dwie ankiety, które władze Gminy są zobligowane przeprowadzać w całym okresie obowiązywania dokumentu strategicznego. Pierwsza z ankiet dotyczy poziomu zadowolenia rodziców z oferowanej edukacji szkolnej, przyszkolnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej oraz oferty spędzania czasu wolnego skierowanej do dzieci i młodzieży. Celem drugiej ankiety jest badanie poziomu zadowolenia mieszkańców związanego z jakością życia na terenie Gminy Kutno. Zarówno pierwsza, jak i druga ankieta, mają być przeprowadzane co najmniej raz na

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

dwa lata. Wyniki ankiet pozwolą na ocenę działań władz Gminy Kutno i ich ewentualne modyfikacje.

Na koniec 2025 roku powinna odbyć się śródkresowa ocena wdrażania zapisów *Strategii*, zbierająca dane ze wszystkich wcześniejszych lat, pozwalająca na określenie poziomu zaawansowania realizacji *Strategii*. Na podstawie przeprowadzonej oceny możliwa będzie ewentualna aktualizacja *Strategii*.

Ramy finansowe i źródła finansowania

Ważnym elementem *Strategii* jest przybliżone określenie kwestii finansowych związanych z realizacją przedstawionych kierunków działań. Przed przystąpieniem do realizacji zapisów *Strategii* należy zadbać o zabezpieczenie niezbędnych środków finansowych. Jak zostało wspomniane wcześniej, to właśnie coroczny budżet Gminy Kutno stanowi jeden z podstawowych instrumentów wdrożeniowych *Strategii*. Wobec tego, planując budżet Gminy na kolejny rok w pierwszej kolejności należy uwzględnić zadania znajdujące się w przedmiotowym dokumencie i przypisać im kwoty zgodnie z zaplanowanym budżetem i jego późniejszą realizacją. Z jednej strony pozwoli to na odpowiednie zaplanowanie wysokości środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań projektowych, ponieważ zawsze będą one odpowiadały środkom finansowym, jakimi dysponuje w danym momencie Gmina Kutno. Z drugiej strony nie jest możliwe określenie dokładnych ram finansowych dla przedsięwzięć zaplanowanych w przedmiotowym dokumencie. Wobec tego jednym z obowiązków władz Gminy Kutno wraz z przedstawieniem projektem budżetu będzie przedstawienie raz na dwa lata szczegółowych ram finansowych wraz z określeniem źródeł finansowania wskazanych przedsięwzięć. Pierwsze tego typu zestawienie powinno zostać opracowane i przedstawione do końca 2022 roku.

Realizując przedsięwzięcia wpisujące się w działania strategiczne warto korzystać z wielu dostępnych źródeł finansowania. Wśród nich wymienić należy:

- środki własne Gminy Kutno,
- środki własne poszczególnych jednostek, w tym szkół i instytucji kultury,
- fundusze krajowe (w tym NFOŚiGW),
- fundusze Unii Europejskiej,
- mechanizm finansowania EOF i Norweski Mechanizm Finansowy,
- środki prywatne, w tym środki podmiotów gospodarczych będących partnerami Gminy lub realizujących samodzielnie przedsięwzięcia wpisujące się w realizację przedmiotowego dokumentu.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Spis tabel

Tabela 1 Wnioski z diagnozy ilościowej	38
Tabela 2 Analiza SWOT	52
Tabela 3 Wskaźniki dla celu strategicznego I	72
Tabela 4 Wskaźniki dla celu strategicznego II	78
Tabela 5 Wskaźniki dla celu strategicznego III	82

Spis rysunków

Rysunek 1 Granice Gminy Kutno.....	8
Rysunek 2 Drzewo celów operacyjnych dla I celu strategicznego	64
Rysunek 3 Drzewo celów operacyjnych dla II celu strategicznego	65
Rysunek 4 Drzewo celów operacyjnych dla III celu strategicznego	66
Rysunek 5 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kutno	84
Rysunek 6 Obszar zielonej gospodarki.....	90
Rysunek 7 Obszary Strategicznej Interwencji na terenie województwa łódzkiego	92

Spis fotografii

Fotografia 1 Gmina Kutno Joanna Stec	7
Fotografia 2 Leśnictwo Raciborów Tomasz Skuza	10
Fotografia 3 Pole rzepaku Joanna Stec	15
Fotografia 4 Szkoła Podstawowa w Byszewie.....	18
Fotografia 5 Szkoła Podstawowa w Gołębiewku	18
Fotografia 6 Klub Dziecięcy "Leśna Gromada".....	19
Fotografia 7 Klub Dziecięcy „Leśna Gromada” – spotkanie świąteczne	20
Fotografia 8 Zespół dworsko-parkowy w Leszczynku Tomasz Skuza	22
Fotografia 9 Zespół dworsko-parkowy w Leszczynku zimą Adam Pietrusiak.....	22
Fotografia 10 Zajęcia dla mieszkańców	24

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Fotografia 11 Biblioteka w Leszczynku	26
Fotografia 12 Zespół Leszczynianki Dominika Łukowczyk.....	27
Fotografia 13 Koło Gospodyń Wiejskich w Nowej Wsi Łukasz Stasiak.....	28
Fotografia 14 Koło Gospodyń Wiejskich w Wysokiej Wielkiej Łukasz Stasiak.....	29
Fotografia 15 Panorama Gminy Kutno Tomasz Skuza.....	32

Załącznik nr 1 – Diagnoza Gminy Kutno

DIAGNOZA GMINY KUTNO
opracowana na potrzeby Strategii
Rozwoju Gminy Kutno na lata 2021-2030

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Spis treści

DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	2
DEMOGRAFIA	2
POMOC SPOŁECZNA	7
OŚWIATA	10
KULTURA	14
RYNEK PRACY	18
ROLNICTWO I DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	22
DIAGNOZA PRZESTRZENNA	30
POŁOŻENIE	30
KOMUNIKACJA	32
RODZAJE POKRYCIA TERENU	34
UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE I ZMIANY KLIMATU	34
ZASOBY NATURALNE	35
ZABYTKI I OBSZARY O WALORACH PRZYRODNICZYCH	36
MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	39
WNIOSKI Z DIAGNOZY	41
SPIS TABEL	46
SPIS WYKRESÓW	47
SPIS RYSUNKÓW	47

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Diagnoza społeczno-gospodarcza

Demografia

Trendy demograficzne zarówno w kraju, jak i województwie łódzkim, jednoznacznie wskazują na postępujący proces wyludniania. Tempo zmniejszania się liczby mieszkańców województwa łódzkiego będzie w kolejnych latach jednym z najwyższych w kraju¹. Jednak trend ten nie jest zauważalny w gminach okalających ośrodki miejskie, ze względu na stale zachodzące procesy przesiedlania się mieszkańców miast na obszary wiejskie.

W przypadku Gminy Kutno ogólna liczba mieszkańców² na przestrzeni lat 2018 – 2020 wzrosła, co wskazuje na powolne, ale rosnące, zaludnianie się Gminy. W 2018 roku Gmina liczyła 8614 mieszkańców, w 2019 roku – 8622 mieszkańców, natomiast na koniec okresu badawczego, czyli w roku 2020, było to już 8625 mieszkańców. Analiza liczby mieszkańców w poszczególnych sołectwach³ wskazuje, że dwa sołectwa – Gołębiew Nowy i Woźniaków, przeważają w liczbie mieszkańców (odpowiednio 10% i 9% wszystkich mieszkańców Gminy). Odmienne, w grupie sołectw o najmniejszej liczbie mieszkańców (1% wszystkich mieszkańców) są: Julinki, Kotliska, Marianki oraz Nagodów.

LP	Sołectwo	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Ogólna liczba mieszkańców	Udział poszczególnych sołectw w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy
1	Bielawki	219	189	408	5%
2	Boża Wola	103	104	207	2%
3	Byszew	154	154	308	4%
4	Florek	62	69	131	2%
5	Gnojno	82	73	155	2%
6	Gołębiew Nowy	412	408	820	10%
7	Gołębiewek Nowy	204	195	399	5%
8	Gołębiewek Stary	92	91	183	2%
9	Grabków	77	71	148	2%
10	Julinki	43	45	88	1%
11	Komadzyn	116	111	227	3%
12	Kotliska	32	34	66	1%
13	Krzesin	122	161	283	3%
14	Leszczynek	239	236	475	6%
15	Leszno	220	210	430	5%
16	Malina	123	149	272	3%
17	Marianki	30	26	56	1%
18	Nagodów	38	42	80	1%

¹ Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 stanowiąca, załącznik do Uchwały nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 maja 2021 r. (dalej: SRWŁ 2030), s. 27

² Dane Urzędu Gminy Kutno. W przypadku innego źródła danych, zaznaczono w przypisie

³ Stan na 31 grudnia 2020 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

19	Nowa Wieś	189	198	387	4%
20	Piwki	78	64	142	2%
21	Podczachy	62	74	136	2%
22	Raciborów	280	274	554	6%
23	Sieciechów	120	113	233	3%
24	Sieraków	74	81	155	2%
25	Stanisławów	84	81	165	2%
26	Strzegocin	283	270	553	6%
27	Wierzbie	127	147	274	3%
28	Woźniaków	366	372	738	9%
29	Wroczyń	79	97	176	2%
30	Wysoka Wielka	107	108	215	2%
31	Żurawiec	81	80	161	2%
SUMA:		4298	4327	8625	100%

Tabela 1 Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach

Poza ogólną liczbą mieszkańców istotnym aspektem analizy w obszarze demograficznym jest przyjrzenie się zmianie liczby ludności powodowanej liczbą urodzeń i zgonów oraz kwestiami związanymi z migracjami⁴. W kwestii urodzeń nie zauważono znaczącej zmiany na przestrzeni ostatnich 3 lat – liczba żywych urodzeń corocznie oscyluje wokół 62 nowych osób. W przypadku zgonów podkreślić należy, że ich liczba zmalała o ponad 11% w roku 2019 w porównaniu do roku 2018. W 2020 roku sytuacja ponownie uległa zmianie i liczba zmarłych wzrosła do stanu z roku 2018. W tym miejscu należy wspomnieć, że bezpośrednim czynnikiem mającym wpływ na pogorszenie się sytuacji była epidemia wirusa SARS-CoV-2, a wysoki wskaźnik śmiertelności dotyczył całego kraju.

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w Gminie	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w Polsce	Ogólne saldo migracji na 1000 mieszkańców w Gminie	Ogólne saldo migracji na 1000 mieszkańców w Polsce
2018	63	104	-41	-4,7	-0,7	3,2	0,1
2019	61	92	-31	-3,6	-0,9	4,7	0,2
2020	61	105	-44	-5,0	-3,2	6,1	0,1

Tabela 2 Zestawienie urodzeń, zgonów oraz saldo migracji

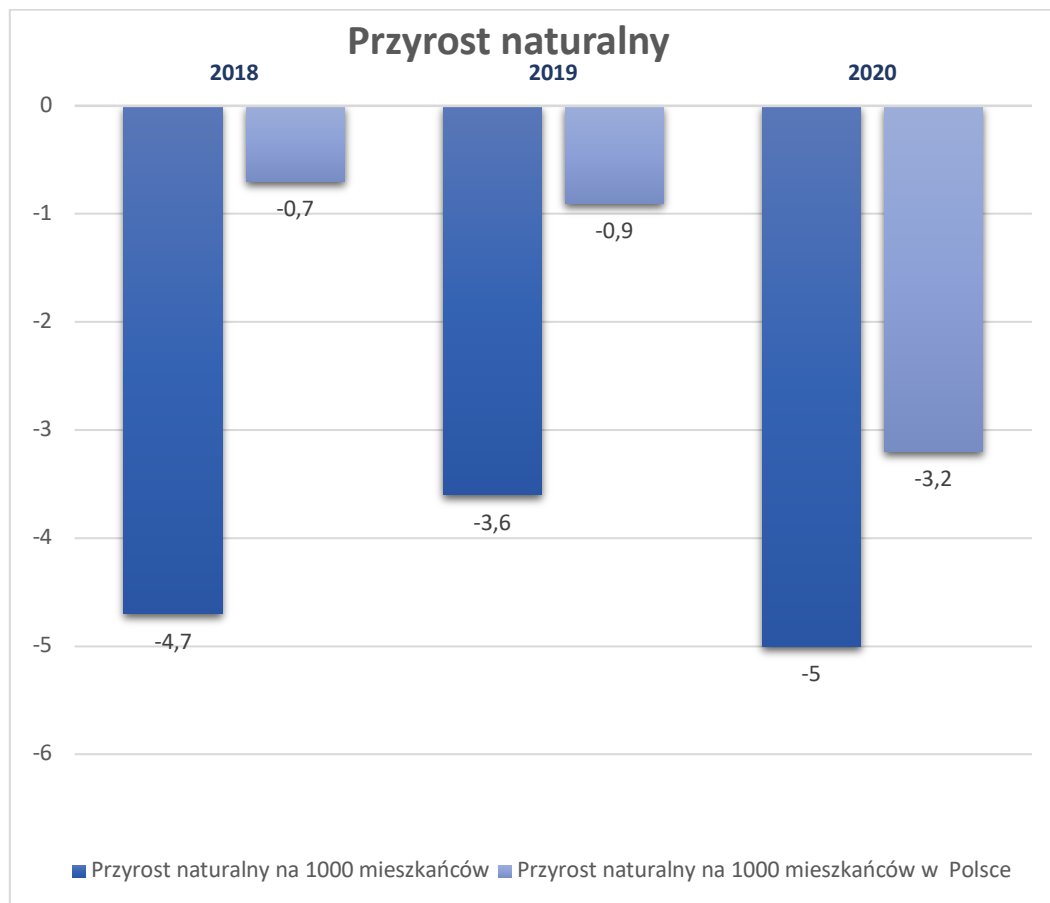
Wartości przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w przypadku Gminy Kutno wyglądają mniej korzystnie niż dla całego kraju. W 2019 roku, w stosunku do roku poprzedniego, wartość tego miernika była wyższa. Należy wnioskować, że sytuacja w Gminie zaczęła ulegać poprawie. Jednak rok 2020 pod względem wartości przyrostu naturalnego był znacznie gorszy niż lata poprzednie. W ostatnim analizowanym roku odnotowano najniższą wartość przedmiotowego wskaźnika, aczkolwiek dynamika jego wzrostu była mniej intensywna niż dla Polski. Wartość przyrostu naturalnego zależy od dwóch zmiennych: liczby urodzeń i zgonów. W Gminie Kutno liczba urodzeń utrzymuje się na stałym poziomie, natomiast liczba zgonów, po spadku w 2019 roku, zaczęła wzrastać. Konsekwencją tych zjawisk jest spadek wartości wskaźnika przyrostu naturalnego. Można poprawić ją dwutorowo – podejmować działania przyczyniające się do wzrostu liczby urodzeń oraz starać się zapobiegać nadmiernej liczbie zgonów. Oba wyzwania są trudne do realizacji. W pierwszym

⁴ Dane: <https://demografia.stat.gov.pl/BazaDemografia/Tables.aspx>

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

przypadku polepszenie warunków życia może przełożyć się na większą dzietność wśród mieszkańców Gminy. W drugim zaś sytuacja zależna jest od liczby osób w wieku senioralnym.

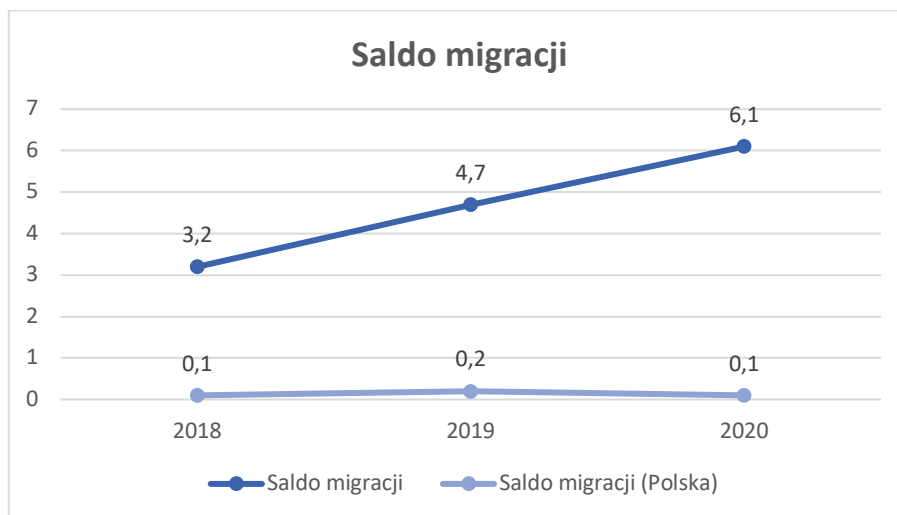
Wykres 1 Przyrost naturalny

W kolejnym obszarze analizy dotyczącej ogólnego salda migracji, czyli różnicy pomiędzy napływem, a odpływem mieszkańców z obszaru Gminy Kutno, sytuacja w Gminie jest znacznie bardziej korzystna niż w skali kraju. W przypadku Polski w ujęciu ogólnym liczba osób imigrujących i emigrujących niemal się równoważy i wartość ogólnego salda migracji na 1 000 mieszkańców jest bliska 0. W Gminie Kutno widać, że z roku na rok wartość ogólnego salda migracji wzrasta, co oznacza, że na miejsce osób opuszczających teren Gminy przybywa coraz więcej mieszkańców. Jest to pozytywny kierunek, mogący wskazywać, że liczba mieszkańców Gminy będzie wzrastała, co w przyszłości nie przełoży się na problem depopulacji, dotyczący większości miejscowości, w szczególności z obszaru województwa łódzkiego⁵.

⁵ SRWŁ 2030, ss. 26-27

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Wykres 2 Saldo migracji

Struktura mieszkańców z podziałem na płeć wskazuje na prawie idealną równowagę pomiędzy kobietami, a mężczyznami. Różnice w ciągu analizowanych trzech lat nie wynoszą więcej niż 1%.

Rok	Liczba kobiet	Udział kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców	Liczba mężczyzn	Udział mężczyzn w ogólnej liczbie mieszkańców	Liczba mieszkańców
2018	4327	50,2%	4287	49,8%	8614
2019	4319	50,1%	4303	49,9%	8622
2020	4298	49,8%	4327	50,2%	8625

Tabela 3 Liczba mieszkańców z podziałem ze względu na płeć

Ostatnim ważnym elementem diagnozy w obszarze demografii jest analiza udziału poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców. Wyróżniono trzy podstawowe grupy wiekowe:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym (od 0 do 17 lat),
- osoby w wieku produkcyjnym (od 18 do 59 lat w przypadku kobiet i 64 w przypadku mężczyzn),
- osoby w wieku poprodukcyjnym (od 60 lat w przypadku kobiet i 65 w przypadku mężczyzn).

Jak wskazuje tabela nr 4, w analizowanym czasie udział poszczególnych grup wiekowych nie uległ zmianie. Najmłodsi mieszkańcy Gminy stanowią od 17% (2019 r.) do 18% (2019 i 2020 r.) wszystkich mieszkańców. Osoby w wieku produkcyjnym, czyli zdolne do wykonywania pracy zarobkowej, stanowią najliczniejszą grupę, a ich udział w całkowitej liczbie mieszkańców wynosi od 63% (2020 r.) do 64% (2018 i 2019 r.). Udział najstarszej grupy mieszkańców, czyli osób w wieku poprodukcyjnym, jest na poziomie od 18% (2018 r.) do 19% (2018 i 2019 r.). W porównaniu z sytuacją w województwie łódzkim (dane na koniec 2019 r.), Gmina Kutno jest pod tym względem w minimalnie lepszej sytuacji. W przypadku osób w wieku przedprodukcyjnym w województwie było to jedynie 17% (była to jednocześnie jedna z najniższych wartości w kraju), zaś w Gminie wartość tego miernika była tylko o 1% większa. Zatem udział osób w wieku przedprodukcyjnym nie jest korzystny (im więcej osób w wieku

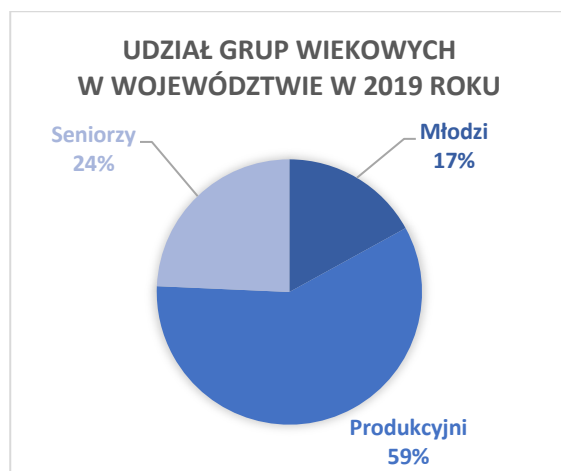
STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

przedprodukcyjnym, tym większa szansa na „rozwijanie się” społeczeństwa i zmniejszenie negatywnych skutków procesu depopulacji). W przypadku udziału osób w wieku senioralnym widać znaczną różnicę na korzyść Gminy Kutno. W województwie ich udział w 2019 r. kształtował się na poziomie 24,3% i był najwyższym spośród wszystkich województw. W Gminie w tym samym czasie wartość tego wskaźnika była niższa o prawie 5%⁶.

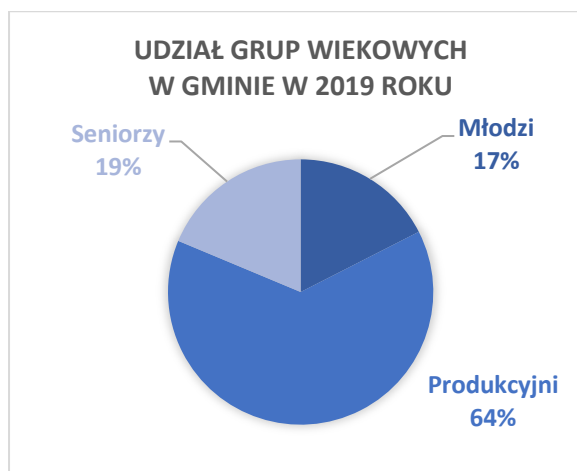
W tym miejscu warto podkreślić, że w przypadku osób w wieku poprodukcyjnym kobiety zyskują zdecydowaną przewagę, stanowiąc odpowiednio: 67,5% w 2018 r., 66,7% w 2019 r. i 66,2% w roku 2020, wszystkich osób w tej grupie wiekowej. Przewaga kobiet wynika z co najmniej dwóch powodów – kobiety wchodzi w wiek poprodukcyjny o 5 lat wcześniej niż mężczyźni (od 60 roku życia, a mężczyźni od 65), a średnia życia jest dłuższa (przeciętne trwanie życia dla kobiet w 2019 roku wyniosło 81,8 lat, natomiast dla mężczyzn – 74,1 lat⁷). W związku z tym należy przyjąć, że trend ten nie odwróci się w przeciągu najbliższych lat i uwzględnić tę zauważalną różnicę w planach strategicznych Gminy.

Rok	PRZEDPRODUKCYJNY				PRODUKCYJNY				POPRODUKCYJNY			
	K ⁸	M ⁹	SUMA	UDZIAŁ ¹⁰	K	M	SUMA	UDZIAŁ	K	M	SUMA	UDZIAŁ
2018	709	796	1505	17,5%	2562	2982	5544	64,3%	1056	509	1565	18,2%
2019	709	803	1512	17,5%	2535	2963	5498	63,8%	1075	537	1612	18,7%
2020	717	833	1550	18%	2507	2953	5460	63,3%	1074	541	1615	18,7%

Tabela 4 Udział poszczególnych wiek grupowych

Wykres 3 Udział grup wiekowych w województwie w 2019 roku

Wykres 4 Udział grup wiekowych w Gminie w 2019 roku

Ostatnim ważnym elementem diagnozy jest analiza wartości wskaźnika obciążenia demograficznego, czyli liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadającej na 100 osób w wieku produkcyjnym. Jest to jedno z podstawowych zjawisk służących ocenie struktury wiekowej mieszkańców, jakości ich życia oraz podjęcia decyzji, co do dalszych kierunków

⁶ SRWŁ 2030, s. 27

⁷ Dane: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/trwanie-zycia/trwanie-zycia-w-2019-roku,2,14.html>

⁸ Liczba kobiet

⁹ Liczba mężczyzn

¹⁰ Udział poszczególnej grupy wiekowej w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy Kutno

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

rozwoju. Im więcej osób w wieku poprodukcyjnym, tym większe obciążenie finansowe dla jednostek budżetowych, których zadaniem jest zadbanie o właściwy komfort i jakość życia seniorów. Większy udział osób starszych wiąże się również z finansowym obciążeniem osób w wieku produkcyjnym, którzy muszą zapewnić odpowiednie wpływy do budżetu gminy w celu realizacji przez nią usług i zadań publicznych. W Gminie Kutno od 2018 roku wartość wskaźnika obciążenia demograficznego stale rośnie w tempie 1% rocznie. Warto podkreślić, że w porównaniu z wartościami dla województwa (41 w 2019 r.) i kraju (37 w 2019 r.) sytuacja jest dość dobra.

Rok	Osoby w wieku produkcyjnym	Osoby w wieku poprodukcyjnym	Wskaźnik obciążenia demograficznego
2018	5544	1565	28
2019	5498	1612	29
2020	5460	1615	30

Tabela 5 Wskaźnik obciążenia demograficznego

Pomoc społeczna

Kwestie związane z szeroko rozumianą pomocą społeczną, której celem jest wspomaganie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, należą do narzędzi ułatwiających ocenę dobrostanu i poziomu życia mieszkańców Gminy Kutno. W pierwszej kolejności należy przyrzeć się odsetkowi osób korzystających z różnych form wsparcia, z uwzględnieniem stale wzrastającej liczby mieszkańców Gminy. Drugą kwestią jest przyjrzenie się trendom w liczbie osób korzystających z poszczególnych form wsparcia i wysokości tych świadczeń.

Rok	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej	Udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej
2018	8614	635	7,4%
2019	8622	512	5,9%
2020	8625	429	5%

Tabela 6 Udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej

Dobry znakiem jest spadek odsetka osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Kutno. Na przestrzeni analizowanych 3 lat w tej kategorii nastąpił spadek o 2,4%. Zmiana ta oznacza, że mieszkańcy Gminy radzą sobie coraz lepiej i zmniejsza się ich potrzeba korzystania z zewnętrznego wsparcia, które oferuje system pomocy społecznej. Jest to również jeden z wniosków diagnozy przeprowadzonej na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030¹¹, gdzie Gmina Kutno nie znalazła się w granicach:

- gmin zamieszkiwanych przez najmniej zamożnych mieszkańców (PIT poniżej 600 zł na osobę),
- gmin o największym nasileniu zagrożenia ubóstwem rodzin z dziećmi,

¹¹ SRWŁ 2030, s. 31

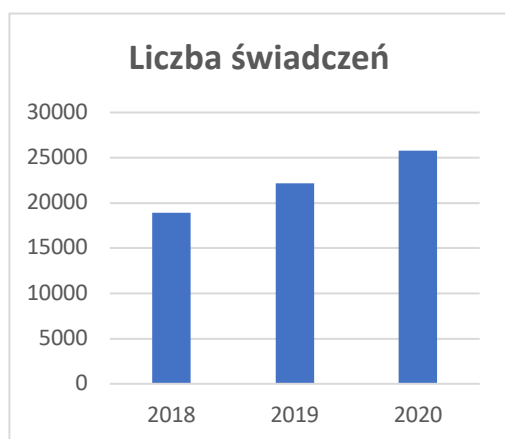
STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

- gmin z udziałem beneficjentów pomocy społecznej w liczbie ludności powyżej 10%,
- gmin cechujących się kumulującą problemów w obszarze ubóstwa.

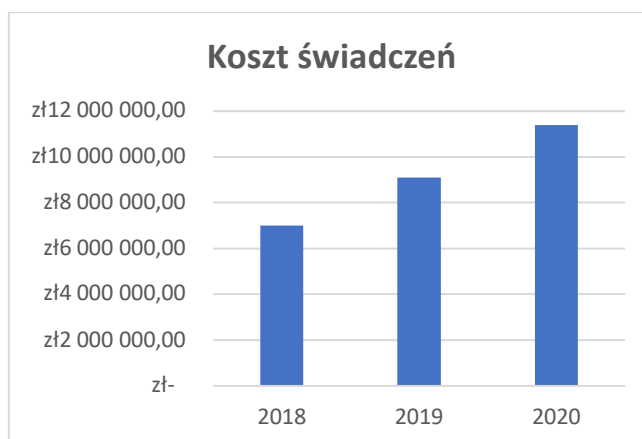
Drugim obszarem badania jest weryfikacja, z jakich form pomocy najczęściej korzystają mieszkańcy. Pozwoli to zdiagnozować obszary najbardziej problematyczne – te, w ramach których należy podjąć zadania pomocowe.

Rok	Ogólna liczba świadczeń	Suma kosztów wsparcia
2018	18903	7 011 892,17 zł
2019	22140	9 105 632,22 zł
2020	25751	11 405 520,21 zł

Tabela 7 Liczba świadczeń pomocy społecznej

Wykres 5 Liczba świadczeń

Wykres 6 Koszt świadczeń

Podsumowanie liczby udzielnych świadczeń pomocy społecznej oraz kosztów z tym związanych pokazuje, że pomimo spadku udziału osób korzystających ze wsparcia zewnętrznego, liczba i środki finansowe związane z szeroko pojętą pomocą społeczną z roku na rok rosną. Ogólna liczba świadczeń w ciągu trzech analizowanych lat wzrosła o ponad 36%, natomiast koszty związane z wypłatą przedmiotowych świadczeń o ponad 62%. Jednak analiza szczegółowa z podziałem na odrębne rodzaje wsparcia pokazuje, że za ten wzrost, szczególnie w kwocie przekazanych środków, odpowiada świadczenie wychowawcze 500+. W 2018 roku stanowiło ono prawie 49% wszystkich świadczeń, pochłaniając ponad 65% kosztów. W kolejnym roku odpowiednio były to wartości rzędu prawie 60% liczby świadczeń i blisko 73% wydatków. W ostatnim roku analizy, czyli 2020, świadczenia wychowawcze stanowiły już 70% wszystkich świadczeń, pociągając za sobą koszty blisko 79% całości środków finansowych. Udział pozostałych rodzajów świadczeń z roku na rok jest coraz mniejszy i regularnie spada.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

2018 ROK				
Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt	Udział w ilości świadczeń	Udział w kosztach świadczeń
Zasiłki stałe	446	220 259,50 zł	2,4%	3,1%
Zasiłki okresowe	312	91 050,81 zł	1,7%	1,3%
Zasiłki celowe	227	79 310,81 zł	1,2%	1,1%
Zasiłki rodzinne	4758	543 370,12 zł	25,2%	7,7%
Zasiłki pielęgnacyjne	2252	356 181,40 zł	11,9%	5,1%
Dożywianie	471	245 000,00 zł	2,5%	3,5%
Dodatek mieszkaniowy	125	24 035,56 zł	0,7%	0,3%
Dodatek energetyczny	103	2 200,70 zł	0,5%	0,0%
Świadczenie wychowawcze	9202	4 584 963,51 zł	48,7%	65,4%
Pobyt w DPS	120	234 193,74 zł	0,6%	3,3%
Piecza zastępcza	20	149 381,12 zł	0,1%	2,1%
Świadczenie rodzicielskie	243	225 894,90 zł	1,3%	3,2%
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	624	256 050,00 zł	3,3%	3,7%

Tabela 8 Rodzaje świadczeń w 2018 roku

2019 ROK				
Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń	Koszt	Udział w ilości świadczeń	Udział w kosztach świadczeń
Zasiłki stałe	434	238 899,00 zł	2,0%	2,6%
Zasiłki okresowe	264	89 438,00 zł	1,2%	1,0%
Zasiłki celowe	197	222 301,00 zł	0,9%	2,4%
Zasiłki rodzinne	4221	475 029,90 zł	19,1%	5,2%
Zasiłki pielęgnacyjne	2291	434 005,94 zł	10,3%	4,8%
Dożywianie	335	181 869,00 zł	1,5%	2,0%
Dodatek mieszkaniowy	125	21 774,03 zł	0,6%	0,2%
Dodatek energetyczny	112	2 002,70 zł	0,5%	0,0%

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Świadczenie wychowawcze	13268	6 610 634,00 zł	59,9%	72,6%
Pobyt w DPS	100	259 903,00 zł	0,5%	2,9%
Piecza zastępcza	21	161 088,45 zł	0,1%	1,8%
Świadczenie rodzicielskie	219	199 187,20 zł	1,0%	2,2%
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	553	209 500,00 zł	2,5%	2,3%

Tabela 9 Rodzaje świadczeń w 2019 roku

2020 ROK				
Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń	Koszt	Udział w ilości świadczeń	Udział w kosztach świadczeń
Zasiłki stałe	450	246 797,00 zł	1,7%	2,2%
Zasiłki okresowe	285	94 915,00 zł	1,1%	0,8%
Zasiłki celowe	182	234 186,00 zł	0,7%	2,1%
Zasiłki rodzinne	3367	380 955,52 zł	13,1%	3,3%
Zasiłki pielęgnacyjne	2147	463 157,12 zł	8,3%	4,1%
Dożywianie	308	181 964,00 zł	1,2%	1,6%
Dodatek mieszkaniowy	93	14 885,00 zł	0,4%	0,1%
Dodatek energetyczny	83	1 227,30 zł	0,3%	0,0%
Świadczenie wychowawcze	18040	8 978 052,20 zł	70,1%	78,7%
Pobyt w DPS	96	240 188,00 zł	0,4%	2,1%
Piecza zastępcza	20	191 461,77 zł	0,1%	1,7%
Świadczenie rodzicielskie	209	194 775,90 zł	0,8%	1,7%
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	471	182 955,40 zł	1,8%	1,6%

Tabela 10 Rodzaje świadczeń w 2020 roku

Oświata

W analizowanym okresie Gmina Kutno była organem prowadzącym dla 4 szkół podstawowych:

1. Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Byszewie,

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

2. Szkoły Podstawowej im. Władysława Stanisława Reymonta w Gołębiewku,
3. Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Strzegocinie,
4. Szkoły Podstawowej im. Bohaterów Walk nad Bzurą we Wroczytach.

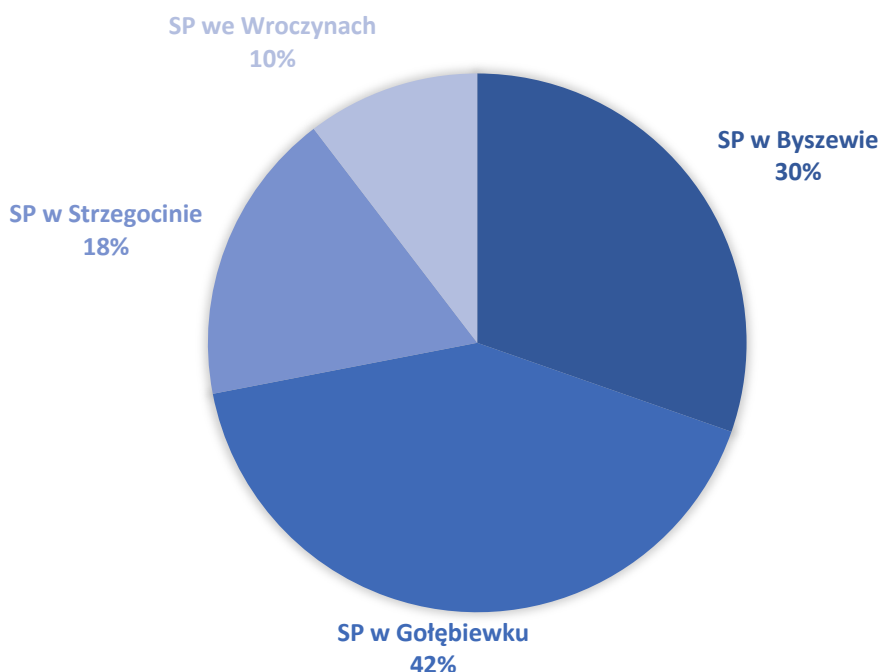
Analizując liczbę uczniów pobierających naukę w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Kutno, widać wyraźny spadek na przestrzeni lat 2018 – 2020. W tym czasie ubyło aż 96 uczniów, co stanowi blisko 19% młodzieży z roku 2018. Jedną z przyczyn tej zmiany z pewnością jest likwidacja oddziałów gimnazjalnych, co skutkowało ubytkiem jednego rocznika uczniów (w 2018 roku w oddziałach gimnazjalnych naukę pobierało 70 uczniów). Placówką z największą liczbą uczniów jest Szkoła Podstawowa w Gołębiewku, której uczniowie stanowią 30% wszystkich uczniów pobierających naukę w szkołach podstawowych na terenie Gminy Kutno. Kolejną szkołą pod względem liczby uczniów jest Szkoła w Byszewie (30%), natomiast najmniej liczną szkołą jest Szkoła Podstawowa we Wroczytach, której społeczność uczniowska stanowi jedynie 10% wszystkich uczniów szkół w Gminie Kutno.

Rok	SP w Byszewie	SP w Gołębiewku	SP w Strzegocinie	SP we Wroczytach	SUMA
2018	166	222	79	48	515
2019	130	185	80	48	443
2020	122	166	84	47	419

Tabela 11 Liczba uczniów w szkołach podstawowych

UDZIAŁ UCZNIÓW Z POSZCZEGÓLNYCH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

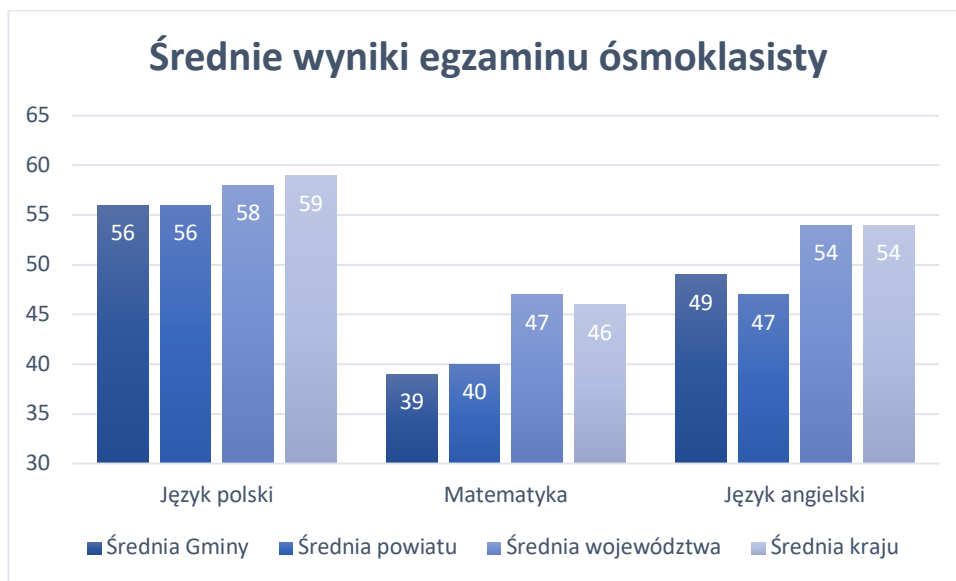

Wykres 7 Udział uczniów z poszczególnych szkół podstawowych

Poza liczbą uczniów ważną kwestią jest analiza miejsca zamieszkania oraz pobierania nauki. W celu zobrazowania tego zjawiska, zsumowane zostały dane z 2020 roku z obwodów szkół podstawowych w Gołębiewku, Byszewie, Strzegocinie i Wroczyńnach. Łączna liczba uczniów w obwodzie danej szkoły podstawowej na terenie Gminy Kutno wyniosła 721. Łączna liczba uczniów mieszkających na terenie obwodu danej szkoły, ale pobierających naukę w innych szkołach wyniosła 417, co stanowi blisko 58%. Natomiast łączna liczba uczniów zamieszkująca dany obwód szkoły i pobierająca w niej naukę wyniosła 304, co stanowi tylko 42% wszystkich uczniów w danym obwodzie. Wyraźnie widać, że uczniowie mieszkający w obwodzie danej szkoły podstawowej pobierają naukę w innym miejscu i nie korzystają z tej usługi w miejscu swojego zamieszkania. Powodów takiej sytuacji może być kilka, rozpoczynając od niskiego poziomu przywiązania do miejsca zamieszkania, a kończąc na poziomie nauczania. W ostatnim przypadku analizie poddano średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty, osiągnięte w 2020 roku w szkołach prowadzonych przez Gminę. Jak widać na poniższym wykresie w przypadku języka polskiego uczniowie kutnowskich szkół podstawowych nie osiągają wyników niższych niż średnia dla powiatu, województwa i kraju. W przypadku matematyki zauważalny jest niższy poziom, ponieważ średnia dla Gminy jest mniejsza o 8 punktów w stosunku do średniej dla województwa oraz o 7 punktów w porównaniu do wyniku dla całego kraju. Średnia punktów z egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego dla Gminy Kutno jest o 2 punkty wyższa niż dla powiatu, ale już o 5 punktów niższa niż dla województwa i kraju. Podsumowując, uczniowie szkół podstawowych w Gminie Kutno osiągają zbliżone wyniki z języka polskiego i języka angielskiego, natomiast rezultat egzaminu ósmoklasisty z matematyki był niższy niż w województwie i kraju.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Wykres 8 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty

Pozostałymi placówkami oświatowymi prowadzonymi przez osoby fizyczne i prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego są:

1. Katolicka Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. Gen. Władysława Andersa w Wierzbju,
2. Niepubliczne Przedszkole „Kolorowy Świat” w Bielawkach,
3. Niepubliczny Żłobek „Kolorowy Świat” w Bielawkach,
4. Niepubliczne Przedszkole „Kraina Młodych Odkrywców” w Gołębiewie Starym,
5. Niepubliczny Klub Dziecięcy „Kraina Młodych Odkrywców” w Gołębiewie Starym.

Otwarcie ostatniej z wyżej wymienionych placówek nastąpiło w 2018 roku.

Opiekę nad dziećmi do lat 3 oferują dwie placówki nieprowadzone przez Gminę Kutno. Jedną z nich jest działający od marca 2017 roku Niepubliczny Żłobek „Kolorowy Świat” w Bielawkach, oferujący opiekę nad 15 dziećmi. Drugą placówką, działającą od sierpnia 2019 roku, jest Niepubliczny Klub Dziecięcy „Kraina Młodych Odkrywców” w Gołębiewie Starym, sprawujący opiekę nad 10 dziećmi. W analizowanym okresie liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 wzrosła aż o 150%, co może sugerować potrzebę powstawania kolejnych tego typu miejsc. Należy zwrócić uwagę, że w 2021 r. uruchomiono pierwszy w powiecie kutnowskim Klub Dziecięcy z 23 miejscami dla dzieci do lat 3 z siedzibą w Gołębiewku Nowym. Otwarcie Klubu było możliwe dzięki rządowej dotacji z programu Maluch+, a jego funkcjonowanie między innymi ze środków pozyskanych przez Gminę Kutno z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.

W przypadku wychowania przedszkolnego Gmina Kutno nie prowadzi samodzielnego przedszkola na swoim terenie. Dzieci z terenu Gminy uczęszczają do oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Kutno, oddziałów w placówkach na terenie miasta Kutno oraz oddziałów w prywatnych placówkach działających na terenie Gminy Kutno. Zestawiając ze sobą średnią liczbę dzieci uczęszczających do poszczególnych placówek¹², nie zauważono znacznej różnicy w liczbie dzieci

¹² Raporty o stanie Gminy Kutno.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

uczęszczających do oddziałów przedszkolnych działających w szkołach podstawowych oraz w liczbie dzieci mieszkających na terenie Gminy Kutno, a realizujących wychowanie przedszkolne w placówkach znajdujących się na terenie miasta Kutno. Jedynie w przypadku liczby dzieci uczęszczających do niepublicznych placówek na terenie Gminy Kutno widać wzrost wynoszący ponad 33%.

Rok	Liczba dzieci w oddziałach w SP na terenie Gminy	Liczba dzieci w placówkach na terenie miasta Kutno	Liczba dzieci w placówkach niepublicznych na terenie Gminy
2018	149	11	12
2019	142	11	15
2020	149	11	16

Tabela 12 Liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego

Kultura

Na terenie Gminy Kutno działają dwie podstawowe jednostki kultury, których głównym celem jest organizacja wydarzeń oraz organizacja szeroko pojętego życia kulturowego mieszkańców Gminy¹³.

Są to:

- Centrum Kultury Gminy Kutno,
- Gminna Biblioteka Publiczna im. Józefa Bohdana Zaleskiego w Leszczynku.

Obie jednostki mają swoją siedzibę w wyremontowanym i oddanym do użytku z końcem maja 2020 roku zespole dworsko-parkowym w Leszczynku. Obecnie obiekt ten jest nowoczesny i wielofunkcyjny, umożliwiający prowadzenie działalności kulturalnej w stopniu do tej pory nieosiągalnym na terenie Gminy Kutno. Przystosowanie tego miejsca było możliwe dzięki realizacji projektu pn. „Rozwój gospodarki turystycznej w gminie Kutno poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Miejsce to w przyszłości, ze względu na swoje walory kulturowe, powinno stanowić centrum wydarzeń kulturalnych w Gminie oraz być jedną z głównych atrakcji turystycznych.

Główną jednostką odpowiedzialną za kreowanie życia kulturalnego w Gminie jest Centrum Kultury Gminy Kutno (do 16 czerwca 2020 r. funkcjonujące jako Ośrodek Kultury Gminy Kutno). W latach 2018-2020 w ramach jego działalności funkcjonowały 4 sekcje:

- muzyczna (60 uczestników¹⁴),
- plastyczna (20 uczestników),
- taneczna, w tym zajęcia fitness dla dorosłych (60 uczestników),
- rekreacyjna (40 uczestników).

¹³ Raporty o stanie Gminy Kutno

¹⁴ Liczba uczestników podana dla roku 2018

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

W ciągu miesiąca w 2018 roku w ramach regularnych zajęć z oferty instytucji korzystało około 170-200 osób. Wskaźnik zainteresowania zajęciami organizowanymi przez przedmiotową jednostkę wskazuje, że mieszkańcy oczekują i potrzebują tego rodzaju inicjatyw oraz chętnie korzystają z oferty przygotowanej przez instytucję.

Rok 2020 był szczególnie trudnym okresem dla instytucji kultury. Skutkiem obostrzeń wprowadzonych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 było między innymi zawieszenie działalności w okresie od 12 marca do 30 czerwca oraz znaczne ograniczenie organizowania życia kulturalnego w okresie od 26 października do końca roku 2020.

Od 2021 trzon działania instytucji w zdecydowanej większości stanowią wydarzenia artystyczne realizowane w ramach trwałości projektu pn. „Rozwój gospodarki turystycznej w gminie Kutno poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego”. Są to koncerty muzyki klasycznej i rozrywkowej, pokazy tańca nowoczesnego, Konkurs poetycki im. Józefa Bohdana Zaleskiego, Majówka Gitarowa, Złot Grup Rekonstrukcji Historycznych Odyseja Historyczna, Festiwal Muzyki Ludowej „Złota Leszczyna”, warsztaty artystyczne oraz kino plenerowe. Oprócz działalności kulturalnej związanej z projektem, Centrum Kultury prowadzi wiele wydarzeń warsztatowych dedykowanych różnym grupom wiekowym. Goście instytucji mogą uczestniczyć w grach terenowych na terenie nowej siedziby Centrum, warsztatach szycia, powertex, feryjnych i wakacyjnych półkoloniach i wielu innych.

Jedną z ważniejszych imprez kulturalnych był organizowany w lipcu Złot Grup Rekonstrukcji Historycznych – Odyseja Historyczna. W 2018 roku na złot przybyło około 1000 rekonstruktorów pokazujących realia różnych epok. Imprezę odwiedziło ponad 6 tysięcy gości. Cykliczna impreza jest organizowana z inicjatywy działającego na terenie Gminy Kutno Stowarzyszenia Historycznego Pułk 37 przy współpracy Muzeum Regionalnego w Kutnie. Odyseja Historyczna jest pierwszą tego typu imprezą, nad którą patronat objęło Polskie Towarzystwo Historyczne.

Od listopada 2021 r. instytucja rozpoczęła działalność z regularnym miesięcznym kalendarzem wydarzeń, który ukazuje się na plakatach, ulotkach, dostarczany jest do szkół. Zaznajamiani z nim są również radni i sołtysi.

Kalendarz ten obejmuje wydarzenia muzyczne, w tym koncerty artystów, warsztaty artystyczne, rękodzieła, warsztaty dedykowane seniorom, dzieciom, zajęcia sportowe, nauki gry na instrumentach, konkursy plastyczne.

Na terenie Gminy Kutno organizacją różnorodnych zajęć, w szczególności inicjatyw mających na celu krzewienie tradycji, kultury oraz integrację społeczności lokalnej, zajmują się świetlice wiejskie zlokalizowane w miejscowościach: Strzegociny, Komadzyn, Gołębiew Nowy, Nowa Wieś i Wysoka Wielka. Część świetlic wiejskich – we Wroczyńcach, Gołębiewku Nowym, Leszczynku i Wierzbii – stanowi własność Ochotniczej Straży Pożarnej.

Poza wyżej omówionymi miejscami organizacji życia kulturalnego, na terenie Gminy Kutno funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna. W 2018 roku jej siedziba mieściła się w Gołębiewie

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Nowym, a dwie jej Filie znajdowały się w Byszewie i Strzegocinie. W 2019 roku, poza siedzibą główną, Filie Biblioteki prowadziły działalność w Byszewie, Strzegocinie i Wierzbui. Rok 2020 był czasem przeniesienia siedziby głównej Biblioteki do nowo wyremontowanego obiektu w Leszczynku, natomiast Filie Biblioteczne działały w: Gołębiewie, Byszewie, Strzegocinie i Wierzbui. W pierwszym roku analizy na 1000 mieszkańców Gminy przypadło 928 woluminów wypożyczeń. W 2019 roku wskaźnik ten osiągnął wartość 712 woluminów, czyli w ciągu roku nastąpił ponad 23% spadek. Rok 2020 przyniósł kolejny spadek wartości przedmiotowego wskaźnika, liczba wypożyczeń na 1000 mieszkańców w Gminie na dzień 31 grudnia 2020 roku wyniosła 460 woluminów. Tym samym wartość wskaźnika w stosunku do pierwszego roku analizy zmalała o ponad 50%. W obszarze krzewienia czytelnictwa wśród mieszkańców, Biblioteka w 2018 roku zorganizowała między innymi: konkurs na najlepszego czytelnika (55 uczestników), 9 wydarzeń teatralnych (491 uczestników), pożegnanie wakacji (65 uczestników), spotkanie mikołajkowe oraz konkurs na najpiękniejszą pocztówkę Bożonarodzeniową. W 2019 roku Gminna Biblioteka Publiczna zorganizowała między innymi: 55 wystaw okolicznościowych, 2 spotkania autorskie (160 uczestników), 6 warsztatów (37 uczestników), 32 konkursy (243 uczestników), 27 spotkań z baśnią (230 uczestników) oraz 2 przedstawienia teatralne (191 uczestników).

Ważnym dla społeczności lokalnej wydarzeniem w ciągu roku są Dożynki – ludowe święto przypadające na zakończenie żniw i prac polowych. W 2019 roku w ramach Dożynek odbyły się między innymi: korowód, msza święta, występy zespołów tanecznych i muzycznych oraz zabawa taneczna. Wartym podkreślenia jest fakt, że w trakcie tego typu świąt wzmacnia się w mieszkańcach poczucie tożsamości lokalnej i przywiązanie do miejsca zamieszkania. Podobnie jak w latach ubiegłych, obchody Dożynek w 2020 roku były uroczyste oraz cieszyły się sporym zainteresowaniem wśród mieszkańców. W tym kontekście Dożynki powinny stać się świętem wszystkich mieszkańców Gminy Kutno, budując i wzmacniając istniejące więzi społeczne.

Dużą rolę w aktywowaniu mieszkańców do uczestniczenia w kulturze, propagowaniu i krzewieniu folkloru, promocji przedsiębiorczości wśród kobiet oraz podejmowaniu działań z pogranicza pomocy społecznej rodzinom zamieszkującym obszar Gminy Kutno, odgrywają Koła Gospodyń Wiejskich. W 2019 i 2020 roku na terenie Gminy Kutno działało 9 Kół Gospodyń Wiejskich:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Leszczynku,
- Koło Gospodyń Wiejskich Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Gołębiew,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wierzbui,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Nowej Wsi,
- Koło Kobiet Aktywnych w Gołębiewku Nowym,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Sójka” w Kolonii Sójki,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Komadzyń,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wysokiej Wielkiej,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Strzegocinie.

Przedstawicielki Kół Gospodyń Wiejskich, poza pracą w swoim najbliższym otoczeniu, są widoczne również na różnego rodzaju spotkaniach, festynach i Dożynkach.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Ważnym elementem budującym tożsamość lokalną na obszarach wiejskich są funkcjonujące jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych (dalej: OSP). Poza głównymi zadaniami polegającymi między innymi na: gaszeniu pożarów, ratownictwie technicznym, ewakuacji poszkodowanych lub zagrożonych ludzi i zwierząt, oznakowaniu i zabezpieczeniu miejsc prowadzenia działań ratowniczych, prowadzeniu działań ratowniczych oraz usuwaniu skutków zdarzeń, członkowie OSP aktywnie włączają się w życie społeczne oraz pełnią służbę reprezentacyjną w trakcie wydarzeń o charakterze państwowym i kościelnym. W Gminie Kutno działa 7 jednostek OSP, w tym 2 w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Są to:

- OSP KSRG Wroczyny,
- OSP KSRG Komadzyn,
- OSP Leszczynek,
- OSP Gołębiewek Nowy,
- OSP Strzegocin,
- OSP Wierzbie,
- OSP Wysoka Wielka.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Rynek pracy

Analiza liczby osób nieposiadających pracy w danej jednostce przestrzennej, w tym przypadku w Gminie Kutno, pomaga z jednej strony określić poziom życia mieszkańców, a z drugiej wskazać obszary interwencji i właściwie określić wyzwania rozwojowe Gminy.

Badając rynek pracy w obszarze liczby osób bezrobotnych, posłużyliśmy się danymi pozyskanymi z Urzędu Gminy Kutno¹⁵ oraz zasobów Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie¹⁶. Analizy dokonano na przestrzeni lat 2018 – 2020.

W przypadku Gminy Kutno podstawowym sektorem zatrudnienia jest rolnictwo, ze względu na charakter przestrzenny Gminy, w której użytki rolne stanowią blisko 90% powierzchni. Dla całego województwa łódzkiego to właśnie rolnictwo i przemysł są dwoma podstawowymi obszarami zatrudnienia (odpowiednio 17,4% i 27,5% zatrudnionych), jednakże udział osób pracujących w rolnictwie sukcesywnie spada na rzecz usług¹⁷. Dodatkowo lokalizacja Gminy Kutno wokół miasta Kutno przyczynia się do zachodzącego procesu peryurbanizacji, którego jedną z konsekwencji jest osiedlanie się osób pracujących w miastach na obszarach wiejskich. Co za tym idzie, kapitał ludzki Gminy Kutno równolegle zasila rynek pracy sektora rolniczego zlokalizowanego w granicach Gminy, jak i uzupełnia system gospodarczy sąsiadującego miasta. W związku z tym zapotrzebowanie na pracowników jest dość zróżnicowane, począwszy od niewykwalifikowanych pracowników fizycznych, kończąc na kadrach eksperckich.

W Strategii Rozwoju Województwa łódzkiego 2030 powiat kutnowski, w granicach którego leży Gmina, został wskazany jako rejon z najwyższą stopą bezrobocia rejestrowanego w województwie w roku 2020. W powiecie stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie 8% i więcej, przy średniej dla województwa wynoszącej 6,1%¹⁸.

Dla Gminy Kutno poziom stopy bezrobocia rejestrowanego¹⁹ wynosił odpowiednio:

- 5,95% w 2018 roku,
- 5,04% w 2019 roku,
- 5,37% w 2020 roku.

Zgodnie z powyższym poziom stopy bezrobocia rejestrowanego dla Gminy jest niższy niż wartość dla całego województwa (6,2% w 2020 r.). Wzrost stopy bezrobocia rejestrowanego w roku 2020 w stosunku do lat poprzednich był zjawiskiem zauważalnym w skali całego kraju i było to najprawdopodobniej związane z ograniczeniami wprowadzonymi w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-COV-2.

¹⁵ Dane dotyczące liczby mieszkańców

¹⁶ Dane dotyczące liczby osób bezrobotnych: <https://kutno.praca.gov.pl/bezrobocie-w-gminach-powiatu>

¹⁷ SRWŁ 2030, s. 22

¹⁸ SRWŁ 2030, s. 22

¹⁹ Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kutnie w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym

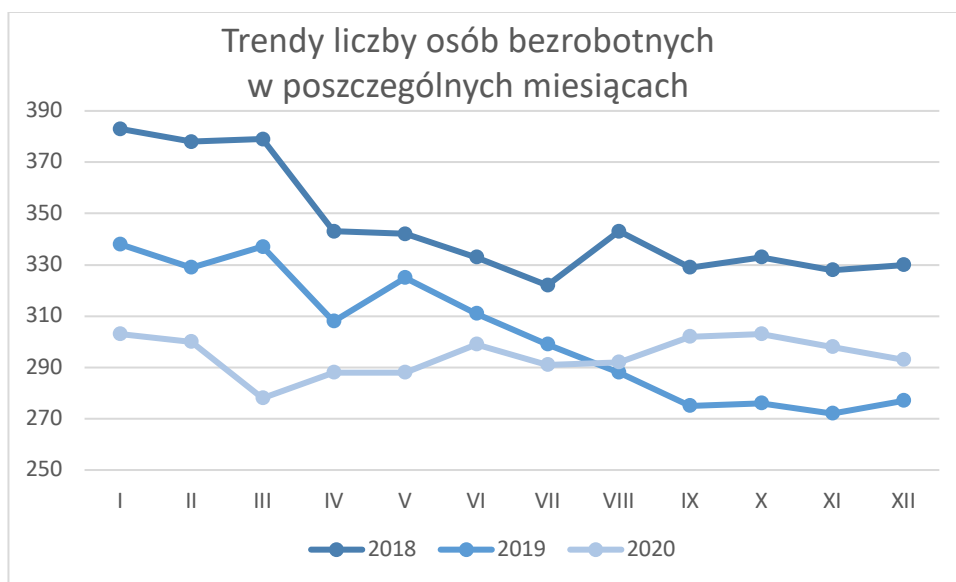

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Ogólna liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach, w kolejnych latach analizy pokazuje, że bezrobocie na początku roku jest zawsze wyższe niż na końcu. Maksymalną wartość osiąga w okolicach marca (dla roku 2018 i 2019), natomiast od kwietnia do września sukcesywnie spada i utrzymuje podobną wartość do końca danego roku kalendarzowego. Z tej obserwacji wynika, że rynek pracy jest częściowo uzależniony od rolnictwa. Liczba osób bezrobotnych maleje w miesiącach zbioru plonów i wzmożonej pracy w polu. Inaczej sytuacja wyglądała w roku 2020, gdzie po marcu, który był miesiącem z najniższą liczbą osób bezrobotnych, wartość sukcesywnie wzrastała i odwrotnie niż w latach poprzednich, po wrześniu nadal osiągała coraz wyższą liczbę. Jak zostało to wcześniej wspomniane, odwrócenie trendu w ostatnim roku analizy było spowodowane obostrzeniami wprowadzanymi w związku z pandemią COVID-19.

Rok	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
2018	383	378	379	343	342	333	322	343	329	333	328	330
2019	338	329	337	308	325	311	299	288	275	276	272	277
2020	303	300	278	288	288	299	291	292	302	303	298	293

Tabela 13 Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach roku

Wykres 9 Trendy liczby osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach

W przypadku analizy zjawiska bezrobocia ze względu na płeć wyraźnie widać, że bez pracy pozostaje więcej kobiet niż mężczyzn. Średni udział kobiet bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych wynosi 57,2%. Powodem tej sytuacji z jednej strony jest uzależnienie rynku pracy od rolnictwa, gdzie zauważa się większe zapotrzebowanie na mężczyzn, a z drugiej strony społeczne i kulturowe zobowiązanie kobiet do opieki nad osobami nie w pełni samodzielnymi, takimi jak dzieci, osoby starsze czy schorowane. W analizowanych latach widać, że w połowie roku odsetek kobiet bezrobotnych w ogólnej liczbie osób pozostających bez pracy jest największy, co pokazuje uzależnienie rynku pracownika od gospodarki rolnej. W 2018 roku, w drugiej połowie znacząco wzrósł odsetek kobiet bezrobotnych, osiągając maksymalną wartość dla całego okresu badania na poziomie prawie 60%, nieznacznie spadając w końcówce roku. W 2019 roku nie zauważono znaczących różnic pomiędzy

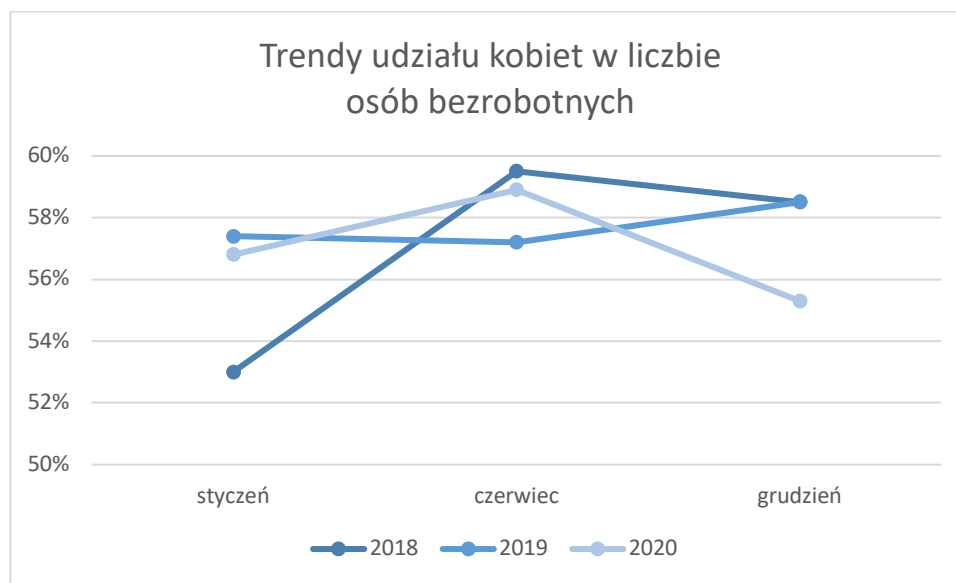

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

poszczególnymi miesiącami a różnica na przestrzeni całego roku wyniosła jedynie 1,1%. W 2020 roku, po wzroście w pierwszej połowie o 2,1%, w drugiej nastąpił spadek udziału kobiet o 3,6%, osiągając najniższą wartość w przedmiotowym roku na poziomie 55,3%.

Rok	styczeń	czerwiec	grudzień
2018	53%	59,5%	58,5%
2019	57,4%	57,2%	58,5%
2020	56,8%	58,9%	55,3%

Tabela 14 Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych

Wykres 10 Trendy udziału kobiet w liczbie osób bezrobotnych

Kolejnym obszarem analizy jest przedstawienie osób pozostających bez zatrudnienia i zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kutnie z podziałem na grupy wiekowe²⁰. W tym celu wydzielono 6 grup wiekowych:

- 18-24 lata,
- 25-34 lata,
- 35-44 lata,
- 45-54 lata,
- 55-59 lata,
- 60 lat i więcej.

Grupami, które problem bezrobocia dotyka najbardziej, są osoby w wieku: 25-34 oraz 35-44. Osób młodszych z przedziału wiekowego 18-24 problem bezrobocia dotyka w umiarkowanym stopniu, natomiast najmniej problemów z zatrudnieniem mają mieszkańcy Gminy powyżej 55 roku życia. Nie zauważono znaczących różnic pomiędzy analizowanymi latami.

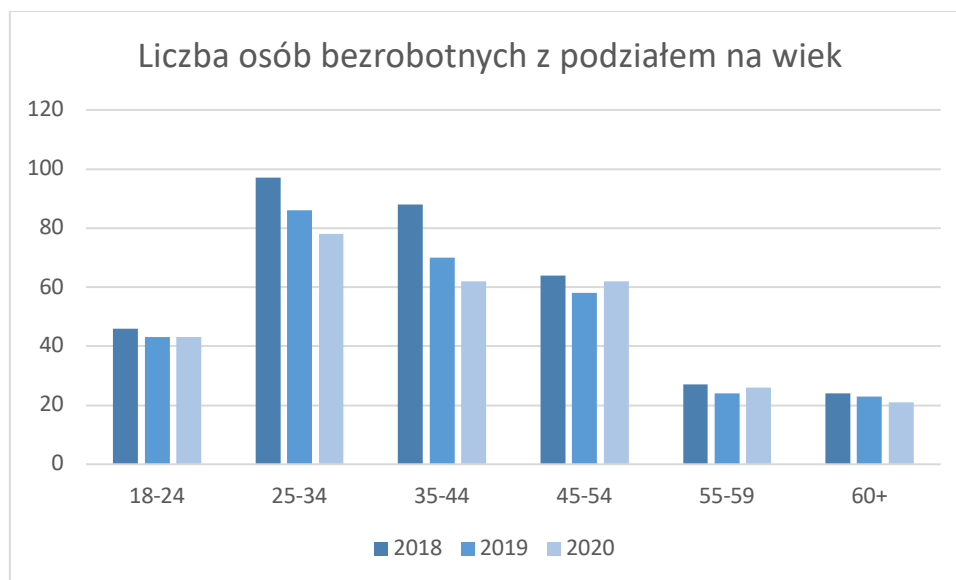
²⁰ W tym przypadku podano wartości średnie liczby osób bezrobotnych zliczone z całego roku kalendarzowego

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Rok	18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60+
2018	46	97	88	64	27	24
2019	43	86	70	58	24	23
2020	43	78	62	62	26	21

Tabela 15 Liczba osób bezrobotnych z podziałem na wiek

Wykres 11 Liczba osób bezrobotnych z podziałem na wiek

Ostatnim obszarem analizy rynku pracy było przyjrzenie się strukturze wykształcenia wśród osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Badanie to pozwala na określenie jakie grupy mieszkańców potrzebują wsparcia w staraniach o znalezienie pracy, a dalej jakie kroki należy podjąć w celu poprawy ich sytuacji i podniesienia jakości ich życia. W tym celu wyróżniono 5 grup zgodnie z posiadanym poziomem wykształcenia:

- wykształcenie wyższe,
- wykształcenie policealne i średnie zawodowe,
- wykształcenie średnie ogólnokształcące,
- wykształcenie zasadnicze zawodowe,
- wykształcenie gimnazjalne i poniżej.

Podobnie jak w przypadku podziału ze względu na wiek, w tabeli podano średnie wartości roczne.

Na przestrzeni analizowanych lat jedynie w przypadku grupy mieszkańców z wyższym wykształceniem zauważono wzrost liczby osób bezrobotnych (wzrost o 10% w roku 2020 w stosunku do roku 2018). Natomiast największy spadek zarejestrowano w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, który wyniósł 25%, czyli w roku 2020 było o 32 osoby bezrobotne mniej w przedmiotowej grupie niż w roku 2018.

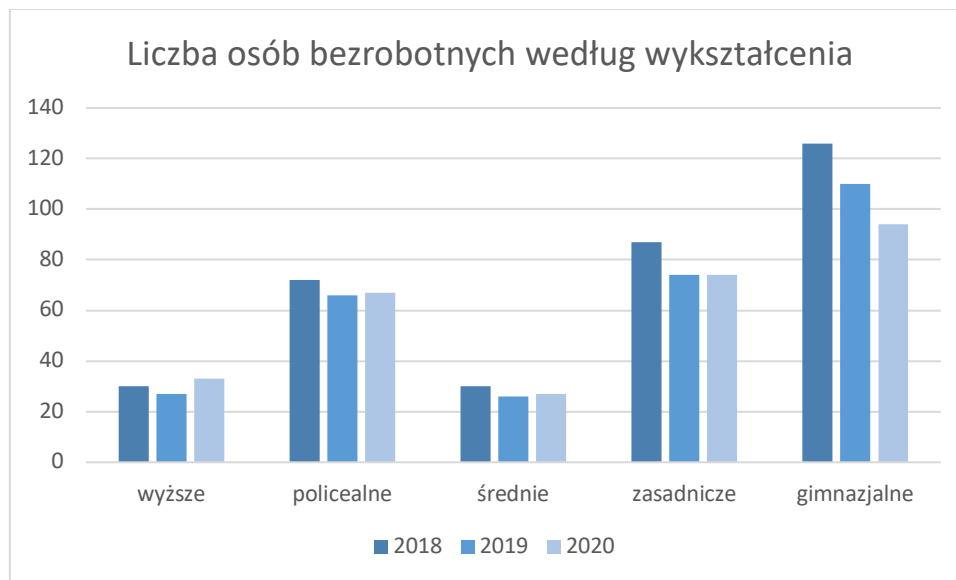
W przypadku poszczególnych grup w badanych latach nie ma dużych różnic. Zdecydowanie najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Rok	wyższe	policealne	średnie	zasadnicze	gimnazjalne
2018	30	72	30	87	126
2019	27	66	26	74	110
2020	33	67	27	74	94

Tabela 16 Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia

Wykres 12 Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia

Rolnictwo i działalność gospodarcza

Obszar Gminy Kutno w przeważającej części stanowią użytki rolne (prawie 86% powierzchni Gminy to grunty orne, sady, łąki i pastwiska). W związku z tym ważnym elementem diagnozy jest przyjrzenie się liczbie gospodarstw rolnych. W analizie uwzględniono lata 2019-2020²¹. Na przestrzeni badanych lat nie ma różnicy w ogólnej liczbie prowadzonych gospodarstw rolnych. W obu latach na terenie Gminy Kutno prowadzonych było 1443 gospodarstw rolnych. Jedyna różnica polega na tym, że w 2019 w przypadku osób fizycznych prowadzących gospodarstwa było o 2 gospodarstwa mniej niż w kolejnym roku, natomiast w przypadku osób prawnych w 2019 były dwie osoby więcej niż w 2020 roku. Tym samym łączna liczba gospodarstw została niezmienna. Analiza podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne wskazuje, że blisko 99% jest zarządzanych przez osoby fizyczne. W kwestii wielkości poszczególnych gospodarstw rolnych, przeważają gospodarstwa o najmniejszej powierzchni, czyli od 1 do 5 hektarów, stanowiąc blisko 60% wszystkich gospodarstw. Kolejne wielkościowo gospodarstwa (od 5 do 10 hektarów) stanowią 23% całości. Następnie są gospodarstwa o wielkości od 10 do 20 hektarów, stanowiące 12% wszystkich gospodarstw. Udział gospodarstw o wielkości od 20 do 50 hektarów jest niewielki i wynosi 5%. W przypadku gospodarstw o wielkości powyżej 50 hektarów – nie przekraczają nawet 1% udziału. Jak łatwo zauważyć, udział gospodarstw jest ściśle uzależniony od ich wielkości. Im mniejsze gospodarstw, tym większa ich liczba i odwrotnie.

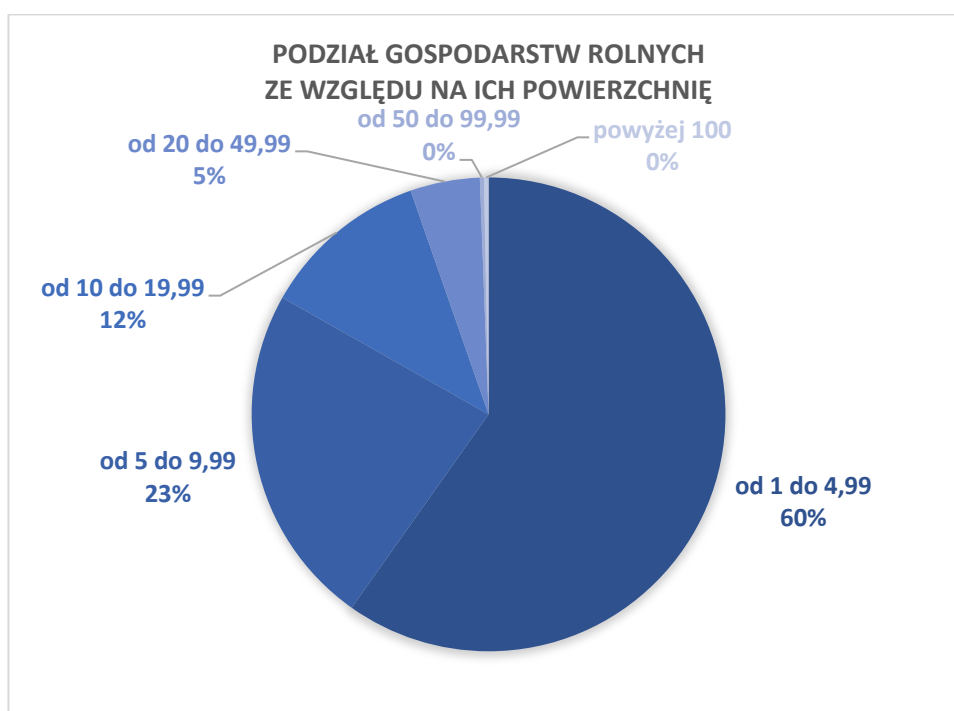
²¹ Raporty o stanie Gminy Kutno

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Powierzchnia gospodarstwa	Osoby fizyczne		Osoby prawne		ŚREDNIA
	2019	2020	2019	2020	
od 1 do 4,99	859	859	6	2	432
od 5 do 9,99	332	331	6	6	169
od 10 do 19,99	160	164	3	4	83
od 20 do 49,99	67	66	2	2	34
od 50 do 99,99	3	3	1	1	2
powyżej 100	3	3	1	2	2
SUMA	1424	1426	19	17	

Tabela 17 Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych

Wykres 13 Podział gospodarstw rolnych ze względu na ich powierzchnię

Na obszarze Gminy rozwija się zarówno hodowla zwierząt, jak i uprawa roślin. W skali kraju województwo łódzkie wyróżnia się na tle innych województw w sektorze hodowli trzody chlewnej i bydła, co daje możliwości rozwoju przemysłu przetwórczego: mleczarskiego oraz mięsnego²². W kwestii hodowli bydła na terenie Gminy działa 416 aktywnych siedzib zajmujących się hodowlą bydła, z czego:

- 106 siedzib utrzymuje bydło w wieku 0-6 miesięcy,
- 77 siedzib utrzymuje bydło w wieku 6-12 miesięcy,
- 89 siedzib utrzymuje bydło w wieku 12-24 miesięcy,
- 56 siedzib utrzymuje bydło w wieku 24-30 miesięcy,
- 88 siedzib utrzymuje bydło w wieku powyżej 30 miesięcy.

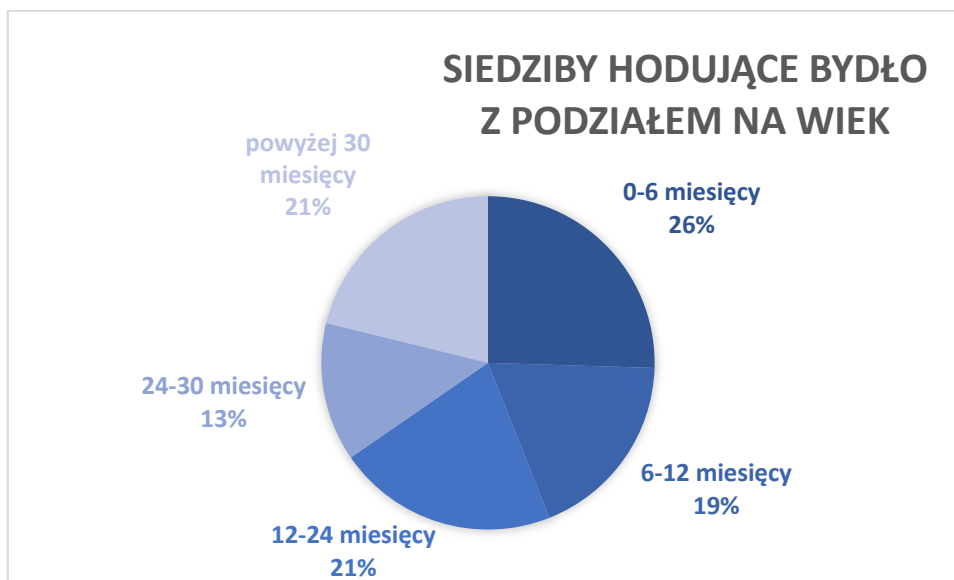
Łącznie w stadach znajduje się 2770 sztuk bydła.

²² SRWŁ 2030, s. 16

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Największy udział mają hodowle zajmujące się zwierzętami w wieku do 6 miesięcy (26%), następnie są hodowle utrzymujące bydło w wieku 12-24 miesięcy oraz powyżej 30 miesięcy (po 21%), później hodowle ze zwierzętami w wieku 6-12 miesięcy (19%), a na samym końcu siedziby utrzymujące bydło w wieku 24-30 miesięcy (13%).

Wykres 14 Siedziby hodujące bydło z podziałem na wiek

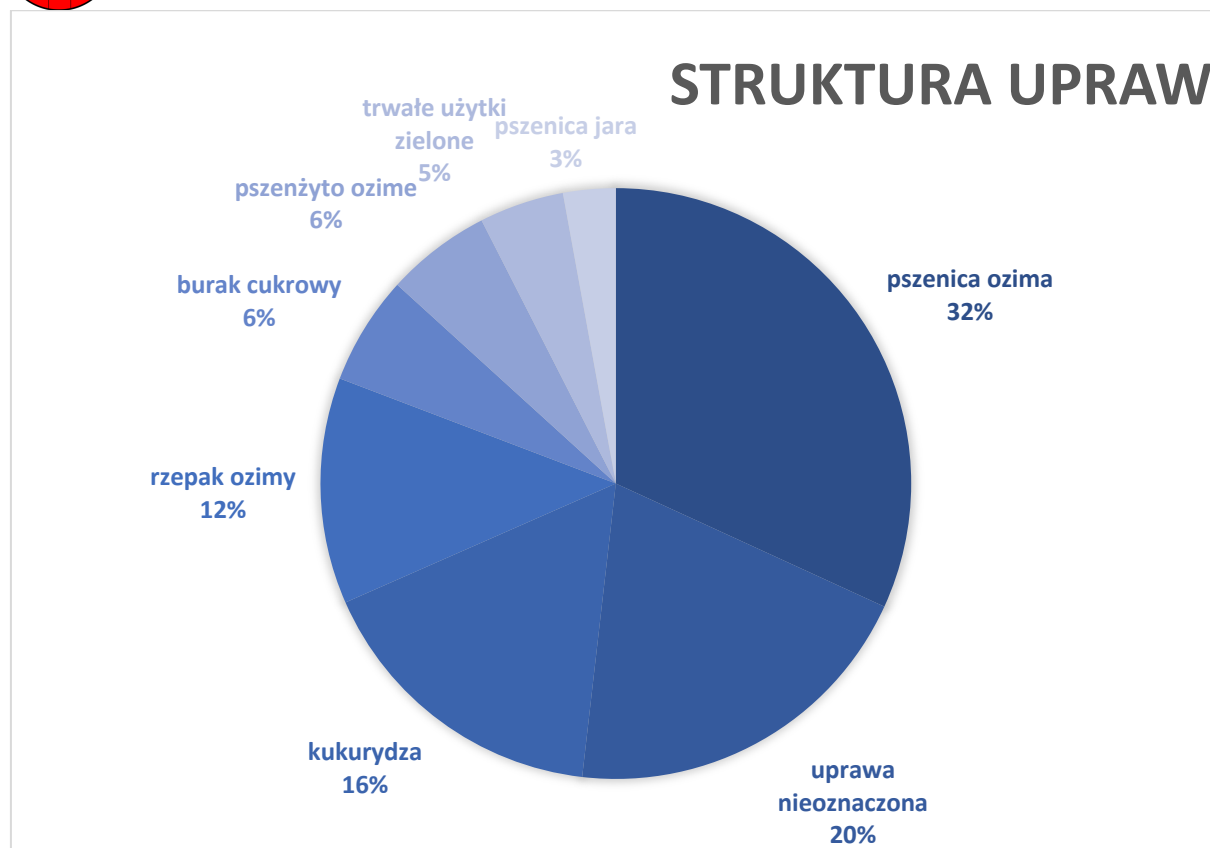
Poza bydłem na terenie Gminy Kutno funkcjonuje 20 siedzib hodujących:

- świnie (16 siedzib – 1125 sztuk),
- owce (3 siedziby – 16 sztuk),
- kozy (1 siedziba – 1 sztuka).

W kwestii uprawy roślin ich struktura wygląda następująco:

- 24,82% – pszenica ozima,
- 16,2% – uprawa nieoznaczona,
- 13,45% – kukurydza,
- 10,04% – rzepak ozimy,
- 4,83% – burak cukrowy,
- 4,66% – pszenżyto ozime,
- 3,76% – trwałe użytki zielone,
- 2,33% – pszenica jara.

Wyżej wymienione uprawy stanowią 81,09% wszystkich upraw.

Wykres 15 Struktura upraw

W kwestii rozwoju gospodarczego²³ Gminy Kutno zauważa się pozytywny trend wzrostu liczby podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON. Na przestrzeni dwóch lat – 2019 i 2020 roku – odnotowano 15% wzrostu. W roku 2019 przybyło 61 nowych podmiotów gospodarczych, podczas gdy w 2020 roku wpisano 70, czyli o 9 podmiotów więcej niż w poprzednim roku. Największy wzrost zaobserwowano w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (wzrost o 200%), spółek cywilnych (wzrost o 100%) oraz spółek handlowych (wzrost o 50%). Jednak te wartości pośrednio wynikają z ogólnej małej liczby tego typu podmiotów gospodarczych. Warto podkreślić, że również w grupie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w 2020 roku zarejestrowano więcej podmiotów niż w roku poprzednim. Innymi słowy, w każdej grupie podmiotów odnotowano wzrost liczby dokonanych rejestracji.

²³ Bank Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica>

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON według formy prawnej			
Typ	2019	2020	Zmiana na przestrzeni analizowanych lat
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	57	62	9%
Spółki handlowe	2	3	50%
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	1	3	200%
Spółki cywilne	1	2	100%
SUMA	61	70	15%

Tabela 18 Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON według formy prawnej

Co ważne, również w liczbie ogólnej podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Kutno jest zauważalny trend wzrostowy. Porównując rok 2018 do roku 2020 – odnotowano 13% wzrostu liczby podmiotów gospodarczych. Analizując to z podziałem na rodzaj prowadzonej działalności, tylko w obszarze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa nastąpił spadek o 3%, natomiast w przypadku pozostałych gałęzi gospodarczych zauważalny jest wzrost liczby podmiotów (przemysł i budownictwo – 10%, pozostała działalność – 14%). Patrząc

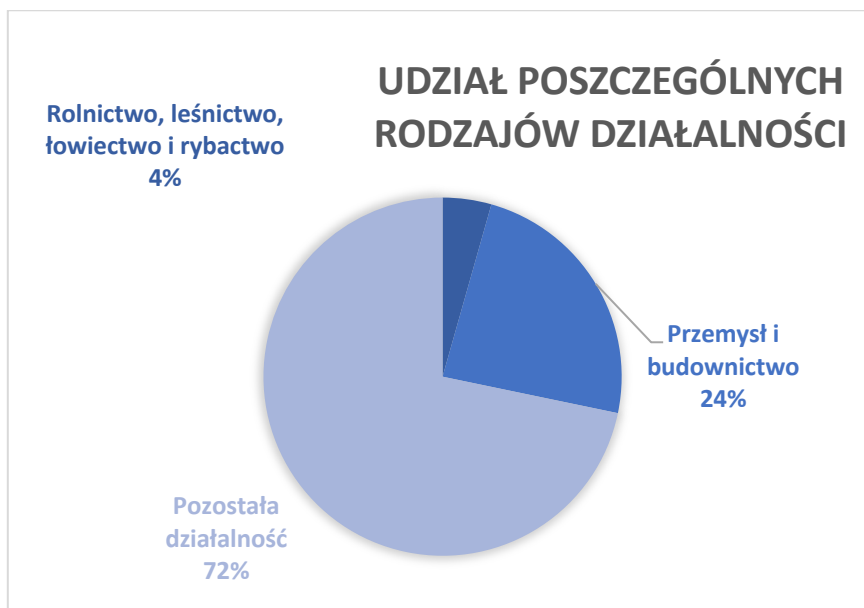
na udział poszczególnych grup podmiotów gospodarczych, najwięcej jest podmiotów związanych z pozostałą działalnością (72%), na drugim miejscu jest przemysł i budownictwo (24%), a na samym końcu rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (4%).

Podmioty według grup rodzajów działalności PKD 2007				
Rodzaj	2018	2019	2020	Zmiana na przestrzeni analizowanych lat
Ogółem	707	737	796	13%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	36	36	35	-3%
Przemysł i budownictwo	172	178	190	10%
Pozostała działalność	499	523	571	14%

Tabela 19 Podmioty według grup rodzajów działalności PKD 2007

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Wykres 16 Udział poszczególnych rodzajów działalności

Patrząc na wielkość podmiotów gospodarczych – zdecydowanie najwięcej jest najmniejszych, czyli zatrudniających do 9 osób (96% wszystkich podmiotów). Najmniej liczną grupą są przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 50 osób (jedynie 0,5% wszystkich przedsiębiorstw). Od 2018 roku niezmienna pozostała liczba największych przedsiębiorstw utrzymująca się na poziomie 4 podmiotów. Zarówno w przypadku średnich przedsiębiorstw, czyli zatrudniających od 10 do 49 osób, jak i tych najmniejszych, czyli zatrudniających do 9 osób, ich liczba stale wzrasta (odpowiednio 8% i 13%).

Podmioty gospodarcze według klas wielkości				
Klasa wielkości	2018	2019	2020	Zmiana na przestrzeni analizowanych lat
0-9	678	706	765	13%
10-49	25	27	27	8%
50-249	4	4	4	0%

Tabela 20 Podmioty gospodarcze według klas wielkości

Kolejnym obszarem analizy działalności gospodarczej jest przyjrzenie się podmiotom podzielonym według sektorów własnościowych. Główna linia demarkacyjna przebiega pomiędzy sektorem publicznym a prywatnym. W przypadku sektora publicznego liczba podmiotów jest niezmienna i wynosi 7, co stanowi niecały jeden procent udziału we wszystkich działających na terenie Gminy podmiotach. Drugą grupą są przedsiębiorstwa z sektora prywatnego, spośród których wydzielono kolejne, bardziej szczegółowe, kategorie podmiotów gospodarczych. Najliczniejszą kategorią są osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – stanowią blisko 92% wszystkich podmiotów gospodarczych, a ich liczba sukcesywnie wzrasta, odnotowując 13% wzrostu na przestrzeni analizowanych lat, który jednocześnie jest najwyższym wśród wszystkich form podmiotów. Drugą formą własności pod względem udziału we wszystkich podmiotach gospodarczych są spółki handlowe (3,5%), jednakże w odróżnieniu od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, ich liczba w analizowanym czasie spadła. Podobnie, jak liczba spółek handlowych z udziałem kapitału

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

zagranicznego. W tym przypadku spadek wyniósł aż 20%, co jest spowodowane ogólną małą ilością przedstawicieli tego sektora (udział we wszystkich formach własnościowych wynosi jedynie 0,6%). Spółdzielnie stanowiące 0,4% wszystkich podmiotów gospodarczych pozostają na tym stałym poziomie – 3 podmiotów. Pozytywną zmianę można zauważyć w przypadku stowarzyszeń i organizacji społecznych – po pierwsze mają udział wynoszący 2,7% we wszystkich podmiotach, a ich liczba od 2018 roku wzrosła o 11%. Jest to ważne, ponieważ tego typu podmioty przyczyniają się do większego zaangażowania mieszkańców w życie Gminy, pozytywnie wpływają na przywiązanie do miejsca zamieszkania oraz mają realny wpływ na poprawę jakości życia poprzez swoje działania.

Podmioty według sektorów własnościowych					
Sektor	2018	2019	2020	Zmiana na przestrzeni lat	Udział poszczególnych podmiotów
Sektor publiczny	7	7	7	0%	0,9%
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	606	629	682	13%	91,9%
Spółki handlowe	27	27	26	-4%	3,5%
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5	4	4	-20%	0,6%
Spółdzielnie	3	3	3	0%	0,4%
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	18	18	20	11%	2,7%

Tabela 21 Podmioty według sektorów własnościowych

Ostatnią częścią diagnozy sytuacji gospodarczej w Gminie Kutno jest przyjrzenie się wskaźnikom z Banku Danych Lokalnych GUS. W tym celu zostały wybrane 4 wskaźniki, za pomocą których możliwa jest ocena stanu przedsiębiorczości w Gminie. W pierwszej kolejności uwagę poświęcić należy liczbie podmiotów wpisanych w rejestrze przypadających na 1000 mieszkańców Gminy Kutno. W tym przypadku na przestrzeni lat 2018 – 2020 nastąpił 12% wzrost, co świadczy o tym, że przedsiębiorczość na terenie Gminy jest w fazie rozwoju i zwiększa się liczba podmiotów gospodarczych. Ten trend potwierdzają kolejne dwa wskaźniki: liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców (wzrost o 13%) oraz liczba jednostek wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców (spadek o 15%, co świadczy o tym, że z roku na rok coraz mniej przedsiębiorców kończy swoją działalność). Ostatnim wskaźnikiem jest liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadająca na 1000 mieszkańców. W tym przypadku również odnotowano ich wzrost (o 11%), co, jak zostało wspomniane wyżej, jest pożądanym kierunkiem zmiany.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Wskaźniki analizy sytuacji gospodarczej				
Wskaźnik	2018	2019	2020	Zmiana na przestrzeni analizowanych lat
Podmioty wpisane w rejestrze na 1000 mieszkańców	81	85	91	12%
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	69	72	78	13%
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców	39	46	33	-15%
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	2,06	2,07	2,28	11%

Tabela 22 Wskaźniki analizy sytuacji gospodarczej

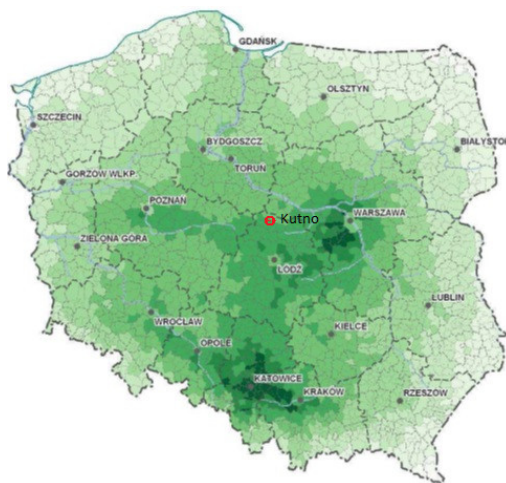

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Diagnoza przestrzenna

Położenie

Gmina Kutno jest jedną z gmin wiejskich zlokalizowanych w powiecie kutnowskim, w północnej części województwa łódzkiego, na Równinie Kutnowskiej. Wyróżniającą cechą jest obwarzankowy charakter Gminy Kutno, co jest jednoznaczne z tym, że ma ona swoją siedzibę w mieście nieznajdującym się w jej granicach (w tym przypadku w mieście Kutno). Obszar Gminy Kutno przypomina rogala okalającego przylegające do niej miasto Kutno, z którym tworzy Aglomerację Kutnowską. Poza miastem, Gmina Kutno graniczy z 8 gminami: od strony południowej z gminą Witonią i gminą Daszyna (powiat łęczycki), od strony północnej z gminą Strzelce i gminą Łanięta, od strony wschodniej z gminą Krzyżanów i Oporów oraz od strony zachodniej z gminą Krośnice i gminą Nowe Ostrowy. Gmina Kutno dzieli się na 31 sołectw: Bielawki, Boża Wola, Byszew, Florek, Gołębiew Nowy, Gołębiewek Nowy, Gołębiewek Stary, Grabków, Gnojno, Julinki, Komadzyn, Kotliska, Krzesin, Leszczynek, Leszno, Malina, Marianki, Nagodów, Nowa Wieś, Piwki, Podczachy, Raciborów, Sieciechów, Sieraków, Stanisławów, Wierzbie, Woźniaków, Wroczyzny, Wysoka Wielka i Żurawieniec. Ponadto w jej granicach znajdują się 23 miejscowości niesołeckie: Adamowice, Adamów, Byszew-Kaczyn, Dębina, Dudki, Franki Wroczyńskie, Głogowiec, Gołbie Stary, Kalinowa, Kalinowa (osada), Kolonia Sójki, Kolonia Strzegocin, Krzesin-Parcela, Krzesinówek, Kuczków, Michałów, Nowe Sójki, Obidówek, Ryków, Siemiennik, Stara Wieś, Włosków, i Wysoka Duża. Powierzchnia całkowita Gminy wynosi 12 231 ha, z czego 10 495 ha stanowią użytki rolne (grunty orne, sady, łąki i pastwiska).

Rysunek 1 Gmina Kutno na tle Polski²⁴

²⁴ Źródło: <https://i.imgur.com/jmltUU9.png>

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Rysunek 2 Gmina Kutno na tle województwa²⁵

Rysunek 3 Gmina Kutno²⁶

²⁵ Źródło:

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/7b/Łódź Voivodeship administrative map.svg/600px-Łódź Voivodeship administrative map.svg.png](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/7b/Łódź_Voivodeship_administrative_map.svg/600px-Łódź_Voivodeship_administrative_map.svg.png)

²⁶ Źródło: <https://gminakutno.pl/images/podstrony/mapa.jpg>

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Komunikacja

Obecnie struktura drogowa w Gminie Kutno obejmuje łącznie ponad 150 km dróg gminnych, z czego ponad 60 km stanowią drogi asfaltowe, co daje jedynie 40% udziału dróg asfaltowych we wszystkich drogach w Gminie. Gęstość dróg w Gminie Kutno jest na poziomie 122,6km/100km², co jest poniżej średniej dla województwa (142,9km/100km²) oraz kraju (135km/100km²)²⁷.

Analizując układ drogowy z perspektywy powierzchni dróg podanych w hektarach, ich łączny obszar wynosi ponad 143 ha. Największy udział, wynoszący ponad 5% w ogólnej powierzchni dróg, mają obręby:

- Gołębiewek (6,3%),
- Woźniaków (6,3%),
- Wysoka Wielka (6%),
- Byszew (5,8%),
- Gołębiew (5,7%),
- Krzesin (5,6%),
- Głogowiec (5,2%),
- Julinki (5,1%).

Po drugiej stronie, czyli obrębów z najmniejszym udziałem, który nie przekracza 1%, znajdują się: Kotliska (0,7%) oraz Komadzyn (0,8%).

LP	Obręb	Powierzchnia dróg w hektarach	Udział
1	Bielawki	4,9265	3,4%
2	Boża Wola	1,66	1,2%
3	Byszew	8,28	5,8%
4	Florek	2,53	1,8%
5	Gnojno	3,5	2,4%
6	Woźniaków	9,0379	6,3%
7	Gołębiewek	9,02	6,3%
8	Gołębiew	8,2291	5,7%
9	Głogowiec	7,38	5,2%
10	Julinki	7,28	5,1%
11	Komadzyn	1,1161	0,8%
12	Kotliska	1,03	0,7%
13	Krzesin	8,038	5,6%
14	Leszczynek	5,372	3,7%
15	Leszno	4,96	3,5%
16	Malina	1,54	1,1%
17	Marianki	1,57	1,1%

²⁷ SRWŁ 2030, s. 43

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

18	Nagodów	1,97	1,4%
19	Nowa Wieś	3,76	2,6%
20	Obidówek	5,4338	3,8%
21	Piwki	1,3167	0,9%
22	Podczachy	5,15	3,6%
23	Raciborów	1,83	1,3%
24	Sieciechów	5,5692	3,9%
25	Sieraków	6,561	4,6%
26	Stanisławów	1,66	1,2%
27	Strzegocin	6,9059	4,8%
28	Wierzbie	1,768	1,2%
29	Wroczyń	3,91	2,7%
30	Wysoka Wielka	8,57	6,0%
31	Żurawiec	3,3872	2,4%
SUMA		143,2614	100,0%

Tabela 23 Powierzchnia dróg w hektarach

Wśród wymienionych obrębów część z nich nie posiada dróg o statusie drogi publicznej. Są to:

- Boża Wola,
- Kotliska,
- Nowa Wieś,
- Raciborów.

Na obszarze Gminy Kutno zlokalizowane są dwie drogi krajowe:

- droga krajowa nr 60, łącząca Łęczycę z Ostrowią Mazowiecką przez Ciechanów, biegnąca przez obszar województw: łódzkiego i mazowieckiego,
- droga krajowa nr 92, łącząca Rzepin z Poznaniem, Warszawą, Sulejówkiem, Mińskiem Mazowieckim i Kałuszynem, biegnąca przez obszar województw: lubuskiego, wielkopolskiego, łódzkiego i mazowieckiego.

Niewątpliwym atutem jest również bliskość autostrady A1, łączącej Trójmiasto z granicą Czech.

W kwestii transportu kolejowego bliskość do miasta Kutna daje niewątpliwe korzyści korzystania z połączeń kolejowych, umożliwiających dotarcie do takich miast w Polsce, jak: Warszawa, Poznań, Bydgoszcz, Szczecin, Gdynia, Zielona Góra, Katowice oraz Łódź. Ponadto z Kutna kursuje pociąg relacji Warszawa – Berlin. Warto podkreślić, że biegnące linie kolejowe znajdują się w korytarzu bazowej transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T).

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Rodzaje pokrycia terenu

Analizując funkcje pokrycia terenu należy podkreślić, że największym, a jednocześnie podstawowym przeznaczeniem, dla obszaru Gminy Kutno są tereny rolnicze stanowiące aż 88,6% powierzchni całkowitej Gminy.

Pozostałe funkcje to:

- tereny zalesione (5,8%),
- budownictwo usługowo-produkcyjne (2%),
- budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne (1,4%),
- tereny komunikacyjne (1,2%),
- tereny techniczno-produkcyjne (0,8%),
- tereny zieleni i wód (0,2%).

Na uwagę zasługuje bardzo mały odsetek terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, zwłaszcza przy niemalejącej liczbie mieszkańców. W tym kontekście należałoby położyć nacisk na przekształcenie słabej jakości terenów rolniczych o niskiej klasie bonitacyjnej na tereny umożliwiające rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz usług publicznych z uwzględnieniem obszarów położonych przy drogach publicznych.

Uwarunkowania środowiskowe i zmiany klimatu

Biorąc pod uwagę rolniczy charakter Gminy Kutno, należy podkreślić, że województwo łódzkie z jednej strony zalicza się do regionów o wysokich możliwościach rozwoju biogospodarki (wykorzystanie powstających zasobów biologicznych, zarządzanie zasobami odnawialnymi, czyli tzw. biomasą w całym cyklu życia), a z drugiej charakteryzuje się przeciętnymi uwarunkowaniami przyrodniczymi dla prowadzenia produkcji rolniczej²⁸, przy czym część województwa, w której jest zlokalizowana Gmina Kutno, ma stosunkowo najlepsze warunki dla produkcji rolniczej na tle pozostałych obszarów.

Gmina Kutno, ze względu na wysoki udział użytków rolnych, niski poziom lesistości oraz niewielki dostęp do źródeł wody (dodatkowo mała zdolność retencyjna zlewni), jest szczególnie narażona na niekorzystne zmiany klimatu. W kolejnych latach przewiduje się wzrost występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak: coraz wyższa temperatura powietrza, silne nasłonecznienie, deficyt opadów, deszcze nawalne oraz ekstremalne, co będzie stanowiło duże wyzwanie dla regionów rolniczych²⁹. Analizując opracowania znajdujące się w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego widać, że obszar Gminy Kutno znajduje się w granicach:

- terenów rolnych i leśnych ekstremalnie i silnie zagrożonych suszą rolniczą,
- obszarów o wysokim niedoborze wody,
- bardzo niskim współczynniku lesistości (w przedziale 0,1 – 10%).

²⁸ SRWŁ 2030, ss. 15-16

²⁹ SRWŁ 2030, ss. 35-36

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Zasoby naturalne

Ważnym aspektem dotyczącym Gminy Kutno była ocena surowców naturalnych nieorganicznych, takich jak powietrze atmosferyczne, gleba oraz woda. Duży wpływ na zasoby, jakość oraz stan zanieczyszczenia wymienionych surowców ma działalność człowieka, w szczególności związana z rolnictwem, które na obszarze Gminy jest dominującą formą prowadzenia gospodarki, co znajduje swoje odzwierciedlenie w wysokim procencie pokrycia terenu przez użytki rolne.

Przedstawione w tym podrozdziale dane pochodzą z *Diagnozy gospodarowania wodami w powiecie kutnowskim* opracowanej przez Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Kutnie w roku 2017. Należy tutaj zaznaczyć, że rozpoznane problemy w dużym stopniu dotyczą również obszaru Gminy i trzeba je uwzględnić w dalszym planowaniu działań strategicznych na najbliższe lata.

Szczególnie ważny jest temat związany z zasobami wody, które są jednym z istotniejszych warunków zrównoważonego rozwoju. Zarówno zapotrzebowanie na wodę mieszkańców, jak i gospodarki, w głównej mierze odbywa się poprzez eksploatację zasobów wód powierzchniowych i wód podziemnych, w małym stopniu wykorzystuje się wody opadowe.

Na stan zasobów wodnych negatywny wpływ ma rolnictwo – systemy melioracji wodnych w znacznym stopniu odprowadzają wodę, co powoduje jej braki w okresach niedoboru. Obecnie zauważa się niewystarczającą liczbę systemów retencyjnych, w tym zbiorników retencyjnych, mogących gromadzić wodę. Drugim czynnikiem mającym wpływ na niski poziom zasobów wód są małe opady roczne, przez to ograniczone staje się zatrzymywanie wód opadowych i ich wykorzystanie na przykład w celach gospodarczych lub rolniczych. Postępujący niedobór wód przyczynia się między innymi do: nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych (np. susze i powodzie), spadku poziomu wód gruntowych, zwiększeniu szybkości odprowadzania wody oraz postępującemu zanikowi różnorodności biologicznej. Wszystkie te wymienione zjawiska wywołane są brakiem odpowiednich zasobów wód i przyczyniają się do ich jeszcze większego deficytu. W tym miejscu warto podkreślić, że powiat kutnowski został zakwalifikowany jako obszar najbardziej zagrożony suszą w granicach województwa łódzkiego łącznie stanowiącego 15% całego województwa. Jest to związane z niskimi opadami atmosferycznymi na poziomie 520 mm, przy stratach wynikających z parowania na poziomie 500mm, co stanowi większość wszystkich wód opadowych.

Negatywnym skutkiem braku odpowiednich zasobów wodnych jest pogarszający się stan gleby, co niekorzystnie wpływa na jej zdolności produkcyjne.

Poza wyżej wymienionymi problemami dotyczącymi zasobów wodnych, ważna jest również jakość wód na obszarze Gminy Kutno. Powiat Kutnowski jest obszarem szczególnie narażonym na zanieczyszczenia mające swoje źródło w działalności rolniczej. Jest to związane z wrażliwością wód na związki azotu, które znajdują się w nawozach używanych w uprawach rolniczych.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Co zostało już wcześniej zauważone, na obszarze Gminy jest bardzo niski stopień lesistości (poniżej 5%), co również negatywnie przekłada się na stan zasobów wodnych, ponieważ to właśnie zieleń „przyciąga” i zatrzymuje wodę w jej naturalnym obiegu. Bez wystarczającej ilości terenów leśnych wzrost poziomu wód będzie trudniejszy do osiągnięcia.

Pozytywnym znakiem jest zaliczenie Gminy Kutno do obszarów o minimalnym zagrożeniu powodziowym pośród innych jednostek samorządu terytorialnego z powiatu kutnowskiego.

W przypadku powietrza należy podkreślić, że ten rodzaj kapitału przyrodniczego jest zasobem odnawialnym, ale istnieje możliwość wyczerpania go. Dlatego właśnie w sposób szczególny działania podejmowane przez jednostki samorządu terytorialnego powinny dążyć do utrzymania dobrego stanu środowiska naturalnego poprzez minimalizowanie czynności przyczyniających się do zanieczyszczenia powietrza. Poza degradacją środowiska naturalnego, zanieczyszczenia powietrza bezpośrednio przyczyniają się do pogorszenia stanu zdrowia ludzi, powodując dolegliwości ze strony układu oddechowego i krwionośnego. Z pewnością negatywny wpływ na jakość powietrza ma bliskość autostrady A1 oraz innych dróg krajowych. Poruszające się wskazanymi drogami pojazdy emitują substancje powodujące wzrost stężenia zanieczyszczeń w najbliższym otoczeniu tych dróg. Kolejnym źródłem emisji są zanieczyszczenia komunalne, w szczególności pochodzące z domowych palenisk. To zjawisko jest dodatkowo negatywnie wzmacniane poprzez spalanie odpadów komunalnych w piecach i innych typach palenisk. To właśnie palenie odpadów komunalnych stanowi istotne zagrożenie dla środowiska – powietrza – ze względu na niskie źródło emisji.

Zabytki i obszary o walorach przyrodniczych

Na terenie Gminy Kutno, pomimo jej rolniczego charakteru, zlokalizowane są zabytki architektoniczne, wokół których, z jednej strony można budować tożsamość lokalną wraz z zachowaniem odrębności kulturowej regionu, a z drugiej strony uczynić z nich magnes przyciągający osoby spoza obszaru Gminy.

Na szczególną uwagę i wyróżnienie zasługuje wybudowany w stylu późnoklasycystycznym zespół dworsko-parkowy w Leszczynku, w którym swoją siedzibę ma między innymi Centrum Kultury Gminy Kutno. Dwór powstał w połowie XIX i jest wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków. Jednym z właścicieli kompleksu był Franciszek Eustachy Górski, który po wojnach napoleońskich wraz z małżonką – Marią Wasilewską – osiadł w Leszczynku. To właśnie Franciszek Górski w 1822 r. sprowadził do Leszczynka Józefa Bohdana Zaleskiego, początkującego poetę, który został nauczycielem domowym córki Górskiego. Za czasów Franciszka Górskiego dwór w Leszczynku stał się jednym z lokalnych ośrodków życia towarzyskiego. Jego walory kulturowe zostały potwierdzone utworzeniem na jego terenie parku kulturowego pod nazwą: „Park kulturowy etnograficznego podregionu kutnowskiego związanego z poetą romantycznym Józefem Bohdanem Zaleskim”³⁰, który jest jednym

³⁰ Uchwała Nr VI/35/2015 Gminy Kutno z dnia 28 kwietnia 2018 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

z czterech parków kulturowych na terenie województwa łódzkiego³¹. Rewaloryzacja oraz kapitalny remont tego miejsca, zakończony w roku 2020, uczynił je wizytówką Gminy Kutno, dając jednocześnie nowe możliwości organizacji życia kulturalnego, zarówno dla mieszkańców Gminy, jak i osób przyjezdnych. Poza parterowym, murowanym z cegły dworem, na terenie zespołu mieści się park z układem wodnym, wykorzystującym naturalne stawy połączone ciekami wodnymi. Na terenie parku zachowały się liczne okazy starodrzewu, w tym pomnikowy dąb szypułkowy o obwodzie pnia 520 cm.

Poza wyżej wymienionym zespołem dworsko-pałacowym w Leszczynku na terenie Gminy zlokalizowane są inne, interesujące obiekty zabytkowe architektury sakralnej oraz pałacowej, stanowiące miejsca charakterystyczne dla Gminy Kutno posiadające potencjał turystyczny.

Wśród wyżej wspomnianych wymienić należy Sanktuarium Matki Bożej Głogowieckiej mieszczące się w gotyckim kościele pw. Narodzenia NMP i św. Wojciecha w Głogowcu. W kościele wybudowanym w latach 1560-1573, na ołtarzu głównym znajduje się obraz Matki Bożej, będący kopią obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej, namalowany na polecenie króla Władysława Jagiełły. Poza wspomnianym obrazem w kościele można zobaczyć 20 obiektów uznanych za zabytki ruchome, między innymi są to: rzeźby, ambona, dzwon oraz nagrobek Jana Głogowskiego – budowniczego kościoła drewnianego z początku XIV w. Drewniany kościół w roku 1566 zastąpił budynek murowany. Obok kościoła w zbiorowej mogile spoczywają powstańcy styczniowi.

Na terenie Strzegocina można podziwiać kościół św. Bartłomieja wybudowany w stylu neogotyckim w latach 1860-1866, który po częściowym spaleniu został odbudowany w latach 1953-1954. Na cmentarzu parafialnym znajdują się XIX-wieczne nagrobki oraz zbiorowa mogiła poległych w II wojnie światowej. Ponadto na cmentarzu przykościelnym można znaleźć zabytkowe groby właścicieli dóbr ziemskich – rodziny Górskich, w tym Antoniego Górskiego, który dosłużył się stopnia pułkownika broniąc Jasnej Góry w 1813 r. przed wojskami rosyjskimi.

W przypadku zabudowań o charakterze dworsko-pałacowym należy wyszczególnić powstały w drugiej połowie XIX w. zespół pałacowy w Lesznie. Osobą odpowiedzialną za jego projekt był wybitny łowicki architekt – Maciejko. Co warto podkreślić, pałac jest otoczony jednym z największych parków zlokalizowanych w granicach Gminy Kutno. Budynek pałacowy w chwili obecnej znajduje się w rękach prywatnych, natomiast teren parku jest ogólnodostępny.

Poza sanktuarium Matki Bożej Głogowieckiej na obszarze Głogowca zlokalizowany jest również zespół dworski, w którego skład wchodzi: XIX-wieczny dwór oraz park o powierzchni 3 ha. Elementem charakterystycznym dla tego zespołu jest budynek główny, posiadający część drewnianą z mieszkalnym poddaszem. Styl architektoniczny nawiązuje do architektury willi letniskowych. Podobnie jak pałac w Lesznie, zespół dworski w Głogowcu, stanowi własność prywatną.

³¹ SRWŁ, s. 41

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

W Strzegocinie, poza kościołem św. Bartłomieja, można podziwiać zespół dworski, składający się z piętrowego budynku powstałego w drugiej połowie XIX w. oraz parku krajobrazowego założonego na początku XIX w. Aktualnie w budynku swoje siedziby mają: Dom Formacyjny Diecezji Łowickiej oraz Rodzinny Dom Dziecka Caritas.

Ostatnim obiektem zabytkowym, indywidualnie wymienionym w Strategii, jest pałac w Malinie. Pałac w stylu renesansu francuskiego wybudowany został przez właściciela cukrowni w Łaniewicach i Sójkach – Naftała Majznera – w latach 80-tych XIX wieku. Obecnie kompleks ten pełni funkcję turystyczną ze względu na mieszczący się w nim hotel oraz restaurację.

Poza wyżej wymienionymi zabudowaniami do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisano również:

- pozostałości zespołu dworskiego i otaczającego go parku krajobrazowego w Bielawkach,
- dawną szkołę w Byszewie,
- zespół pałacowo-parkowo-folwarczny w Byszewie,
- zespół dworsko-parkowy w Kalinowej,
- dwór i park wiejski w Nowej Wsi,
- park w Wysokiej Wielkiej.

Obok zabytkowej architektury na uwagę zasługują tereny o szczególnych walorach przyrodniczych. Warto zauważyć, że w przypadku architektury dworsko-pałacowej większość obiektów jest otoczona parkami, które stanowią miejsca służące wypoczynkowi oraz oferują możliwość organizacji życia kulturalnego, jak na przykład zieleń wchodząca w skład zespołu dworsko-parkowego w Leszczynku. Ponadto przez obszar Gminy Kutno przebiega odcinek Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej (Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków), w granicach której można spotkać rzadko występujące zwierzęta i rośliny. Obszar chroniony obejmuje tereny wsi Obidówek i Strzegocin.

Poza parkami i częścią Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, na terenie Gminy zewidencjonowano kilka pomników przyrody, między innymi wcześniej wymieniony dąb szypułkowy w Leszczynku oraz 500-letni płatan klonolistny rosnący w Głogowcu.

Pomimo niskiej lesistości w Gminie Kutno na uwagę zasługują lasy:

- iglaste, zlokalizowane w okolicach Raciborowa, które częściowo zostały wyposażone w infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną w postaci ścieżek edukacyjnych o tematyce przyrodniczo-leśnej. Warto wspomnieć o zlokalizowanej w lesie raciborskim symbolicznej mogile zamordowanego w 1945 roku oficera ZWZ AK – mjr Jerzego Sasina – skazanego na karę śmierci przez sowiecki sąd w Kutnie. Ponadto na terenie lasu odbywają się Biegi Pamięci Żołnierzy Wyklętych Tropem Wilczym z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych,
- mieszane w okolicach Strzegocina,
- liściaste w okolicach Leszna.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Kwestie związane z pokryciem terenów miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (dalej mpzp) wciąż stanowią wyzwanie dla części władz samorządowych. Na koniec 2020 roku jedynie 31,4% powierzchni całego kraju było objętych mpzp, podobny udział powierzchni objętej obowiązującymi mpzp ma województwo łódzkie (33,2%). Na tym tle wyróżnia się powiat kutnowski z poziomem 58% pokrycia powierzchni mpzp³².

W przypadku Gminy Kutno sytuacja jest znacznie lepsza, ponieważ cały obszar Gminy jest objęty mpzp, co stanowi wyjątek na tle całego kraju. Zestawienie obowiązujących planów zawarto w poniższej tabeli.

LP	Nazwa aktu	Tytuł planu	Powierzchnia terenu objętego planem w ha
1	Uchwała nr XVI/106/2004 Rady Gminy Kutno z dnia 16 kwietnia 2004 r.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Kutno	12 233
2	Uchwała nr XXXII/166/2013 Rady Gminy Kutno z dnia 6 marca 2013 r.	zmiana fragmentu mpzp obrębu Bielawki Gminy Kutno	269,86
3	Uchwała nr XLV/239/2014 Rady Gminy Kutno z dnia 27 stycznia 2014 r.	zmiana mpzp obrębu Krzesin i Florek Gminy Kutno	16,59
4	Uchwała nr LV/281/2014 Rady Gminy Kutno z dnia 5 września 2014 r.	zmiana mpzp obrębu Sieciechów Gminy Kutno	237,11
5	Uchwała nr II/12/2014 Rady Gminy Kutno z dnia 18 grudnia 2014 r.	zmiana mpzp Gminy Kutno dla działki nr 104, obręb Woźniaków	1,67
6	Uchwała nr VII/44/2015 Rady Gminy Kutno z dnia 20 maja 2015 r.	zmiana mpzp Gminy Kutno (obejmująca wsie lub ich części: Stanisławów, Byszew, Julinki i Strzegocin)	331
7	Uchwała nr XIII/69/2015 Rady Gminy Kutno z dnia 13 listopada 2015 r.	zmiana mpzp obrębu Stanisławów Gminy Kutno	13,52
8	Uchwała nr XXIX/162/2017 Rady Gminy Kutno z dnia 10 lutego 2017 r.	zmiana mpzp obrębu Gołębiewek Gminy Kutno	0,78
9	Uchwała nr XXXVI/213/2017 Rady Gminy Kutno z dnia 26 października 2017 r.	zmiana mpzp obrębu Gołębiewek Gminy Kutno	2,6

³² Dane: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tablica>

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

10	Uchwała nr XXXVI/214/2017 Rady Gminy Kutno z dnia 26 października 2017 r.	zmiana mpzp obrębu Gołębiew Gminy Kutno	0,35
11	Uchwała nr XLI/241/2018 Rady Gminy Kutno z dnia 27 marca 2018 r.	zmiana mpzp obrębu Kotliska Gminy Kutno	10,4534

Tabela 24 Uchwały w sprawie przyjęcia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Wnioski z diagnozy

Ostatnim elementem części diagnostycznej przedstawionego dokumentu jest zebranie wniosków z poszczególnych części badania. W kolejnych etapach opracowywania Strategii możliwe będzie wykorzystanie potencjału Gminy w celu realizacji wyzwań rozwojowych, które będą wynikały bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów. Innymi słowy, obrana metoda pozwala na zindywidualizowane podejście do problemów stanowiących wyzwania dla Gminy Kutno, z wykorzystaniem jej pozytywnych stron, umożliwiając powstanie jak najbardziej zoptymalizowanego scenariusza rozwoju Gminy.

W tym celu wnioski wynikające z poszczególnych części badania diagnostycznego pogrupowano tematycznie oraz przypisano im jedną z trzech kategorii:

- pozytywne – zjawiska, które należy wykorzystać jako potencjały i szanse dla Gminy, umożliwiające osiągnięcie zaplanowanych działań,
- neutralne – stwierdzające istniejący stan, który z perspektywy wyzwań rozwojowych stanowi bazę do osiągnięcia założonej koncepcji,
- negatywne – zjawiska, które w pierwszej kolejności należy uwzględnić jako wyzwania rozwojowe i w przyszłości doprowadzić do polepszenia ich wartości lub niwelacji obecnego stanu.

SFERA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA		
1. DEMOGRAFIA		
1.1.	Nie odnotowano problemu depopulacji na terenie Gminy	POZYTYWNY
1.2.	Lokalizacja Gminy wokół miasta Kutno oraz dobre połączenia komunikacyjne z innymi większymi ośrodkami miejskimi daje szansę na rozwój funkcji mieszkaniowych i napływ nowych mieszkańców	POZYTYWNY
1.3.	Sołectwami z najwyższą liczbą mieszkańców są: Gołębiew Nowy i Woźniaków	NEUTRALNY
1.4.	Sołectwami z najniższą liczbą mieszkańców są: Julinki, Kotliska, Marianki i Nagodów	NEUTRALNY
1.5.	Stały przyrost liczby urodzeń	NEGATYWNY
1.6.	Wzrost liczby zgonów w 2020 roku	NEGATYWNY
1.7.	Pogorszenie się sytuacji związanej z przyrostem naturalnym (duża różnica pomiędzy wartościami dla Gminy a wartościami dla całego kraju)	NEGATYWNY
1.8.	Pozytywny trend ogólnego salda migracji	POZYTYWNY
1.9.	Równomierna struktura płci wśród mieszkańców Gminy Kutno (różnice wynoszą mniej niż 1%)	NEUTRALNY
1.10.	Niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym na poziomie – 18% w 2020 roku	NEGATYWNY
1.11.	Niższy niż w województwie udział osób w wieku poprodukcyjnym (w 2019 r. było to blisko o 5% mniej niż wartość dla całego województwa)	POZYTYWNY
1.12.	Przewaga kobiet w grupie seniorów (średnia z lat 2018-2020 wynosi 66,8%)	NEUTRALNY

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

1.13.	Coroczny wzrost wartości wskaźnika obciążenia demograficznego (o 1% corocznie)	NEGATYWNY
2. POMOC SPOŁECZNA		
2.1.	Zmniejszający się udział osób korzystających z pomocy społecznej (na przestrzeni analizowanych lat wartość tego wskaźnika zmalała o 2,4%)	POZYTYWNY
2.2.	Wzrost o 36% liczby wypłaconych świadczeń oraz o 62% kosztów związanych z wypłaconymi świadczeniami (rok 2020 w stosunku do roku 2018)	NEUTRALNY
2.3.	Duży udział świadczeń wychowawczych, czyli 500+, w ogólnej liczbie wszystkich udzielonych form wsparcia	POZYTYWNY
2.4.	Udział pozostałych form świadczeń (ich liczba oraz poniesione koszty) z roku na rok jest coraz mniejszy	POZYTYWNY
3.1.	Gmina Kutno jest organem prowadzącym dla 4 szkół podstawowych w miejscowościach: Byszewo, Gołębiew, Strzegocin i Wroczyny	NEUTRALNY
3.2.	Spadek liczby uczniów pobierających naukę w szkołach podstawowych, dla których Gmina Kutno stanowi organ prowadzący	NEGATYWNY
3.3.	Największą szkołą podstawową pod względem liczby uczniów jest Szkoła Podstawowa w Gołębiewku (42% wszystkich uczniów pobierających naukę), a najmniejszą Szkoła Podstawowa we Wroczynach (10% uczniów)	NEUTRALNY
3.4.	Spora liczba uczniów szkół podstawowych pobiera naukę w placówkach poza obwodem zamieszkania	NEGATYWNY
3.5.	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z 2020 roku z języka polskiego i języka angielskiego są na podobnym poziomie, jak w powiecie, województwie i kraju, w przypadku egzaminu z matematyki odnotowano niższą liczbę punktów w odniesieniu do województwa i kraju	NEUTRALNY
3.6.	Znaczący wzrost liczby miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	POZYTYWNY
3.7.	Wzrost liczby dzieci uczęszczających do niepublicznych placówek wychowania przedszkolnego zlokalizowanych na terenie Gminy Kutno	POZYTYWNY
4. KULTURA		
4.1.	Nowo wyremontowany zespół dworsko-pałacowy w Leszczynku – siedziba Centrum Gminy Kutno i Gminnej Biblioteki Publicznej im. Józefa Bohdana Zaleskiego – jest dobrym miejscem na organizację wydarzeń kulturalnych, bycie centrum życia społecznego mieszkańców oraz stania się jedną z głównych atrakcji turystycznych Gminy	POZYTYWNY
4.2.	Spore zainteresowanie mieszkańców zajęciami organizowanymi przez Centrum Kultury Gminy Kutno, prowadzonymi w ramach sekcji tematycznych	POZYTYWNY
4.3.	Odyseja Historyczna – ogólnopolski zlot rekonstrukcji historycznych – powinna stać się jedną z głównych atrakcji turystycznych Gminy na skalę ogólnopolską	POZYTYWNY
4.4.	Integracja społeczności lokalnej jest możliwa dzięki funkcjonowaniu świetlic wiejskich w miejscowościach: Strzegociny, Wroczyny, Komadzyn, Gołębiew Nowy, Nowa Wieś, Wysoka Wielka, Leszczynek, Wierzbie i Gołębiewek Nowy	NEUTRALNY
4.5.	Szeroki zakres działań podejmowanych przez Gminną Bibliotekę Publiczną – poza wypożyczaniem woluminów – Biblioteka dokłada wielu	POZYTYWNY

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

	starań w celu krzewienia czytelnictwa i organizuje szereg wydarzeń kulturalnych, w tym konkurs im. Zaleskiego	
4.6.	Spadek poziomu liczby wypożyczeń przypadających na 1000 mieszkańców (od 2018 do 2020 roku spadek ponad 50%)	NEGATYWNY
4.7.	Kontynuowanie organizacji Dożynek jako święta ważnego dla społeczności lokalnej, budującego poczucie tożsamości, umacnianie więzi społecznych oraz promujące Gminę na zewnątrz	POZYTYWNY
4.8.	Ważna rola działalności Kół Gospodyń Wiejskich jako jednostek wzmacniających tradycję i folklor, organizujących i angażujących mieszkańców w życie kulturalne, budujących kobiecą przedsiębiorczość oraz podejmujących aktywności z pogranicza pomocy społecznej	POZYTYWNY
4.9.	7 działających jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, które poza swoją podstawową działalnością, uczestniczą w życiu kulturalnym Gminy i stanowią jeden z elementów budujących tożsamość lokalną	POZYTYWNY
5. RYNEK PRACY		
5.1.	Stopa bezrobocia rejestrowanego jest niższa niż dla województwa	POZYTYWNY
5.2.	Kapitał ludzki zasilający pracę w sektorze rolnictwa oraz zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników mających zasilać gospodarkę większych miast	NEUTRALNY
5.3.	Zapotrzebowanie na pracowników sezonowych	NEUTRALNY
5.4.	Uzależnienie od rolnictwa	NEUTRALNY
5.5.	Wyższy odsetek kobiet bezrobotnych niż mężczyzn w ogólnej liczbie bezrobotnych	NEGATYWNY
5.6.	Brak wystarczających miejsc opieki dla osób zależnych, takich jak dzieci, osoby starsze lub chore	NEGATYWNY
5.7.	Problem bezrobocia najczęściej dotyczy osoby w wieku 25-44 lata	NEGATYWNY
5.8.	Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (około 34%), natomiast najlepiej na rynku pracy (najmniejszy udział wśród bezrobotnych) radzą sobie osoby z wykształceniem wyższym i średnim	NEGATYWNY
6. ROLNICTWO I DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA		
6.1.	Stoła liczba gospodarstw rolnych	POZYTYWNY
6.2.	Blisko 99% gospodarstw rolnych jest prowadzonych przez osoby fizyczne	NEUTRALNY
6.3.	Znaczna przewaga gospodarstw rolnych o powierzchni do 5 hektarów (blisko 60% wszystkich gospodarstw), natomiast liczba gospodarstw powyżej 50 hektarów jest tak mała, że nie przekracza nawet 1% udziałów we wszystkich gospodarstwach	NEUTRALNY
6.4.	Na terenie Gminy funkcjonuje 416 aktywnych siedzib zajmujących się hodowlą bydła, największy odsetek hodowli utrzymuje zwierzęta w wieku 0-6 miesięcy (26%), natomiast najmniej utrzymujących zwierzęta w wieku 24-30 miesięcy (13%)	NEUTRALNY
6.5.	W przypadku upraw największy udział jest pszenicy ozimej (24,82%), a najniższy – pszenicy jarej (2,33%)	NEUTRALNY
6.6.	15% wzrostu nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat 2019 – 2020	POZYTYWNY
6.7.	13% wzrostu liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Kutno	POZYTYWNY
6.8.	Największy udział podmiotów gospodarczych zajmujących się pozostałą działalnością (74%), natomiast podmioty gospodarcze zajmujące się	NEUTRALNY

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

	rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem stanowią jedynie 4% wszystkich podmiotów gospodarczych	
6.9.	96% podmiotów gospodarczych stanowią najmniejsze przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób	NEUTRALNY
6.10.	Największe przedsiębiorstwa zatrudniające więcej niż 50 osób stanowią zaledwie 0,5% wszystkich przedsiębiorstw	NEUTRALNY
6.11.	Najwyższy procent przyrostu przedsiębiorstw jest w grupie podmiotów zatrudniających do 9 osób (13%), na drugim miejscu są średnie podmioty z przyrostem na poziomie 8%, natomiast liczba największych podmiotów zatrudniających powyżej 50 osób utrzymuje się na stałym poziomie – 4	NEUTRALNY
6.12.	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowią prawie 92% wszystkich podmiotów gospodarczych, a ich liczba systematycznie rośnie (o 13% w analizowanym czasie)	NEUTRALNY
6.13.	Spółki handlowe, również te z udziałem zagranicznego kapitału, z roku na rok mają coraz mniej przedstawicieli wśród podmiotów gospodarczych	NEGATYWNY
6.14.	Wzrost o 11% liczby działających stowarzyszeń i organizacji społecznych	POZYTYWNY
6.15.	Na podstawie wybranych wskaźników można stwierdzić, że sytuacja gospodarcza w Gminie Kutno w perspektywie analizowanych lat jest coraz lepsza, zauważa się wzrost liczby podmiotów gospodarczych, spadek podmiotów wyrejestrowanych oraz wzrost liczby organizacji pozarządowych	POZYTYWNY
SFERA PRZESTRZENNA		
7. POŁOŻENIE		
7.1.	Gmina zlokalizowana w centrum Polski	POZYTYWNY
7.2.	Gmina obwarzankowa w stosunku do miasta Kutno	POZYTYWNY
7.3.	Na obszarze Gminy znajduje się 31 sołectw oraz 23 miejscowości niesołeckie	NEUTRALNY
8. KOMUNIKACJA		
8.1.	Łączna długość dróg na terenie Gminy to 150 km	NEUTRALNY
8.2.	40% dróg w Gminie stanowią drogi asfaltowe	NEGATYWNY
8.3.	Gęstość dróg w Gminie jest poniżej średniej dla województwa oraz kraju	NEGATYWNY
8.4.	Obrębny z największym udziałem – powyżej 5% – dróg w ogólnej powierzchni wszystkich dróg w Gminie: Gołębiewek, Woźniaków, Wysoka Wielka, Byszew, Gołębiew, Krzesin, Głogowiec i Julinki	NEUTRALNY
8.5.	Obrębny z najniższym udziałem – poniżej 1% – dróg w ogólnej powierzchni wszystkich dróg w Gminie: Kotliska i Komadzyn	NEUTRALNY
8.6.	Przez obszar Gminy Kutno przebiegają dwie drogi krajowe nr: 60 i 92	POZYTYWNY
8.7.	Gmina Kutno leży bezpośrednio w korytarzu autostrady A1, łączącej północ kraju z południem	POZYTYWNY
8.8.	Sąsiedztwo miasta Kutna daje duże możliwości dogodnych połączeń kolejowych z większością większych miast w Polsce oraz korzystania z pociągu relacji Warszawa – Berlin	POZYTYWNY
9. RODZAJE POKRYCIA TERENU		
9.1.	Przeważająca funkcja terenów rolniczych stanowiących 88,6% powierzchni całkowitej Gminy	NEUTRALNY
9.2.	Niski udział terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe	NEGATYWNY

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

10. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE I ZMIANY KLIMATU		
10.1.	Wysokie możliwości rozwoju biogospodarki w województwie łódzkim	POZYTYWNY
10.2.	Wysoki udział użytków rolnych, niski poziom lesistości oraz położenie w granicach terenów silnie zagrożonych suszą rolniczą czyni Gminę Kutno obszarem szczególnie narażonym na negatywne zmiany klimatu, takie jak ekstremalne zjawiska pogodowe (z naciskiem na występowanie zjawiska suszy oraz coraz mniejszych zdolności do zatrzymywania wody)	NEGATYWNY
11. ZASOBY NATURALNE		
11.1.	Niskie zasoby wodne	NEGATYWNY
11.2.	Niska lesistość	NEGATYWNY
11.3.	Melioracja niezatrzymująca wody	NEGATYWNY
11.4.	Zanieczyszczenie wód i powietrza	NEGATYWNY
12. ZABYTKI I OBSZARY O WALORACH PRZYRODNICZYCH		
12.1.	Wyremontowany zespół dworsko-parkowy w Leszczynku, na terenie którego utworzono „Park kulturowy etnograficznego podregionu kutnowskiego związanego z poetą romantycznym Józefem Bohdanem Zaleskim”	POZYTYWNY
12.2.	Z architektury sakralnej na wyróżnienie zasługują: Sanktuarium Matki Bożej Głogowieckiej oraz kościół św. Bartłomieja w Strzegocinie	NEUTRALNY
12.3.	Z architektury pałacowej oraz dworskiej należy wymienić: zespół pałacowy w Lesznie, zespół dworski w Głogowcu, zespół dworski w Strzegocinie oraz pałac w Malinie	NEUTRALNY
12.4.	Na terenie wsi Obidówek i Strzegocin zlokalizowany jest Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków, stanowiący część Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej	POZYTYWNY
12.5.	Na terenie Gminy jest zlokalizowanych kilka pomników przyrody, między innymi w Leszczynku, Głogowcu i Komadzynie	NEUTRALNY
12.6.	Lasy z możliwością budowy infrastruktury turystycznej są zlokalizowane w okolicach Raciborowa, Strzegocina i Leszna	POZYTYWNY
13. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO		
13.1.	100% powierzchni Gminy Kutno jest pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	POZYTYWNY

Tabela 25 Wnioski z diagnozy

Spis tabel

Tabela 1 Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach.....	3
Tabela 2 Zestawienie urodzeń, zgonów oraz saldo migracji.....	3
Tabela 3 Liczba mieszkańców z podziałem ze względu na płeć	5
Tabela 4 Udział poszczególnych wiek grupowych.....	6
Tabela 5 Wskaźnik obciążenia demograficznego.....	7
Tabela 6 Udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej.....	7
Tabela 7 Liczba świadczeń pomocy społecznej.....	8
Tabela 8 Rodzaje świadczeń w 2018 roku.....	9
Tabela 9 Rodzaje świadczeń w 2019 roku.....	10
Tabela 10 Rodzaje świadczeń w 2020 roku.....	10
Tabela 11 Liczba uczniów w szkołach podstawowych	11
Tabela 12 Liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	14
Tabela 13 Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach roku	19
Tabela 14 Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	20
Tabela 15 Liczba osób bezrobotnych z podziałem na wiek.....	21
Tabela 16 Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia	22
Tabela 17 Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych	23
Tabela 18 Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON według formy prawnej.....	26
Tabela 19 Podmioty według grup rodzajów działalności PKD 2007	26
Tabela 20 Podmioty gospodarcze według klas wielkości.....	27
Tabela 21 Podmioty według sektorów własnościowych.....	28
Tabela 22 Wskaźniki analizy sytuacji gospodarczej	29
Tabela 23 Powierzchnia dróg w hektarach	33
Tabela 24 Uchwały w sprawie przyjęcia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	40
Tabela 25 Wnioski z diagnozy	45

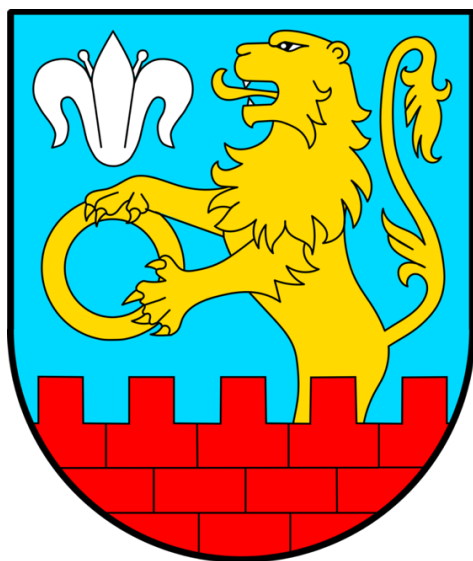
STRATEGIA ROZWOJU GMINY KUTNO NA LATA 2021 – 2030

Spis wykresów

Wykres 1 Przyrost naturalny	4
Wykres 2 Saldo migracji	5
Wykres 3 Udział grup wiekowych w województwie w 2019 roku	6
Wykres 4 Udział grup wiekowych w Gminie w 2019 roku	6
Wykres 5 Liczba świadczeń	8
Wykres 6 Koszt świadczeń	8
Wykres 7 Udział uczniów z poszczególnych szkół podstawowych	12
Wykres 8 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty	13
Wykres 9 Trendy liczby osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach	19
Wykres 10 Trendy udziału kobiet w liczbie osób bezrobotnych	20
Wykres 11 Liczba osób bezrobotnych z podziałem na wiek	21
Wykres 12 Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia	22
Wykres 13 Podział gospodarstw rolnych ze względu na ich powierzchnię	23
Wykres 14 Siedziby hodujące bydło z podziałem na wiek	24
Wykres 15 Struktura upraw	25
Wykres 16 Udział poszczególnych rodzajów działalności	27

Spis rysunków

Rysunek 1 Gmina Kutno na tle Polski	30
Rysunek 2 Gmina Kutno na tle województwa	31
Rysunek 3 Gmina Kutno	31

**STRATEGIA
ROZWOJU
GMINY KUTNO
NA LATA 2021 – 2030**